

رسانه نعمت است، نه تهدید

رئیس جمهوری در آیین روز خبرنگار گفت: از افتخارهای نظام اسلامی، آزادی قلم و بیان است. آزادی بیان و قلم را تضمین کرده‌ایم. آزادی‌های مشروع هم در کشور تضمین شده است. ما در دولت از دیدگاه‌ها، سخنان و انتقادات استقبال می‌کنیم. سیدابراهیم رئیسی در اختتامیه بیست‌ویکمین جشنواره ملی رسانه‌های ایران با بیان اینکه خبرنگاران پل ارتباطی بین مردم و مسئولان هستند، گفت: شما خبرنگاران در راستای تنویر افکار عمومی هم تلاش می‌کنید. وی ادامه داد: من تاکنون از هیچ خبرنگاری و هیچ‌کسی شکایت نکرده‌ام. معتمد تقدیر رسانه نعمت است و تهدید نیست.

در بررسی عوامل زیاندهی صنعت خودرو کشور مطرح شد

حمایت با طعم سیاست گذاری‌های اشتباه

اقتصادی باید تغییر کند. گاهی مسئولان با نسخه‌های متفاوت به صورت موقت توانسته‌اند برخی مسائل را رفع‌رغوع کنند یا برخی مشکلات را کم‌رنگ نشان دهند، اما این رویه در نهایت منجر به افزایش زیان انباشته این صنعت شده است؛ عددی که در سایر کشورها سرمایه کافی برای راه‌اندازی کارخانه خودروسازی به‌شمار می‌رود.

به‌نام برندگانی رقم می‌زند که شاید در اندازه جایگاه واقع شده، نیستند. برنده این روند در نهایت تنها صنعت خودروساز کشور است و متضرران این داستان نیز تنها مصرف‌کنندگان هستند! بنابراین اگر قرار است تحولی در صنعت خودرو به‌وجود آید، روند اقدامات و بازی‌های

بازگرداندن صنعت خودرو به وضعیت سوددهی با بخشنامه و دستور، تلاش بی‌پرده‌ای است. به‌گفته کارشناسان حوزه صنعت، در فضای رقابتی خودروسازی‌های سایر کشورها، خودروساز می‌خواهد براساس جلب رضایت مشتری و استفاده از دانش فنی برنده شود، اما در فضای سیاست‌زده، گاهی رانت و نبود فضای رقابتی، قرعه را

تاخت و تاز مسکن در جاده نابسامانی ادامه دارد انباری‌های آهنی آخرین چاره

- سرمقاله
- تضاد و تعارض در کسب‌وکارهای خانوادگی
  - یادداشت‌های امروز
  - صنعت بدون برنامه به کجا می‌رسد؟
  - رفع بدمسکنی با تمرکز بر آمایش سرزمین
  - غده سرطانی اقتصاد کشور
  - گفت‌وگو
  - معدن جایگزین نفت نمی‌شود!
  - چالش‌های پیش‌روی صنعتی استر اتزیک

گزارش روز

تجارت پایاپای برگشت به عصر حجر است

توسعه مالی از جمله توسعه بخش بانکی و بازار سرمایه در کنار عوامل کلان اقتصادی می‌تواند بیسترهای لازم برای افزایش رشد اقتصادی را فراهم کند. شاید بتوان ایجاد اختلال در مرادوات پولی و بانکی را اصلی‌ترین پیامد اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران معرفی کرد. در این شرایط امکان انتقال پول از طریق نظام پولی و بانکی بین‌المللی به حداقل می‌رسد؛ به همین اساس بانک مرکزی با هدف کاستن محدودیت‌های بانکی، تلاش کرد سیاست تجارت بازارهای محلی را در پیش بگیرد. همچنین دولت توسعه روابط با کشورهای همسایه و افریقایی را به عنوان راهبرد دیپلماسی اقتصادی انتخاب کرد تا این‌گونه ایران سهم بیشتری از این بازارها تصاحب کند.

مناقشه عمومی

سرویس و نگهداری و بهره‌برداری و راهبری نیروگاه دیزلی

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد سرویس و نگهداری و بهره‌برداری و راهبری نیروگاه دیزلی کارخانه سنگ آهن خود، واقع در استان کردستان را به شرکت واجد شرایط واگذار نماید. لذا تامین کنندگان واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱-۲۷۶۴۵۳۱۴ تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی www.sabanour.com قسمت فراخوان - مناقشه مراجعه نمایند و پاکت خود را مطابق شرایط مناقشه با ورود به سامانه تامین کنندگان صبانور بصورت در بسته مهر و موم شده، از تاریخ درج آگهی تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۱ به آدرس سعادت آباد نرسیده به خروجی هاشمی‌رفسنجانی شرق - خیابان ۲۶ (حق طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (بخش دبیرخانه) تحویل نمایند. مناقشه‌گذار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود و به پیشنهادهای مشروط، مهیم و فاقد ضمانت شرکت در مناقشه و همچنین به پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

«مناقشه عمومی»

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد خرید، نصب و راه‌اندازی یک دستگاه هیدروکن CH۴۴۰ در واحد شهرک (استان کردستان، جاده زنجان - بیجار، سه‌راهی قجور به طرف حسن‌آباد یاسوند، جنب روستای سراب، مجتمع معادن شهرک، آق‌آبی غلامی ۰۹۱۷۸۰۲۵۸۱۴) را از طریق مناقشه عمومی به تامین کننده واجد شرایط واگذار نماید. از متقاضیان محترم دعوت بعمل می‌آید پس از بازدید محل و دریافت اسناد مناقشه از سایت www.madankarbakhtar.ir و تحویل پاکت‌ها حداکثر تا ۷ روز کاری به واحد پشتیبانی ۰۸۱۳۸۳۷۰۲۳۵ (همدان، خیابان مهدیه، جنب بانک صادرات، کوچه توحید، بند بست کیانیان، درب دوم از راست) و یا دفتر تهران (سعادت آباد، نرسیده به خروجی نباش شرق، خیابان ۱۲۶، پلاک ۴۹ ساختمان صبانور - خانم نادر) اقدام فرمایند.

شرکت معدن کار باختر (سهامی عام)

آگهی فراخوان

تامین چمن مصنوعی باشگاه فولاد خوزستان

باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان در نظر دارد تامین چمن مصنوعی خود را از طریق برگزاری مناقشه عمومی به تولیدکنندگان حائز شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح پروژه	مترای	تحویل مدارک
۱	تامین چمن مصنوعی لندسکیپ چند رشته‌ای با تعداد گره ۲۱۴۲۰ ارتفاع ۳۰ میلی‌متر تراکم طولی ۱۷۰ گره در یک تراکم عرضی ۵/۱۶ اینچ ثبات در برابر اشعه UV	۱۷۰۰ مترمربع	شنبه ۱۴۰۲/۰۵/۲۸ ساعت ۱۰

لذا از شرکت‌های تولیدکننده توانمند دعوت بعمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۵ روز کاری پس از انتشار این آگهی جهت دریافت مدارک و اعلام آمادگی در تاریخ اعلام شده در جدول فوق به آدرس (جاده اهواز - بندر امام خمینی (ره)) - جاده اختصاصی فولاد خوزستان - باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان - امور قراردادهای مراجعه کنند. هزینه درج آگهی بر عهده برندگان مناقشه است.

تلفن: رحیم سواری ۰۹۱۶۶۰۴۹۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ روابط عمومی باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان

OCA FAIR

THE 6TH INTERNATIONAL EXHIBITION OF TRAVEL, ECOTOURISM, ADVENTURE, OFFROAD, CAMPING, AUTO CAMPING

9 - 13 AUG 2023 14:00 - 22:00

IFAN MALL INTERNATIONAL EXHIBITION CENTER

ششمین نمایشگاه بین‌المللی سفر، اکوتوریسم، ماجراجویی آفرود، کمپینگ، اتو کمپینگ

۱۸ لغایت ۲۲ مرداد ماه ۱۴۰۲
ساعت بازدید: ۱۴ الی ۲۲

مرکز دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی بازار بزرگ ایرانیان (ایران مال)

سند برگزاری: ۰۹۳۶ ۶۰۳۰ ۱۹۲
www.khorshidfair.net

OFFROAD BAZAR AMIGO ارس خودرو دیزل

بزرگراه شهید خرازی شرق به غرب، تونل شماره 1، تونل جنوبی، خیابان ایران خودرو ورودی شماره 1 (RG)

تضاد و تعارض در کسب‌وکارهای خانوادگی

محمد بهارلو محمدزاده - مشاور حاکمیت کسب‌وکار خانوادگی

اگرچه فرصت‌های موفقیت برای کسب‌وکارهای خانوادگی به‌وفور یافت می‌شود، اما مجموعه‌ای از چالش‌های منحصر به‌فرد پیش‌رو دارند که تحت کنترل افرادی است که زندگی خود را از لحاظ مالی و احساسی در هم آمیخته‌اند. تضاد میان اعضای خانواده ممکن است موجب بروز آشفتگی در خانواده و زمینه‌ساز گسست و تاثیرات منفی در عملکرد کسب‌وکار خانوادگی شود. مهم اتخاذ شیوه برخورد خانواده با تعارض و حفظ حس «خانواده» و اطمینان از ادامه رشد و شکوفایی کسب‌وکار است. برای کسانی که در پی داشتن کسب‌وکار خانوادگی هستند، تضاد بین افراد خانواده، مانع مهمی است که باید برطرف شود. بدین لحاظ شایسته است مشاوران و رهبران خانواده‌ها برنامه مناسبی برای رفع کردن آن تدوین کنند و به‌کار گیرند.

به‌دلیل محرک‌های متعددی مانند تفاوت بین نقش‌ها و مسئولیت‌های اعضای خانواده و تغییراتی که در طول زمان در دیدگاه‌ها و علائق آنان به‌وجود می‌آید، اغلب احتمال بروز تضاد و تعارض وجود دارد. به محرک‌های زیر توجه کنید:

- نداشتن شرح نقش‌ها و مسئولیت‌های شفاف
- نداشتن برنامه‌ریزی (جانشین‌پروری/انتقال مالکیت) ارزش‌ها، اهداف و بینش متفاوت اعضای خانواده
- تفاوت در اخلاق کاری
- جنگ قدرت و رقابت مخرب
- احساسات: حس رنجش، حسادت و طرفداری
- رفتار متفاوت با اعضای خانواده نسبت به کارکنان
- نداشتن ساختار حاکمیت خانواده و کسب‌وکار خانوادگی
- نداشتن رویکرد رسیدگی به تعارضات خانوادگی

• **طمع**
بندگانی که کشمکش در یک کسب‌وکار خانوادگی رخ می‌دهد، باید به‌سرعت و به‌شکلی موثر به آن رسیدگی شود. به‌مرحله زبر برای حل تعارض توجه کنید:
خونسردی و آرام‌بمانید: زمانی که تضاد ایجاد می‌شود، احساساتی شدن آسان است، اما اینکه بتوانید آرام و خونسرد بمانید، اهمیت دارد. این به شما کمک می‌کند تا واضح فکر و راه‌حلی موثرتر پیدا کنید.

از یک رویکرد ساختار یافته برای مدیریت تعارض استفاده کنید: موفق‌ترین کسب‌وکارهای خانوادگی تمایل دارند که تعارض را قبل از اینکه مخرب شود، حل کنند. بسیاری از این کسب‌وکارها از یک فرآیند رسمی برای کاهش تعارض استفاده می‌کنند. بسته به اندازه و پیچیدگی خانواده و کسب‌وکار خانوادگی، برخی خانواده‌ها شورای خانواده را به‌عنوان وسیله‌ای مناسب برای رسیدگی به تعارضات خانوادگی ایجاد می‌کنند. در واقع این شوراها فرآیند رسمی حل اختلاف یا مذاکره را اجرا می‌کنند.

علت اصلی را شناسایی کنید: برای یافتن راه‌حل تعارض، ابتدا باید دلیل اصلی بروز آن شناسایی، درک و در رسیدگی آن تمرکز شود.

صریح و صادقانه ارتباط برقرار کنید: ارتباط باز کلید حل تعارض است. همه افراد درگیر را تشویق کنید تا افکار و احساسات خود را بیان کنند و فعلا به آنچه دیگران می‌گویند، گوش دهند. **به دنبال کمک از خارج باشید:** خانواده بدون داشتن رویکرد ساختار یافته، اغلب با مشکل می‌کنند که به‌استخدام مشاوران بیرون از خانواده نیاز دارند تا فرآیند حل تعارض را تسهیل کنند. بسیاری از خانواده‌ها نمی‌توانند بدون کمک مشاوران فرآیند را طی کنند، زیرا در منبع تعارض قرار دارند یا به موقعیت تعارض نزدیک هستند. به‌مرحله اگر در پی کمک گرفتن از یک مشاور کسب‌وکار خانوادگی بی‌طرف باشید، این متخصصان می‌توانند به تسهیل بحث‌ها و یافتن راه‌حل‌های سودمند متقابل کمک کنند. اطمینان باید هر دو طرف درگیری درک می‌کنند که مشاور بیرونی نماینده هیچ‌یک از طرفین نیست، بلکه خانواده را خوب نمایندگی می‌کند.

حقیقت‌یابی کنید: مشاور باید با همه طرف‌ها به‌طور مستقل ملاقات کند تا دلایل اصلی درگیری و دیدگاه طرفین را درک کند. مشاور باید تلاش کند تا خواسته‌ها و تعریف هر یک از طرفین نسبت به نتیجه موفق را درک کند. مشاور باید برای درک مسائل عاطفی و واقعی تلاش کند.

گردآوری، سازماندهی و بررسی یافته‌ها: مرحله بعد تجزیه و تحلیل و سازماندهی تمام اطلاعات جمع‌آوری شده است. سپس نتایج را می‌توان به روشی واقعی و عینی با شرکت‌کنندگان به‌اشتراک گذاشت. باید به نقاط تعارض و اختلاف‌نظرهای اضافی اشاره کرد. ضمن اینکه نکات توافق یا سازش نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

نقاط تقاضا در تبه‌بندی کنید: موضوعات باید توسط هر طرف به‌دسته‌های «مهم»، «نسبتاً مهم» یا «مهم نیست» تقسیم شوند. پس از تبه‌بندی موضوعات، از طریق مصالحه، چانه‌زنی یا اصلاح خواسته‌ها، به دنبال توافق طرفین باشید. ابتدا با بی‌اهمیت‌ترین یا ساده‌ترین مشکل شروع کنید. به‌طبع تا زمانی که حقایق و احساسات برای همه درک نشود، نمی‌توان درباره اختلاف‌نظرها مذاکره کرد.

توافقات: گام بعدی این است که طرفین را به یک توافق رسمی برسانیم. با بررسی تغییرات مورد توافق شروع و تأکید کنید که مصالحه همچنان قابل قبول است. تعهد به توافق را می‌توان از طریق قراردادهای رسمی یا غیر رسمی، سیاست جدید یا با دست دادن تأیید کرد.

انتقال توافق: آخرین مرحله این است که توافق را به آن دسته از اعضای خانواده یا کسب‌وکار خانوادگی که باید از نتیجه آن آگاه باشند، ابلاغ کنید. گاهی اوقات یک ارتباط رسمی مورد نیاز است، برخی مواقع یک اعلام شفاهی در یک جلسه خانوادگی یا در یک موقعیت شام خانوادگی کافی است.

در نهایت، اگر اعضای خانواده‌ای که درگیر تعارض شده‌اند، نتوانند یکدیگر را به‌خاطر تعارضات و اختلاف‌نظرهایی که در گذشته رخ داده است، ببخشند، متأسفانه هر گونه رویکرد مدیریت تعارض، در درازمدت معنای خاصی نخواهد داشت. کینه‌های مزمن و کوتاهی در حل تعارضات باعث ایجاد تلخی و رنجش طولانی مدت می‌شود. فرآیند مدیریت تعارض در کسب‌وکار خانوادگی نه تنها باید محرک‌های تعارض را برطرف کند و تحلیل کند، بلکه باید به موضوع بخشش در خانواده نیز بپردازد. به یاد داشته باشیم که کسب‌وکارهای خانوادگی ممکن است برای همیشه دوام نیاورند، اما خانواده‌ها همواره ماندگار خواهند بود.

تمرکز ایدرو بر توسعه صنایع پیشرفته

درد که اگر صنایع درستی را در آنجا با مشارکت بخش خصوصی مستقر کنیم، ضمن کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، به توسعه هرچه بیشتر آن مناطق خواهد انجامید. البته این صنایع در زمان لازم واگذار خواهد شد تا پس از آن به‌سرعت سایر صنایع مزیت‌دار برویم. وی تصریح کرد: به‌طور قطع ایدرو در مسیر پیشرفت صنعتی کشور، رعایت الزامات زیست‌محیطی و توسعه صنایع دوستدار محیط‌زیست را از شیوه‌هایی همچون توسعه استفاده از خودروهای برقی، کاهش شدت انرژی و ... دنبال خواهد کرد.

احمدی، همچنین درباره احیای واحدهای راکد گفت: در این زمینه نیز زحمات زیادی در گذشته کشیده شده و ماموریت جدی ما در این دوره نیز خواهد بود. معاون وزیر صمت، بر لزوم توسعه زیرساخت‌های تولیدی و صنعتی در مناطق محروم اشاره کرد و ادامه داد: این مهم به ایجاد فضای بهتر زندگی در این مناطق منجر خواهد شد، اما کارهای زیادی باید در این زمینه انجام شود. وی گفت: ایدرو به دنبال آن است تا بر مناطق و لکه‌های مرزی کشور متمرکز شود تا ضمن ایجاد اشتغال، از مهاجرت جمعیت از این مناطق به دیگر نقاط جلوگیری کند و در این پیوند، به دنبال صنایع مزیت‌دار در هر منطقه خواهیم رفت.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: سازمان گسترش و نوسازی صنایع کشور (ایدرو) در دوره جدید بر توسعه صنایع پیشرفته متمرکز خواهد بود و آن را مهم‌ترین مسئولیت خود می‌داند. به‌گزارش ایرنا، بابک احمدی در نشست هم‌اندیشی با خبرنگاران افزود: ضمن تلاش برای تامین منابع لازم برای سرمایه‌گذاری، در مشارکت با بخش خصوصی به دنبال کاهش ریسک برای سرمایه‌گذاران هستیم. رئیس هیات‌عامل ایدرو به نوسازی صنایع به‌عنوان یکی دیگر از ماموریت این سازمان اشاره کرد و یادآور شد: در عرصه نوسازی، فعالیت‌های خوبی در گذشته انجام گرفته که برخی از آنها اجرایی و برخی دیگر متوقف شده است و با قوت دنبال خواهد شد.

رئیس جمهوری در آیین روز خبرنگار:

رسانه نعمت است، نه تهدید

دولت از دیدگاه‌ها و انتقادات استقبال می‌کند

رئیس‌جمهوری گفت: افتخارهای نظام اسلامی، آزادی قلم و بیان است. آزادی بیان و قلم را تضمین کرده‌ایم. آزادی‌های مشروح هم در کشور تضمین شده است. ما در دولت از دیدگاه‌ها، سخنان و انتقادات استقبال می‌کنیم.

به‌گزارش ایسنا، سیدابراهیم رئیسی در اختتامیه بیست‌ویکمین جشنواره ملی رسانه‌های ایران با بیان اینکه «نکته مهمی که همه بزرگان در علم رجال برابر خبر ترتیب اثر می‌دهند، این است که فرد و شخصی مورد اطمینان باشد»، اظهار کرد: «مطمئن بودن برای خبرنگار وصف مهمی است. کسانی که صاحب‌قلم هستند به تعبیر قرآن اگر به نجات انسان و تعریف سبک زندگی اسلامی برآی و با بیان معارف دینی برای او باشد، آن‌وقت آنچه از قلم برمی‌آید، مورد سوگند خداوند و قرآن است.»

وی ادامه داد: روایتگران و تصویرسازان از وقایع و رخدادها وظیفه مهمی بر دوش دارند. آن‌کسی که باید در دنیای امروز با همه پیشرفت‌ها اخبار را تولید و تحلیل کند، یک انسان است و او باید اطمینان‌ساز و اعتمادساز باشد. رئیسی یادآور شد: من از همه خبرنگاران به‌خاطر زحمات‌شان و تلاشی که برای مقابله با جریان خبری و رسانه‌های دشمن که حق را باطل و باطل را حق جلوه

رئیس‌جمهوری گفت: من زمانی برای تشکر از روابان و راهبان نور گفتم که برای اطلاع‌رسانی درست باید روابان و راهبان نور پیشرفته در کشور داشته باشیم. در کنار مشکلات، پیشرفت‌های بسیاری هم داشته‌ایم. باید هم پیشرفت‌ها دیده شود و اگر هم مشکلات گفته می‌شود، با ارائه راهکار و راه‌حل عملی همراه باشد.

وی ادامه داد: مشکلات را یا دشمن ایجاد می‌کند یا برخی ندانم‌کاری‌ها ممکن است در سال‌های مختلف مشکل ایجاد کرده باشد که باید برای آن راهکار ارائه کرد. نمی‌توان پیشرفت‌های این کشور را ندید. باید به داشته‌های مان افتخار کنیم و تلاش کنیم مشکلات رفع شود. رئیس دولت سیزدهم با تأکید بر اینکه «صاحب رسانه باید در جامعه امیدآفرینی کنند»، اظهار کرد: تقویت ایمان و امید و تنویر افکار عمومی و تبیین برای مردم، امیدآفرین است. این امر می‌تواند مشکلات مردم را رفع و گرهم‌ها را باز کند. البته این سخن گفتن باید با اقدام عملی همراه باشد. در این راستا ماموریت ما و شما مشترک است که ایمان و امید را در جامعه تقویت کنیم، به‌ویژه در نسل جوان. این امر باید همراه با راهکارهای فرهنگی باشد و در اتاق‌های اندیشه‌ورزی برای آن برنامه‌ریزی شود و در راستای آسیب‌شناسی و آسیب‌زدایی حرکت کرد.

دولت برنامه‌ای برای افزایش نرخ بنزین ندارد

چین فقط به‌عنوان اجرای پروژه‌های فاینانسسی است که چین در کشور ما دارد؛ البته باید گفت این مسیر ورودی و خروجی دارد و روزانه این حساب متغیر است و الان اطلاعات دقیقی ندارم. خاندوزی درباره لایحه مقابله با وصول کالا بیان کرد: متن لایحه به این دلیل که برخی دستگاه‌ها همچون ستاد مبارزه با قاچاق کالا و وزارت کشور نکاتی داشتند که در زمینه گمرک و اموال تملیکی اختلاف‌نظر بود، لایحه را در کمیسیون مربوطه نگه داشتند که این اختلاف‌نظر دستگاه‌ها بر طرف شود و به دولت ارسال شود. این لایحه ۲ بخش مهم دارد که نیازمند اصلاح قانون اسواال تملیکی و گمرکی است و پس از اصلاح ارائه می‌شود. وزیر اقتصاد درباره

وزیر اقتصاد با تأکید بر اینکه هیچ طرحی برای افزایش نرخ بنزین در دولت مطرح نیست، در واکنش به ادعای نوخیز، رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت روحانی، گفت: نیازی به مناظره نیست و افراد باید پاسخگو باشند که چرا بدهی ایجاد کردند. به‌گزارش ایرنا، سیدابراهیم خاندوزی در نشست صمیمی با خبرنگاران به مناسبت روز خبرنگار، درباره شایعات افزایش نرخ نان و بنزین اظهار کرد: هیچ طرحی برای افزایش نرخ بنزین مطرح نیست. وی افزود: درباره افزایش نرخ نان نیز، وزیر کشور توضیحاتی دارد که چون در استان‌های مختلف متفاوت است، به‌زودی اعلام می‌کند. وزیر اقتصاد درباره پول‌های بلو که‌شده در چین گفت: تنها منابع ما در کشور

رتبه‌بندی، ملاک فعالیت صرافی‌ها می‌شود

عدم پرداخت تسهیلات مسکن از سوی بانک‌ها، گفت: بانک مرکزی به‌عنوان نهاد تنظیم‌گر تلاش کرده تا سهم ۷ درصدی بخش مسکن از کل تسهیلات به بیش از ۱۴ درصد برسد که ۲ برابر افزایش داشته است. خاندوزی گفت: در قانون جهش تولید مسکن عدد ۲۰ درصد برای پرداخت تسهیلات بانک مسکن آمده است، اما باز هم به‌لحاظ قانونی باید امسال بیش از سال گذشته تسهیلات مسکن اتفاق بیفتد.

باجه را خواهند داشت. همچنین، رتبه‌بندی صرافی‌های بانکی و تضامنی به‌صورت جداگانه انجام خواهد شد، چراکه سطح و نوع فعالیت آنها با هم متفاوت است. سروش همچنین به تشریح اقدامات بانک مرکزی برای افزایش سرمایه صرافی‌ها پرداخت و تأکید کرد: به‌طور کلی هدف بانک مرکزی تسهیل و تسریع در مسیر افزایش سرمایه شرکت‌های صرافی خواهد بود که در این زمینه تازگی موضوع در کمیسیون مقررات بانک مرکزی تصویب و به شبکه صرافی‌ها ابلاغ شده است.

همچنین در این جلسه محمد آرام تأکید کرد: توسعه مدل کسب‌وکار صرافی‌ها با استفاده از ظرفیت‌های مرکز مبادله ارز و طلا در دستور کار بانک مرکزی قرار دارد. معاون ارزی بانک مرکزی افزود: با راه‌اندازی مرکز مبادله بر اساس مصوبه شورای پول و اعتبار در اسفند سال گذشته معاملات ارزی حوزه اسکناس اعم از انواع اسکناس و نیز حوزه طلا اعم از شمش و فلزات گرانبه‌ها به‌ویژه نقره و ابزارهای مالی جدید مبتنی بر آنها در عمل جزو فعالیت‌های جدید در این مرکز تعریف شد و به‌زودی فعالیت‌های مرکز مبادله وارد فاز جدیدی می‌شود. این روند، نیازمند نهایی شدن مدل کسب‌وکار جدید برای صرافی‌ها و تحول و توسعه در اقدامات آنها است. آرام گفت: فعالیت صرافی‌ها تا پیش از این تنها بر فیزیک اسکناس متمرکز بود، اما به‌زودی مجوز فعالیت در حوزه سکه طلا، شمش طلا و سایر فلزات گرانبه‌ها از جمله نقره به موضوع فعالیت

به‌گزارش ایسنا، ابود سروش اظهار کرد: براین‌اساس ۴ فعالیت عمده شامل معاملات اسکناس، شمش و سکه، امکان معاملات ابزارهای مالی جدید در مرکز مبادله، انجام معاملات حواله ارز و برخی دیگر از انواع فعالیت‌ها در دست بررسی است. مجوزهای لازم برای انجام هر یک از موارد فوق بر اساس رتبه‌بندی و تعیین وضعیت هر صرافی توسط بانک مرکزی صادر خواهد شد. سروش ادامه داد: به‌طور کلی از این پس صرافی‌ها طبق رتبه اخذ‌شده از طرف بانک مرکزی رتبه‌بندی خواهند شد و بر این اساس صرافی‌هایی که رتبه بهتری داشته باشند، امکان رشد و توسعه بیشتر فعالیت‌های خود از جمله تأسیس شعبه و

توسعه مدل کسب‌وکار صرافی‌ها

خانه ملت

وزیر دادگستری از مجلس کارت زرد گرفت

در پایان وکلای ملت با ۸۰ رأی موافق، ۱۴۰ رأی مخالف و ۱۸ رأی ممتنع، اعلام کردند که از پاسخ‌های وزیر دادگستری درباره علت دخالت وی در روند رسیدگی به پرونده‌های قضایی قانع نشدند و به وی کارت زرد دادند.

در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی، بررسی سوال محمود احمدی، نماینده مردم شازند و تعدادی دیگر از نمایندگان از وزیر دادگستری درباره علت دخالت در روند رسیدگی به پرونده‌های قضایی در دستور کار قرار گرفت.

بیانیه مجلس درباره انصراف از استیضاح وزیر کشور

قدرت‌دانی از رئیس محترم مجلس شورای اسلامی و هیات‌رئیس محترم مجلس که از حقوق نمایندگان دفاع و صیانت نموده‌اند. با عنایت به اینکه وزیر کشور با صدور بخشنامه جدید اشتباهات و اشکالات پیش آمده را اصلاح نمودند و با توجه به آغاز ثبت‌نام دوازدهمین دوره انتخابات دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری و ضرورت برگزاری انتخابات باشکوه و با مشارکت بالا به جهت صیانت از اصول قانون اساسی، از نمایندگان دنبال‌کننده استیضاح وزیر، درخواست داریم از استیضاح وزیر کشور منصرف گردیده و چنانچه اصرار بر این امر را دارند، به بعد از انتخابات موکول نمایند.

تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی بیانیه‌ای درباره استیضاح وزیر کشور امضا کرده است و از همکاران خود خواستند بانوجه به ضرورت برگزاری انتخابات باشکوه و با مشارکت بالا از طرح استیضاح انصراف دهند. به‌گزارش ایرنا، تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تدوین و امضای بیانیه‌ای، خواستار انصراف استیضاح‌کنندگان وزیر کشور از طرح خود شدند. در متن این بیانیه آمده است: ما نمایندگان مجلس شورای اسلامی امضاکنندگان این بیانیه ضمن ابراز تأسف از نامه معاون سیاسی وزیر کشور و رئیس ستاد انتخابات که موجب برخی ناملایمات فی‌مابین مجلس و دولت گردید و با

عکس روز

عکس: آیدا فریدی

مراسم تجلیل از خبرنگاران موسسه فرهنگی - مطبوعاتی

در بررسی عوامل زیاندهی صنعت خودرو کشور مطرح شد

حمایت با طعم سیاست گذاری های اشتباه

عکس: سمن

بازگرداندن صنعت خودرو به وضعیت سوددهی با بخشنامه و دستور، تلاش بیهوده‌ای است. به گفته کارشناسان حوزه صنعت، در فضای رقابتی خودروسازی‌های سایر کشورها، خودروسازی می‌خواهد براساس جلب رضایت مشتری و استفاده از دانش فنی برنده شود، اما فضای سیاست‌زده، گاهی رانت و نبود فضای رقابتی، قرعه را به‌نام برندگانی رقم می‌زند که شاید در اندازه جایگاه واقع شده، نیستند. برنده این روند در نهایت تنها صنعت خودروسازی کشور است و متضرران این داستان نیز تنها مصرف‌کنندگان هستند!

بنابراین اگر قرار است تحولی در صنعت خودرو به‌وجود آید، روند اقدامات و بازی‌های اقتصادی باید تغییر کند. گاهی مسئولان با نسخه‌های متفاوت به‌صورت موقت توانسته‌اند برخی مسائل را رفع‌ورجوع کنند یا برخی مشکلات را کم‌رنگ نشان دهند، اما این رویه در نهایت منجر به افزایش زیان انباشته این صنعت شده است؛ عددی که در سایر کشورهای سرمایه‌کافی برای راه‌اندازی کارخانه خودروسازی به‌شمار می‌رود. در این گزارش به بررسی عوامل زیان صنایع خودروسازی کشور پرداخته است.

صنعت بدون برنامه به کجا می‌رسد؟

ابوالفضل روغنی گلبایگانی
کارشناس و فعال حوزه صنعت

یک سری دستورالعمل‌ها و قواعد مورد توجه در همه حوزه‌ها و فعالیت‌ها در دنیا وجود دارد که داشتن برنامه یکی از آنهاست.

فرقی ندارد در هر بخشی اگر اهداف کلان مشخص نباشد و چشم‌انداز و دورنمای آینده تعیین نشده باشد، شکی نیست که آن بخش انرژی و زمان زیادی را صرف می‌کند، اما در نهایت نتیجه‌ای به‌دست نخواهد آورد و به‌طبع نمی‌توان انتظار داشت در مسیر رشد و تحول حرکت کند.

تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی کشور از جمله موارد بسیار مهمی بود که چند سال به‌طور جدی به‌دنبال نهایی شدن و به نتیجه رسیدن آن بودیم و بارها در نشست‌ها و گفت‌وگو با رسانه‌های گوناگون درباره آن از جنبه‌های مختلف صحبت‌هایی مطرح شد، اما در نهایت به نتیجه نرسید.

این فرآیند بعد از سال‌ها تبدیل به یک کلاف سردرگم شده که صنعت و اقتصاد کشور را در مسیر بی‌برنامگی قرار داده است. برای اینکه راهبردهای بخش صنعت و تولید در چارچوب مشخصی پیش برود تا به موفقیت برسد، نخست باید یک سند بالادستی به‌عنوان سند توسعه استراتژی اقتصاد کشور وجود داشته باشد که بخشی از آن می‌تواند سند استراتژی توسعه صنعت کشور باشد.

اگر سند توسعه استراتژی صنعت را سند بالادستی در نظر بگیریم، بعد از انقلاب در راستای صنعتی شدن کشور برنامه‌هایی اجرا شده‌اند و شاهد تغییراتی بوده‌ایم. در بخشی از برنامه‌هایی که در راستای توسعه صنعتی کشور دنبال می‌شد، صنایع کشور به گروه‌های متفاوتی تقسیم شدند.

یکی از تقسیم‌بندی‌ها براساس شرایط جغرافیایی بود که مطابق آن در برخی استان‌های کشور، صنایع سنگین و در برخی دیگر، صنایع متوسط، سبک و کوچک مستقر شدند. البته بعد از انقلاب، شاهد به‌هم‌ریختگی در این زمینه هستیم.

رشد صنعتی، نه براساس آمایش سرزمین دنبال شده و نه براساس یک سند راهبردی و در این بخش، بیشتر اقدامات به‌دلیل منطقه‌ای، سیاسی و لابی‌های استانی با مجلسی‌ها بوده است.

به‌عنوان نمونه، استان ایلام، منطقه برخوردار برای احداث پتروشیمی نبود، اما در نهایت، برای راه‌اندازی یک واحد پتروشیمی هزاران کیلومتر حمل‌وراک انجام شد.

نبود یک سند استراتژی دقیق و کارشناسی‌شده، منجر به ایجاد فضای انتقاد و به‌هم‌ریختگی اسناد تدوینی هر دولت می‌شود. در واقع می‌توان گفت تا امروز در سطح کلان براساس برنامه مشخص و مدونی حرکت نکرده‌ایم و هر دولتی از سندی به‌عنوان سند استراتژی توسعه صنعتی کشور، رونمایی کرده و در نهایت دولت بعدی، به این بهانه که سند کارآمد نیست، آن را کنار گذاشته و تدوین سند دیگری را شروع کرده است.

در این میان، از حدود ۴ سال پیش در دولت روحانی و حتی در دولت سیزدهم هم پیشنهاد شد، دبیرخانه برنامه‌ریزی استراتژی توسعه صنعتی در اتاق بازرگانی تشکیل و از نظرات کارشناسی بخش خصوصی نیز در این زمینه استفاده شود، اما راه به جایی نبردیم.

در تدوین برنامه استراتژیک توسعه صنعتی موفق نیستیم، چون نگاه ما بیشتر سیاسی است تا اقتصادی و صنعتی. به‌عنوان نمونه، یکی از مشکلات بزرگ ما نداشتن پاسخ برای سوالات مهمی است، مانند اینکه آیا چیدمان ما برای صنعت باید در خوشه‌های صنعتی باشد؟ محل استقرار صنایع سنگین براساس آمایش سرزمین کجا باشد؟ در چه صنایعی مزیت داریم و در چه صنایعی مزیت نداریم؟ نبود پاسخ مشخص برای این سوالات هم نشأت‌گرفته از نداشتن یک سند استراتژی کلان بوده که در نهایت هزینه اداره کشور را بالا می‌برد.

برای موفقیت در این مسیر باید نگاه ملی داشت و قوای سه‌گانه به‌طور هماهنگ در تصمیم‌سازی‌ها ورود کنند. البته در حال حاضر، حدود ۱۲ پیشران اقتصادی انتخاب شده و مبنای برنامه‌ریزی صنعتی قرار گرفته‌اند. صنعت براساس آنها حرکت می‌کند. سازمان تجارت جهانی با تقسیم‌بندی کشورها براساس آمایش سرزمین، شرایط جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی، به تعیین مزیت‌های هر کشور پرداخته و مسیر توسعه و رشد اقتصادی هر کشور را مشخص کرده و استفاده از نظرات بین‌المللی برعهده کشور هدف است.

با تمام اینها به‌نظر می‌رسد در کشور ما مسیر حرکت توسعه، باری به هر جهت است، چراکه از سند و برنامه خاصی پیروی نمی‌کند و بدیهی است بدون استراتژی صنعتی توسعه محقق نخواهد شد. در این مسیر همکاری قوای سه‌گانه، صنعت و دانشگاه لازم و ضروری است. این تکلیف تا زمانی که قانون نشود و تنها در حد یک سند صرف، تدوین و ابلاغ شود، ضمانت اجرایی ندارد و به‌نتیجه نمی‌رسد. البته الزام تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی در تمام برنامه‌های پنج‌ساله توسعه‌ای و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ پیش‌بینی شده، اما هیچ کدام عملیاتی نشده است.

بازی تورم و رکود در صنعت

این روند در بسیاری از صنایع به‌ویژه صنعت خودرو، منجر به بروز زیان‌های پیاپی سالانه شده است.

تحریم و خودروسازی

این کارشناس با اشاره به دیگر عوامل ایجاد زیان انباشته در صنعت خودرو گفت: دومین عامل زیاندهی صنایع خودروسازی را باید تحریم مستقیم صنعت خودرو دانست که از سال ۱۳۹۵ و با هدف از بین رفتن تولید و اشتغال مولد، اعمال شده است. البته باوجود کاهش تیراژ، تولید متوقف نشده اما به‌هر روی، محدودیت‌های ناشی از تحریم منجر به افزایش بهای تولید و کاهش تیراژ به‌واسطه عدم‌تامین برخی مواد اولیه وارداتی شده است.

از حمایت واقعی تا واقعی

آریارادسومین عامل زیاندهی صنعت خودرو را سیاست‌گذاری نامتناسب با حمایت واقعی دانست و گفت: تصور بر این است که صنعت خودرو همواره از حمایت‌های همه‌جانبه دولت‌ها برخوردار است، اما تاکنون میزان اثرگذاری این حمایت‌ها بررسی نشده است. وی با اشاره به اعمال دو نوع رویکرد حمایتی «حمایت از مصرف‌کننده» و «حمایت از تولید» در اقتصادهای بزرگ جهان گفت: این رویکردها در راستای حفظ منافع ملی اعمال می‌شوند و سیاست‌گذاران مکلف به بکارگیری ابزارهای موردنیاز برای اجرای این رویکردها هستند.

آریاراد در ادامه به استفاده از ابزار واردات و قیمت‌گذاری دستوری به‌عنوان راهکارهای حمایتی کوتاه‌مدت اشاره کرد و گفت: در صورتی که این اقدامات در موازات با طرح‌های حمایتی و سیاست‌گذاری‌های موثر در رشد تولید اجرا نشوند، نمی‌توان انتظار رشد بالا داشت و چشم‌انداز ایده‌آلی را برای آینده صنعت خودرو ترسیم کرد.

قیمت‌گذاری دولتی

آریاراد اعمال سیاست قیمت‌گذاری دستوری را عامل چهارم زیاندهی صنعت خودرو خواند و گفت: دولت‌ها برای حمایت از مصرف‌کننده سعی در ثبات نرخ کالاها و محصولات نهایی دارند. این سیاست در راستای رفاه عمومی جامعه اعمال می‌شود، اما آیا با استفاده از قیمت‌گذاری دستوری می‌توان حمایت واقعی و بلندمدت از تمام اقشار جامعه داشت؟ از سوی دیگر قیمت‌گذاری دستوری با وارد آوردن زیان به بنگاه‌های تولیدی، نه‌تنها حمایت از مصرف‌کننده واقعی را در بلندمدت محقق نخواهد کرد، بلکه به تضعیف و زیان صنایع خواهد انجامید؛ همان‌طور که صنعت خودرو را با زیان انباشته

از نیروی مازاد تا تیراژ اقتصادی

نسبت به محصولات جهانی بالاتر است، باز هم صف متقاضیان خرید طولانی و در عین حال باز هم صنعت خودرو کشور زیانده است. وی اظهار کرد: افزایش نرخ مواد اولیه، نیروی انسانی مازاد و افزایش پیدا نکردن نرخ خودرو در مقطعی، تولید خودرو را با زیان همراه کرد که این زیان تا امروز ادامه پیدا کرده است. خالقی در ادامه سخنان خود به سبب‌های زیانده در سایر کشورها اشاره کرد و گفت: واحدهای تولیدی راه‌اندازی‌شده در افریقا، روسیه و سایر کشورهای دیگر عوامل زیانده شدن صنعت خودرو به‌شمار می‌روند. زیان این واحدها به واحدهای اصلی در داخل کشور نیز تسری پیدا کرده است.

ضرورت نوسازی به فراموشی سپرده شد

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت معدن و تجارت ایران با اشاره به بهره‌ور نبودن صنعت خودرو ایران گفت: خطوط تولید نیاز به نوسازی و بهسازی دارند؛ همچنین باید با شیوه‌های مدیریت جدید،

سخن پایانی

وضع‌هایی که سال‌ها پوشانده می‌شد، زیان انباشته را برای صنعت خودرو به ارمغان آورد. حمایت‌های نامتناسب با نیازهای این صنعت، سیاست‌گذاری‌های بی‌هدف و... سبب شده مجموعه صنعت خودرو با زبانی مواجه شود که در کشورهای صنعتی این عدد سرمایه راه‌اندازی یک خط تولید مدرن است. برای خروج از این بن‌بست، افزایش بهره‌وری، توسعه واقعی تولید، تصمیم‌گیری درباره نیروهای مازاد و... راهکارهایی است که کارشناسان این حوزه بر آن تاکید دارند.

دهه ۸۰ را شاید بتوان دوران به‌نسبت آرام صنعت خودرو دانست، اما این شرایط هم در نهایت به رشد واقعی تولید منجر نشد. دهه ۹۰ آغاز بروز کاستی‌ها و ضعف‌های این صنعت پیش‌ران بود که با تحریم به اوج رسید.

خودروسازان سال ۹۶ را با تیراژ حدود ۱.۵ میلیون خودرو پشت‌سر گذاشتند و این عدد در سال ۹۸ که کمتر از ۵۰۰ هزار خودرو رسید که این کاهش تیراژ به‌صفاهای طولانی متقاضیان خرید ختم شد. کاهش عرضه، فعالیت سوداگری را پررونق کرد

رضا آریاراد از کارشناسان صنعت خودرو درباره زیان انباشته صنعت خودرو به گفت: برابر آمارهای منتشرشده، زیان انباشته صنایع خودروسازی کشور تا پایان سال ۱۴۰۱ خورشیدی ۱۸۰ همت (هزار میلیارد تومان) می‌شود. این روزها برای بیان آسان‌تر ارقام هزار میلیارد تومانی از واژه «همت» استفاده می‌شود. وی افزود: برای درک واقع‌بینانه‌تر باید بگوییم این عدد به معنی ۱۸۰ به‌علاوه ۱۲ عدد صفر ناقابل رویه‌روی آن است.

این کارشناس حوزه صنعت در ادامه سخنان خود به عوامل مختلف زیانده شدن صنعت خودرو اشاره کرد و گفت: موضوع باید ابتدا از دیدگاه علم اقتصاد و وجود تورم همراه با رکود موردبررسی قرار گیرد. در شرایط رکود تورمی عده‌ای، بدون هیچ‌گونه فعالیت اقتصادی مولدی، برنده و عده‌ای نیز بازنده می‌شوند. یعنی عده‌ای که بر موج تورم سوار هستند، از تورم منتفع و آن دسته که همواره از تورم جا می‌مانند، همچون حقوق‌بگیران، بازنده هستند، اما در شرایط حکمرانی رکود در بازار، به‌دلیل روند کاهش‌ی رشد تولید و اشتغال همه متضرر خواهند بود. در بازه رکود تورمی یک چرخه و دور تسلسل منفی وجود دارد که در بلندمدت اقتصاد یک جامعه را بیمار و درگیر رشد منفی و فقر می‌کند.

خط لزان رشد

این کارشناس صنعتی با اشاره به رشد اقتصاد کشور تصریح کرد: برابر گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی «هرچند اقتصاد کشور در دوران رکود تورمی قرار ندارد، اما رشد اقتصادی طی ۱۰ سال اخیر دارای نوسان بوده و از یک روند پایدار پیروی نکرده است. متوسط رشد سرمایه ثابت ناخالص نیز در ۱۰ سال اخیر نزولی بوده که بیانگر کاهش ایجاد ظرفیت‌های جدید در اقتصاد کشور است.»

در بخش دیگری از این گزارش آمده است: «در ۱۰ سال گذشته افزایش نااطمینانی و تشدید هزینه‌های تولید و مبادله، منجر به کاهش تولید و خروج قابل توجهی از سرمایه‌های کشور از فعالیت‌های مولد شده و در نتیجه نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص منفی شده است. در مجموع رشد تولید در این بازه زمانی مستمر و پایدار نبوده و با اهداف تعیین‌شده (به‌عنوان مثال نرخ رشد سالانه ۸ درصد در برنامه ششم توسعه) فاصله زیادی دارد.»

وی اظهار کرد: وجود تورم، رکود و در برخی سال‌ها رکود تورمی، در کنار کاهش سرمایه‌گذاری، بر رشد تولید اثر منفی داشته و

آرمان خالقی، عضو هیات مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت دلایل زیانده بودن صنعت خودرو را از بعد دیگری بررسی کرد و به گفت: هر واحد تولید خودرو در نظر سرمایه‌انسانی نسبت به استاندارد جهانی دارای کارکنان بیشتری است. همچنین صنعت خودرو ایران به سمت اتوماسیون پیش‌رفته و نسبت به رقبای جهانی دارای نیروی انسانی بیشتری است.

وی افزود: تیراژ پایین از دیگر عوامل زیانده بودن صنعت خودرو کشور است؛ افزایش تولید با سرشکنی قیمت‌ها به سود تولیدکننده و مصرف‌کننده خواهد بود.

نقش تامین‌کنندگان خودروسازی

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران دلیل سوم زیاندهی این صنعت را به صرفه‌بودن خط تولید عنوان کرد و گفت: تامین‌کنندگان قطعات نقش پررنگی در نرخ تمام‌شده خودرو تولیدی دارند، این در حالی است که تمام شرایط مطرح درباره خودروسازان، درباره قطعه‌سازی و واحدهای تولیدکننده قطعات خودرو نیز صادق است. این کارشناس حوزه صنعت یادآور شد: تسهیلات گرانقیمت قطعه‌سازان و کوچک بودن واحدهای قطعه‌سازی منجر به زیاندهی این بخش شده، در حالی که زیاندهی واحدهای تولیدی تامین قطعات به افزایش نرخ تمام‌شده خودرو می‌انجامد.

نقش بهره‌وری در تولید

خالقی دلیل چهارم ایجاد زیان انباشته در صنعت خودرو کشور را موضوع بهره‌وری دانست و گفت: هرچه تولیدکنندگان به سمت ارتقای بهره‌وری پیش بروند، نرخ تمام‌شده کاهش پیدا می‌کند و هزینه‌های تولید پایین می‌آید.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت با اشاره به وجود تناقض در بازار خودرو ایران گفت: در حالی که نرخ خودرو در ایران

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

تورم، رکود و بعضاً رکودتورمی، تحریم‌ها و قیمت‌گذاری دستوری موجب زیان هنگفت صنایع شده و خواسته یا ناخواسته خودروسازی را در معرض ورشکستگی قرار داده است

باید با شیوه‌های مدیریت جدید، ناکارآمدی در تولید را کاهش داد که یکی اقدامات در این زمینه، تعدیل منابع انسانی مازاد است

در بررسی برنامه‌های ایمیدرو مطرح شد

بهره‌برداری از ۲ میلیارد دلار طرح تاپایان امسال

ایمیدرو در راستای توسعه فعالیت‌های اکتشافی متمرکز بر «تامین خوراک صنایع معدنی و رشد تولید» ۵ استراتژی را در اولویت برنامه‌های خود قرار داده است. کشف منابع معدنی متنوع جدید برای توسعه بخش معدن و افزایش سهم آن در تولید ناخالص ملی با اکتشاف در پهنه‌ها و همکاری با سازمان زمین شناسی و فراهم ساختن بستر مناسب برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با تهیه مستندات اکتشافی مطابق با استانداردهای جهانی در سیستم GIS از جمله این استراتژی‌ها به شمار می‌روند. همچنین کشف فلزات استراتژیک و تامین خوراک مورد نیاز صنایع، سرمایه‌گذاری اکتشافی در مناطق کم برخوردار، ایجاد توسعه، اشتغالزایی و تامین امنیت و ایجاد اقتصاد چند محصولی و گام برداشتن در مسیر توسعه پایدار و تبدیل معدن به عنوان یکی از محورهای مهم اقتصاد کشور از دیگر استراتژی‌های توسعه‌ای ایمیدرو است. برنامه‌های یاد شده در حالی در فهرست اقدامات این سازمان قرار گرفته که معاون برنامه‌ریزی و توانمندسازی ایمیدرو نیز از تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های این سازمان به ارزش بیش از ۲ میلیارد دلار تا پایان امسال خبر می‌دهد.

عکس: آیدان فریدی

زمینه‌های مختلف اکتشاف، زیرساخت و غیره توسط ایمیدرو تکمیل شده و بهره‌برداری رسیده است. همچنین در حوزه تامین زیرساخت‌ها، اجرای دو مگا پروژه انتقال آب آغاز شده که شامل خطوط لوله طرح انتقال آب «صفه» به استان اصفهان و اجرای مگا پروژه انتقال آب دریای عمان به سه استان سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و خراسان جنوبی می‌شود. وی گفت: در کنار این مگا پروژه‌ها، اجرای سایر پروژه‌ها و طرح‌های جاده‌سازی و برق رسانی به معادن کوچک هم در دستور کار است.

توسعه با هدف اشتغالزایی

خلوصی، به‌مبادله تفاهنامه بین ایمیدرو و سازمان زمین شناسی در موضوع اکتشافات اشاره کرد و گفت: در این تفاهنامه همکاری بیشتر بین دو سازمان مورد تاکید قرار گرفته است؛ فعالیت در این بخش از خراسان جنوبی و

معاون برنامه‌ریزی و توانمندسازی سازمان توسعه و نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) از تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های این سازمان به ارزش بیش از ۲ میلیارد دلار تا پایان امسال خبر داد. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، سمیه خلوصی افزود: از جمله مهم‌ترین این طرح‌ها، تکمیل و بهره‌برداری از طرح سرب و روی مهدی آباد است که با جذب مستقیم سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی به انجام رسید. وی گفت: برای این طرح بزرگ که بهره‌برداری از خط تولید ۲۰۰ هزار تنی تولید کنسانتره (سولفیدی) روی است، بیش از ۲۵۰ میلیون دلار سرمایه جذب شد و سرمایه‌گذار طرح، اقدام به تجهیز معدن و احداث کارخانه کنسانتره روی کرده است. این مقام مسئول ایمیدرو خاطر نشان کرد: علاوه بر آن، دو طرح در زمینه تولید کنسانتره مس شامل واحدهای تغلیظ «دره آلو» و «دره زار» تکمیل شده و آماده بهره‌برداری است. امسال همچنین دو طرح فولادسازی نیریز و سفیددشت، از مجموع هفت طرح فولادسازی ایمیدرو اجرایی خواهد شد.

فعالیت در حوزه زیرساخت

خلوصی، با اشاره به فعالیت در حوزه زیرساخت، به‌مبادله تفاهنامه وزارتخانه‌های صمت و نیرو برای ساخت نیروگاه توسط واحدهای بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی گفت: سال گذشته نخستین مورد از این نیروگاه‌ها در سمنان به بهره‌برداری رسید و در نیمه نخست امسال فاز اول نیروگاه فولاد مبارکه به ظرفیت ۳۰۰ مگاوات افتتاح خواهد شد. وی ابراز امیدواری کرد فاز دوم این نیروگاه به ظرفیت ۳۰۰ مگاوات، همچنین دو نیروگاه دیگر توسط شرکت‌های گل‌گهر و آلومینیوم مهدی به تدریج تا پایان سال به بهره‌برداری برسند. خلوصی یادآوری کرد: در ۲ سال گذشته از زمان آغاز به کار دولت سیزدهم تا کنون، نزدیک به ۸۰۰ میلیون دلار طرح و پروژه در

کردستان آغاز شده و در دیگر استان‌ها نیز ادامه می‌یابد و البته این تفاهنامه به‌جز هدف‌گذاری ۴۰۰ هزار متری حفاری ایمیدرو در موضوع اکتشافات است. پروژه‌های بهره‌برداری شده در سال ۱۴۰۱ منجر به اشتغالزایی مستقیم برای ۹۰۰ نفر و غیرمستقیم برای ۴ هزار و ۷۰۰ نفر شد. انتظار می‌رود امسال نیز برای بیش از ۶ هزار و ۵۰۰ نفر به‌طور مستقیم و افزون بر ۱۷ هزار نفر به‌طور غیرمستقیم اشتغالزایی شود. خلوصی با اشاره به برنامه‌های این سازمان در زمینه توسعه فناوری، از برنامه‌ریزی ایمیدرو برای شناسایی شرکت‌های دانش‌بنیان به منظور توانمندسازی آنها در زمینه عناصر حیاتی و راهبردی خبر داد. وی گفت: اکنون ۱۶ عنصر حیاتی و راهبردی در کشور اولویت‌بندی شده و با توانمندسازی شرکت‌های یاد شده به دنبال دستیابی به دانش فنی استحصال این عناصر هستیم.

سخن پایانی

ایران با داشتن بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی با ذخایر قابل توجه، جزء کشورهای برتر دنیا به لحاظ ذخایر معدنی محسوب می‌شود. همچنین حدود ۷ درصد از ذخایر معدنی دنیا در ایران است که از این جمله می‌توان به معدن سرب و روی مهدی آباد به عنوان دومین ذخیره بزرگ زمین شناسی ماده معدنی روی در دنیا اشاره کرد.

توسعه فعالیت‌های معدنکاری ضمن رشد اقتصادی منجر به اشتغالزایی مناسبی نیز خواهد شد، به طوری که به ازای ایجاد هر شغل در حوزه معادن حدود ۱۷ شغل در صنایع پایین دستی ایجاد شود. وجود تنوع ذخایر معدنی در ایران و همچنین سوخت ارزان قیمت، فرصت مناسبی برای جبران بخشی از کاهش درآمدهای نفتی با دارا بودن مزیت‌های رقابتی در منطقه است که ضرورت توسعه بخش معدن و صنایع معدنی در کشور را بیش از پیش نمایان می‌سازد. این توسعه نیز نیازمند توجه ویژه دولت به بخش‌های اکتشاف، زیرساخت، تسهیل قوانین و مقررات، تامین مواد اولیه و ماشین‌آلات فرایند تولید، صادرات، ارائه تسهیلات مالی، جذب سرمایه‌های بخش خصوصی توانمند و همچنین هدایت سرمایه‌های سرگردان است.

تحول بخش معدن با همراهی رسانه‌ها

محمد رضا موصقی نیا - سرپرست هیات عامل ایمیدرو: بخش معدن و صنایع معدنی بیش از یک دهه است که توانسته توجه بسیاری از

کارشناسان و سرمایه‌گذاران را به سمت این گنجینه پنهان جلب کند. بی‌تردید نقش خبرنگاران و اهالی رسانه در پیمودن این مسیر، بی‌بدیل بوده است و پس از این نیز با تلاش، آگاهی‌رسانی و همت این عزیزان پربارتر خواهد شد.

بدیهی است فعالان عرصه خبر با انتشار اخبار، گزارش و تحلیل‌های خود فضای مساعدی را برای هدایت منابع به این بخش و رفع دغدغه‌های سرمایه‌گذاران و چالش‌های پیش‌روی آنها فراهم کرده‌اند. اگرچه دولت در تعامل با قوای مقننه و قضائیه تلاش می‌کند با تحول در بخش معدن و صنایع معدنی، توسعه، تولید، اشتغال و درآمدزایی را برای کشورمان به ارمغان آورد، اما نیک می‌دانیم که این اهداف با همراهی فعالان رسانه به نتیجه خواهد رسید. هفدهم مرداد به نام روز خبرنگار در تقویم سالانه کشورمان ثبت شده، روزی که با یاد و خاطره شهدای جبهه خبر، مزین شده است.

اینجانب صمیمانه به نمایندگی از خانواده بزرگ ایمیدرو، این روز را خدمت تمامی خبرنگاران و فعالان عرصه خبر تبریک می‌گویم و با توکل بر پروردگار یکتا، آرزوی روزهای درخشان برای ایران عزیز و حوزه معدن و صنایع معدنی دارم، آرزویی که با تلاش همه‌جانبه همکاران ایمیدرو و سایر بخش‌های مرتبط و به ویژه همت و قلم توانای خبرنگاران گرانقدر عنایت خواهد یافت.

روز خبرنگار

گروه معدن
editor@smtnews.ir

سمیه خلوصی

۱۶ عنصر حیاتی و راهبردی در کشور اولویت‌بندی شده و ایمیدرو با کمک دانش‌بنیان‌ها به دنبال دستیابی به دانش فنی استحصال این عناصر است

The 15th International Specialized Exhibition of Metallurgy, Steel, Foundry Machinery & Related Industries
23-26 August 2023
Isfahan International Exhibition Center, Iran
Opening Hours : 10 - 18

پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی متالورژی، فولاد، ریخته‌گری ماشین‌آلات و صنایع وابسته
۱ الی ۴ شهریورماه ۱۴۰۲
ساعت بازدید: ۱۰ تا ۱۸
کمربندی شرق، روبروی منطقه روشن دشت
نمایشگاه بین‌المللی اصفهان

sponsored by:

بروزکننده: رسانه پاجین | تلفن: ۰۲۱ ۸۸۳۳۲۵۵-۷
www.rastak-expo.com
www.metalex.ir
metalex@rastak-expo.com

آگهی فراخوان مناقصه عمومی / یک مرحله‌ای

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در نظر دارد خدمات مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۲۰۹۷۵۶۰۰۰۱۵
شماره مناقصه	۰۲/۶۰۵۹
موضوع مناقصه	راهبری خودروهای سبک، نیمه‌سنگین و تامین خودروهای سبک بنزینی و دیزلی و مینی‌بوس با راننده در پالایشگاه ششم مجتمع گاز پارس جنوبی
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۱۳/۱۱۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضمین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۳۳۴۰۲/ت/۰۶۵۹۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می‌باشد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۱۱۲/۱۷۶/۳۸۰/۲۶۲ ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۰۵/۲۲
آخرین مهلت بازگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (روزمه) در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۰۶/۰۵
آخرین مهلت بازگذاری پیشنهادات مالی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۰۶/۳۰
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - شهرستان عسلویه - شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی - پالایشگاه ششم (فازهای ۱۵ و ۱۶) - ساختمان خدمات بیمه‌ها

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد و به پیشنهاد های خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۲۱
روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
فراخوان ۲۰۰۲۰۹۹۸۹۶۰۰۰۰۳۱

سازمان عمران شهرداری اصفهان در نظر دارد فراخوان خرید آهن‌آلات شامل تیر آهن، میلگرد سایز ۱۰، نبشی، پلیت، مش و ... مورد نیاز خود را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برقرار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

ردیف	شرح	برآورد اولیه تقریبی به (ریال)	مدت تحویل	سپرده شرکت در مناقصه به (ریال)
۱	خرید آهن‌آلات شامل تیر آهن، میلگرد سایز ۱۰، نبشی، پلیت، مش و ...	۲۷/۶۶۸/۶۶۰/۰۰۰	۱۰ روز	۲۸۰/۰۰۰/۰۰۰

مواعد زمانی:

تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸
مهلت دریافت اسناد فراخوان: تا ساعت: ۱۴:۳۰
مهلت ارسال پیشنهادات: تا ساعت: ۱۴:۳۰
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت: ۱۵:۳۰

* نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه و سایر اطلاعات در شرایط شرکت در مناقصه مشخص می‌باشد.
* اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: اصفهان - خیابان ۲۲ بهمن، مجموعه اداری امیر کبیر، سازمان عمران شهرداری اصفهان تلفن: ۰۲۱-۳۲۶۷۰۸۱۳-۳۱

سازمان عمران شهرداری اصفهان

درمان درد لاعلاج اقتصاد

عبدالكريم مكاروبى
توليدكنندگان وصادركندگان
طلا و جواهر تهران

سه‌م ارزش افزوده بخش معدن در تولید ناخالص داخلی حدود ۳.۱ درصد است، یکی از دلایل عمده پایین بودن این سهم، خام‌فروشی و عدم کسب حداکثر ارزش افزوده از مواد خام معدنی است.

از دیگر دلایل نبود جاذبه و پایین بودن حجم سرمایه‌گذاری در بخش معدن در ایران، پایین بودن بازدهی سرمایه و بهره‌وری کل عوامل تولید است، بنابراین بخش خصوصی رغبتی برای سرمایه‌گذاری در این بخش نشان نمی‌دهد. علاوه بر این، نیاز به تخصیص سرمایه اولیه ثابت، تعدد قوانین زیست‌محیطی و منابع طبیعی، بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل محصولات تولیدی، به‌ویژه در صادرات، پروسه‌های پیچیده فعالیت معدنی، بالا بودن هزینه‌های بیمه‌ای، طولانی بودن دوره بازگشت سرمایه، خارج شدن انتخاب محل سرمایه‌گذاری از دایره اختیارات سرمایه‌گذار به‌علت پراکندگی و دورافتادگی محل معادن و... بخش معدن را در مقایسه با سایر بخش‌ها نیازمند توجه و سرمایه بیشتر کرده است. بنابراین به‌منظور ایجاد رونق در بخش معدن می‌توان برخی وظایف و مسئولیت‌های وزارت صمت را به شرح زیر برشمرد:

ایجاد یا انتقال زیرساخت‌های ضروری مانند خدمات زیربنایی و... که یکی از چالش‌های مهم پیش‌روی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی است. سیاست‌گذاری ویژه به‌منظور ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید در بخش معدن و صنایع معدنی از طریق افزایش بازدهی سرمایه.

فراهم کردن بستر مناسب برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی به‌ویژه در قالب همکاری مشترک با کشورهای پیشرو معدنی (باتوجه به تأثیرات رشد سرمایه‌گذاری در بخش معدنی روی سایر بخش‌ها و موضوع تحقیقات فوق‌الاشاره).

انتقال فناوری‌های نوین معدنی

سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف مواد معدنی، به‌منظور کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و استخراج که منجر به جذب سرمایه بخش خصوصی در بخش معدن خواهد شد و رشد ارزش افزوده در این بخش و افزایش تولید ناخالص ملی را به‌دنبال خواهد داشت.

ترویج و حمایت از فرهنگ کاربست انواع پوشش‌های بیمه‌ای (مانند بیمه‌نامه کاهش نرخ مواد معدنی، بیمه سرمایه‌گذاری در بخش استخراج، بیمه‌نامه بخش فرآوری، بیمه کاهش نرخ و تلورانس‌های مربوط به قیمت‌های جهانی...).

بی‌شک اعمال تحریم‌های طای سال‌های متمادی نوعی شوک اقتصادی ناب‌تسه از نوع مخرب و منفی بر پیکره اقتصاد ما وارد کرده است. تحریم‌ها علاوه بر اختلال در زنجیره تامین نگاه‌های اقتصادی، کاهش میزان عرضه و افزایش تورم منجر به تنزل رفاه خانواده‌ها می‌شود.

بیماری زمینه‌های اقتصاد کشور که ناکارآمدی در حکمرانی است، در افزایش تأثیر تحریم‌ها نقش مهمی دارد. تنش‌زدایی و اصلاح روابط خارجی شرط لازم برای توسعه کشور و مهار تورم است، اما شرط کافی نیست، زیرا تداوم تحریم‌ها مشکلات دیگری را در بلندمدت ایجاد می‌کند که اهم آن روند نزولی انباشت سرمایه برای توسعه آتی و همچنین محرومیت از تکنولوژی روزآمد کرفناوری است. علاوه بر این، تحریم‌ها باعث تسری عدم‌قطعیت در تحقق اهداف و برنامه‌های اقتصادی می‌شود و به رشد و روند جذب سرمایه آسیب می‌رساند، زیرا پیش‌بینی شرایط اقتصادی را برای فعالان و سرمایه‌گذاران مشکل و پیچیده‌تر می‌کند. تکمیل تأثیر تنش‌زدایی در روابط خارجی نیازمند آماده‌سازی شرایط محیطی برای اجرای اصلاحات اقتصادی است، چراکه با افزایش تنش و عدم‌قطعیت نمی‌توان شرایط محیطی را به‌طور مستمر سامان داد و به رشد مطلوب دست یافت.

در کشور ما در کنار بیماری زمینه‌های اقتصاد (که ناکارآمدی در حکمرانی است)، مشکل جدی غلبه نگاه تقدم امر قدرت بر علم در اندیشه برخی دولتمردان وجود دارد.

تسلط این دیدگاه، فضای اقتصاد سیاسی را تحت نفوذ و تأثیرات منفی قرار می‌دهد. با این اوصاف، فراهم کردن زمینه‌های رشد اقتصادی و مهار تورم تنها وابسته به رفع یا کاهش تحریم‌ها نیست، بلکه برداشتن گام موازی یعنی تحدید آثار دیدگاه تقدم قدرت بر علم و خنثی‌سازی آثار ناکارآمدی در حکمرانی، به‌همراه تعقیب سیاست‌گذاری صحیح به‌ویژه در نظامات بودجه‌ای، تصمیم‌گیری‌ها و بروکراسی اجرایی دولت، هم‌زمان ضروری است.

نگاهی دیگر، مدعی است که رشد و توسعه کشور و مهار تورم فقط از بیرون می‌آید و تنش‌زدایی و بهبود روابط خارجی تنها یا بهترین ابزار اصلاحات اقتصادی و مهار تورم است و بهبود روابط خارجی جز از طریق ایدئولوژی‌زدایی از تعامل با غرب تحقق نمی‌یابد و به‌ار تباطؤ با شرق به‌منظور بهبود روابط با جهان خارج یا مکانیزمی برای رشد و توسعه و مهار تورم باور و تمایل ندارند.

با این وجود، ایجاد فضای امن و کاهش تنش در روابط خارجی با جهان غرب و شرق به‌منظور رفع تحریم‌ها و استقرار امنیت اقتصادی و سیاسی در راستای رشد و توسعه و مهار تورم امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. متأسفانه، رشد تولید ناخالص ملی طی سال‌های گذشته رکورد قابل توجهی را نشان نمی‌دهد و هیچ‌یک از برنامه‌های توسعه‌شش‌گانه در انجام مأموریت‌های تعریف‌شده، توفیق نسبی نداشته‌اند. استراتژی مدونی در حوزه اقتصادی موجود نیست، تیم تخصصی برای اجرای اهداف در صحنه غایب است و پیش‌بینی رسیدن به یک ثبات نسبی برای یک ذهن مثبت‌اندیش نیز، مشکل به‌نظر می‌رسد.

در اسناد ثبت‌شده که بهترین شرایط اقتصادی کشور در سال ۴۰ شمسی و در آن، میزان تورم، ۲ درصد و میزان رشد ۱۰ درصد بوده است، اما در شرایط کنونی، متغیرهای گوناگونی اعم از تحریم‌ها و کاهش درآمدهای ارزی، نازارمی‌های اجتماعی، نرخ فزاینده ارز خارجی، تورم تصاعدی، کاهش ارزش پول ملی، تداوم تنش‌ها با کشورهای همسایه و جهان، افزایش بیکاری و... رسیدن به رشد ثابت و مستمر را دست‌نیافتنی نکرده است، اما در صورت وفاقی ملی و افزایش سرمایه اجتماعی و تأکید بر قانون‌مداری و شایسته‌سالاری و در پرتو اصلاحات ساختاری و تنش‌زدایی با جهان خارج، به یک دهه تلاش مستمر برای رسیدن به شرایط حداقلی عادی، زمان لازم است.

گفت‌وگوی دوباره تحقق وعده توسعه پایدار معدن

معدن جایگزین نفت نمی‌شود!

نفت دهه‌ها است که منبع حیاتی در آمد کشورهای منطقه از جمله کشور ما بوده، اما در سال‌های اخیر به‌دلیل ایجاد محرومیت و اعمال محدودیت‌های بین‌المللی، دست‌مان از درآمدهای سرشار آن کوتاه مانده و چندی است که تحریم‌ها با بر شاهرگ این بخش می‌فشارند.

اما از آنجا که فرصت‌ها در تنگناها خودنمایی می‌کنند، این فشارهای فزاینده توجه‌ها را به سمت‌وسوی حوزه تحریم‌گریزتری به نام معدن کشید تا جایی که حتی شعار معدن به‌جای نفت مطرح شد.

این سیاست چندی است که مدنظر بسیاری از کشورهای نفتخیز دیگر، به ویژه همسایگان‌مان هم، قرار گرفته است که چشم‌انداز جذابی در راستای توسعه پایدار و کاهش وابستگی به منابع نفتی تصویر می‌کند و باتوجه به فرصت‌های بالقوه‌ای که در خود نهفته دارد، می‌تواند به هدفی استراتژیک برای بسیاری از کشورها، از جمله ایران تبدیل شود و در راستای دستیابی به تنوع اقتصادی و تحقق توسعه پایدار در دستور کار قرار گیرد.

اما تحقق این شعار نیازمند سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، برخورداری از زیرساخت‌های مناسب، توجه به مسائل محیط‌زیستی و اجتماعی و توانایی مدیریتی در انتقال از اقتصاد نفتی به اقتصاد مبتنی بر معدن است.

در گفت‌وگوی **سازمان نظام مهندسی معدن، فرصت‌ها و چالش‌های تحقق این هدف به اجمال موردبررسی قرار گرفته است.**

● **باتوجه به نقاط ضعف و قوت کشور در زمینه معدن و صنایع معدنی، شعار «معدن به‌جای نفت» چقدر دست‌یافتنی است؟**

در پاسخ به این سوال باید گفت که اصولاً تعاریف و تعبیر متفاوتی از این شعار ارائه شده است که گاهی برخی از آنها، که در سطح جامعه و محافل رسمی می‌شنویم، برداشتی اشتباه از اصل موضوع است. برای روشن‌تر شدن این بحث به‌ناچار باید به چند مورد از تفاوت‌های نمود و معدن اشاره کرد تا سوءتفاهمی در ادامه بحث ایجاد نشود.

واقعیت این است که معدن شرایط مشابهی با نفت ندارد و به‌همین دلیل است که توقع ما از این حوزه نباید مشابه با نفت باشد. شرایط استحصال، مشتری‌ها، شیوه حمل‌ونقل و کلیه مباحث مربوط به آن برای حوزه نفت مهیاتر است و از این‌رو راحت‌تر از تولیدات و محصولات معدنی می‌توان آن را در بازارهای جهانی عرضه کرد.

عمده درآمدهای نفتی ما حاصل از فروش نفت خام است و حتی همین امروز که صادرات نفت کشور در حداقل میزان ممکن قرار دارد، شنیده می‌شود که روزی یک میلیون بشکه نفت خام تنها به کشور چین صادر می‌کنیم.

امکان صادرات روزانه این حجم از نفت به چند دلیل ممکن و میسر است، زیرا هم عمده منابع و ذخایر نفتی ما در کنار بنادر هستند و هم زیرساخت‌های لازم برای صادرات این ماده وجود دارد و چون نفت خام سیال است، حمل‌ونقل دریایی آن راحت‌تر است و به‌این ترتیب، خام‌فروشی آن جریان دارد.

موضوعی دیگری که باید به آن اشاره کرد، این است که نفت، با کمی اغماض، کالایی تک‌محصولی است و تفاوت چندانی در انواع محصولات نفت خام که صادر می‌شود، وجود ندارد، اما ماده معدنی انواع گوناگونی دارد که حداقل نزدیک ۷۰ نوع آن در کشور ما موجود است که بخش زیادی از آن بازار بین‌المللی ندارد و امکانات حمل آنها کم است و باید تبدیل به فرآورده شود. خلاصه اینکه، شرایط خریداران نفت در بازار با مشتریان مواد معدنی متفاوت است و به‌همین دلیل نمی‌توان در یک بازه کوتاه و فقط با توسل به شعار، نفت و معدن را هم‌تراز هم کرد و این قیاس ابعاد فنی و اقتصادی درستی را در پی ندارد.

● **چطور می‌توان نقش معدن را در اقتصاد پرنفترگر کرد؟**
با همه تفاوت‌هایی که بین نفت و معدن وجود دارد، اگر بخواهیم به این شعار جامعه عمل ببوشانیم و بخواهیم نقش معدن را در تولید ناخالص داخلی و اقتصاد کلان پرنفترگر کنیم، باید ابتکارانی به خرج دهیم و تغییراتی در تصمیم‌گیری‌های کلان کشور داشته باشیم تا به این ترتیب به هدف خود نزدیک‌تر شویم. به‌نظر می‌رسد، بهتر است قبل از هر کاری، افرادی که می‌خواهند در این حوزه نظریه‌پردازی کنند و مسئولاتی که در جایگاه تصمیم‌گیری نشست‌اند یا آنهایی که باید قوانین و مقرراتی وضع کنند، باید تعریف درستی از ارزیابی سهم جی‌دی‌پی هریک از بخش‌ها داشته باشند.

سهم مستقیم بخش معدن در جی‌دی‌پی حدود یک درصد است، در صورتی که این فقط مربوط به محصولات خام استخراج‌شده از معدن است.

این عدد در بخش محصولات فرآوری‌شده تا متالورژی، تولید قطعات فولادی، به حدود ۵ تا ۶ درصد می‌رسد و اگر صنایع ساختمان و بخش‌های دیگری را که در زنجیره معدن و صنایع معدنی هستند، به آن بی‌یوندد دهیم، می‌تواند بیش از ۲۰ درصد هم محاسبه شود.

اما برای افزایش این سهم، باید اقدامات موثرتری را برای توسعه سهم معدن در اقتصاد کلان باید داشته باشیم و توقع اینکه این اقدامات در بازه زمانی کوتاه‌مدت ثمرات و اثرات خود را نشان دهد، معقول و منطقی نیست، چون اگر این تصمیمات و اقدامات به‌درستی انجام شود و با اصول بازار و منطق فنی و اقتصادی حاکم بر فضای داخلی و بین‌المللی انطباق داشته باشد، حداقل باید یک

بازه زمانی ۱۰ساله برای آن در نظر گرفت تا بتواند اثرات و ثمرات خود را در اقتصاد کلان نشان دهد.

پس اگر بخواهیم این موضوع را در دوره دوساله دولت سیزدهم بررسی کنیم، باید بگوییم اقدامات مثبتی انجام گرفته، اما خیلی زود است که اثرات و ثمرات این اقدامات خود را نشان دهد و بتوان آن را ارزیابی کرد.

از جمله اقدامات مثبتی که انجام گرفته است، جمع‌آوری و حذف دستورالعمل‌های متناقضی است که هم با خود و هم با قوانین بالادستی چندان هماهنگ نبودند و باعث ایجاد نامنی در فضای کسب‌وکار بخش معدن می‌شدند.

این دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها که امروزه با عنوان بخشنامه جامع معدنی جمع‌بندی شده است، با کسب نظر از متخصصان و فعالان این حوزه، انجام شد و هنوز در حال ویرایش و بازفرآوری بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها است تا حداقل تبعات و حداکثر راندمان را برای بخش معدن داشته باشد و جذابیت و امنیت سرمایه‌گذاری را برای این حوزه تأمین کند.

اقدام موثر دیگری که به‌ویژه در ۲سال گذشته از سوی دولت شاهد بودیم، بازنگری در قانون معادن بوده که با همکاری مجلس اتفاق افتاده است و در این بازنگری، پیش‌نویسی تهیه شد که از شواهد برمی‌آید که می‌تواند موثرتر از قانون قبلی در حوزه سرمایه‌گذاری‌های معدنی، ایجاد جذابیت و افزایش امنیت باشد.

البته این اصلاحیه هنوز به صحن مجلس نرفته و به قانون معدن تبدیل نشده و پس از طی این مراحل، تا ابلاغ قانون جدید و نوشته شدن آیین‌نامه اجرایی و بعد موزآمد شدن دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مربوطه به بازه چند ساله نیاز است و شاید نتوان اثرات آن را در مدتی کمتر از ۱۰ سال مشاهده و ارزیابی کرد.

● **برخی فعالان حوزه معدن معتقدند دولت در این زمینه شکست خورده است، نظر شما چیست؟**

به‌گمان‌من، هنوز زود است که بخواهیم درباره اثرات و ثمرات اقداماتی که دولت در این ۲سال انجام داده است، اظهارنظر کنیم و باید این اقدامات و اثرات آن حداقل در یک باز زمانی ۵ تا ۱۰ ساله موردارزیابی قرار گیرند، اما باز هم به‌زعم برخی کارشناسان که دغدغه این حوزه را دارند، تصمیمات و اقداماتی که در حال پیگیری است، می‌تواند در راستای توسعه بخش معدن، افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و ارتقای جذابیت فعالیت در این حوزه موثر واقع شود.

● **به نظر شما بزرگ‌ترین اشتباهی که در این بخش اتفاق افتاده چیست؟**
بزرگ‌ترین اشتباهی که در تمام دوره‌ها، به‌ویژه در ۳ دهه اخیر، در بخش معدن کشور ما اتفاق افتاده، این بوده است که معادن در اندازه‌ها و مقیاس کوچک به افرادی با اهلیت ضعیف واگذار شده است.

در نتیجه، امروزه شاهد ۱۲هزار پروانه بهره‌برداری معدنی معتبر در کشور هستیم که متأسفانه بیش از نیمی از آنها در اختیار افرادی قرار دارد که توان فنی و مالی لازم برای فعالیت کردن معدنی، که مجوز آن را دریافت کرده‌اند، ندارند.

بعد از اصلاح قانون معدن در سال ۹۰ شرایط افراد مجاز برای اخذ پروانه معدن موردبازنگری و تعریف مجدد قرار گرفت و در آیین‌نامه اجرایی اهلیت داوطلبان اخذ پروانه مشروط به برخورداری از صلاحیت فنی و مالی شده بود، اما دستورالعملی که وزارتخانه در سال‌های ۹۴ یا ۹۵ برای تعیین و تشخیص صلاحیت فنی و مالی ابلاغ کرد، بسیار ضعیف بود که به‌گمان‌من، می‌توان آن را بزرگ‌ترین اشتباه حاکمیت در بخش معدن دانست، زیرا بخش قابل‌توجهی از انفال را به‌دست غیراهل سپرد.

به‌عبارت‌دیگر، معادن به افرادی سپرده شدند که یا توانایی مالی، یا فنی یا هیچ‌کدام را نداشتند و به این ترتیب، معدن یا معطل ماند یا تخریب شد یا چنان‌که باید و شاید، در خدمت اقتصاد، توسعه و شکوفایی صنعتی قرار نگرفت.

همان‌طور که گفته شد، معدن جزو انفال است و از این‌رو مسئولیت زیادی به گردن دولت است تا از این بخش به‌درستی صیانت کند و به‌شکلی مورد بهره‌برداری قرار دهد که در اقتصاد، اشتغال و توسعه صنعتی کشور، موثر باشد و از این‌رو هیچ اشتباهی در این زمینه بخشودنی نیست.

این دستورالعمل تا سال گذشته به قوت خود باقی بود و به این ترتیب، نه‌تنها بخش معدن به اهداف قانون سال ۱۳۹۰ نرسید که انحرافی هم ایجاد کرد. سال گذشته این دستورالعمل بازنگری شد و به‌گمان‌من، دستورالعمل جدید بسیار بهتر از نمونه قبل از خود است

عکس: سیدمحمد

که می‌توان آن را یکی از اقدامات

موثر دولت سیزدهم در بخش معدن دانست.

البته این دستورالعمل هم صددرصد کامل نیست و شنیده می‌شود که در امسال هم در حال بازنگری است و امیدواریم نواقصی که در دستورالعمل وجود دارد، مرتفع شود تا بزرگ‌ترین چالش بخش معدن کشور از میان برداشته شود.

● **باتوجه به اینکه در برنامه هفتم توسعه تأکید فراوانی بر جلوگیری از خام‌فروشی شده و کشور در جذب سرمایه‌گذار و توسعه صنایع معدنی با مشکلاتی روبه‌رو است، سیاست‌های دولت در این زمینه را چطور ارزیابی می‌کنید؟**

چند سالی است که سیاست‌های صادراتی در حال بازنگری است و منطقی‌تر به آن پرداخته می‌شود.

از سوی دیگر، واقعی شدن نرخ ارز انگیزه‌های ایجاد کرده است که صادرات رونق بگیرد و همان‌طور که مشاهده می‌شود، امروزه بخش زیادی از محصولاتی که درجه کیفی بالایی دارند و در بازار جهانی قادر به رقابت هستند، در زمینه‌های گوناگون از کشاورزی و صنعتی گرفته تا خدمات فنی و مهندسی صادر می‌شوند.

البته در بعضی از موارد، مانند بخش معدن، محدودیت‌هایی در عوارض صادراتی و محدودیت در تامین صنایع و مصارف داخلی ایجاد شده است که شاید از منظر کلان به‌نفع بخش صنعت باشد، اما ضرر آن به تولیدکننده مواد اولیه یا بخش معدن وارد می‌شود و بازار برای بخش معدن محدودتر می‌شود و این محدودیت بازار سبب می‌شود که قدرت رقابتی از دست برود و رقابت منفی ایجاد شود و در نهایت، سودآوری واحدهای معدنی کاهش یابد.

● **باتوجه به اراده جهانی برای کربن‌زدایی از تولیدات معدنی، کشور ما چه جایگاهی در بازار سواد معدنی خواهد داشت؟**

در حال حاضر به‌طورقطع دغدغه‌خاصی در این مورد، در بخش معدن وجود ندارد. در بخش صنایع معدنی هم، در زمینه فولادی و صنایع وابسته به آن، درگیر این موضوع بوده‌اند که امروزه تاحدودی تحت‌کنترل سازمان حفاظت محیط‌زیست هستند و این مجموعه اجزای پروتکل‌های مربوط به تولید کربن و رعایت اصول زیست‌محیطی را باتوجه به اقلیم منطقه نظارت دارد و سالانه بودجه‌های مناسبی از سوی فعالان و تولیدکنندگان برای ارتقای سطح کنترل تولید کربن انجام می‌شود و به‌عقیده‌من، این موضوع در بخش معدن و صنایع معدنی در حال حاضر کنترل شده است و نباید گرانی از این بابت داشت.

● **مسیر بازسازی و نوسازی ناوگان فرسوده معدنی را چطور ارزیابی می‌کنید؟**

در دولت سیزدهم، اقدامات موثر و قابل‌توجهی برای رفع موانع واردات ماشین‌آلات معدنی انجام شده و این مهم در حال پیگیری است. به این ترتیب، در حال حاضر بخشی از ناوگان ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی نوسازی شده است، علاوه بر این، دستورالعمل‌ها و شرایط اعطای مجوزها و تسهیلات بازنگری و ابلاغ شد و بخشی از فعالان واقعی بخش معدن توانسته‌اند ماشین‌آلات موردنیاز خود را وارد کنند و این از جمله اقدامات موثر دولت در زمینه تقویت زیرساخت‌های حوزه ماشین‌آلات بخش معدن بوده، اما باتوجه به اینکه بخش زیادی از دغدغه وارداتی کشور تامین ارز است و با نظر به نرخ بالای ارز در بازار آزاد، همچنان بخش معدن در این زمینه درگیری‌های فراوانی دارد و چه در موضوع تامین ارز و چه منابع مالی مربوط به خرید حواله‌های ارزی، دست فعالان این بخش بسته است. از آنجایی که به‌زعم فعالان و دست‌اندرکاران حوزه معدن، ماشین‌آلات بسیار گران در اختیار فعالان این حوزه قرار می‌گیرد و توقع این است که این ماشین‌آلات با تسهیلاتی که دولت در اختیار فعالان واقعی بخش معدن قرار می‌دهد، نوسازی شود.

در ۲سال گذشته، هم‌چو هم که با حمایت صندوق بیمه سرمایه‌گذاری راه‌افتاده است، با ظرفیت‌های بهتر تولید ماشین‌آلات را از سر گرفته، اما نکته اینجاست که عمدتاً سایز ماشین‌آلات هم‌چو کوچک است و برای فعالیت‌های با حجم بالای معدنی کارآیی ندارند و از این‌رو معدنکاران ناچار هستند که از ماشین‌آلات وارداتی که سایز و ابعاد مناسب معدنکاری را دارند، استفاده کنند. بنابراین لازم است در این حوزه تسهیلات مالی کم‌بهره برای حوزه معدن که یکی از اصلی‌ترین پایه‌های اصلی تولید کشور است، در نظر گرفته شود. در مجموع، می‌توان گفت اقدامات ۲سال اخیر مثبت بوده، اما کافی نیست.

بسی مسکنی در دبی درمان کارگران!

کیمیا ملکی: در گذشته کار می کردیم با یک امید؛ پول خود را پس انداز کنیم تا پس از چند سال خانه ای دست و پا کنیم. حال اوضاع چطور پیش می رود؟ با این حقوق های بخور و نمیر باید چند سال پس انداز کنیم تا بتوانیم یک واحد نقلی که هیچ، همان قوطی کبریت های ۳۰ متری را بخریم؟

این در حالی است که قانون اساسی الزامات قانونی برای تامین مسکن کارگران دارد، اما متأسفانه هیچ وقت اجرایی نشده است. در سال های اخیر نیز کارگران نسبت به گذشته دچار مشکلات بیشتری در تامین معیشت و اجاره بهای خود شدند و همین باعث شده است که خانه دار شدن برای شان تبدیل به یک آرزو شود.

حق مسکن ناچیز در فیش حقوقی کارگران نیز نمی تواند دوی درد اجاره بهای سنگین این روزهای کارگران باشد. اما متأسفانه حرفی برای گفتن و برنامه ای برای اجرا نیست!

این موضوع حقیقی تلخ است که در آینده ای نه چندان دور افراد در خانه ای اجاره ای چشم به جهان می گشایند و در خانه اجاره ای می میرند. آرزوی خانه دار شدن طبق آمارهای رسمی آرزویی است که رسیدن به آن حدود یک قرن زمان لازم دارد که از متوسط عمر بشر بیشتر است. این در حالی است که حجم زیادی از درآمد خانوارها صرف اجاره بهای مسکن آنها می شود و برخی از صاحبان خانه نیز از شرایط کنونی سوء استفاده می کنند و بر مستأجران فشار و زور وارد می کنند بسیاری از خانواده های اجاره نشین هر ساله به اجبار منازل خود را ترک می کنند و به مناطق پایین تر برای ادامه سکونت می روند.

در یکی دو سال اخیر و به طور مشخص از زمستان ۱۴۰۱، تورم بخش مسکن شتاب بیشتری گرفته است. اگر پیش از این شیب های متداول تورم این بخش در محدوده ۱۰ درصد بود، بعد از زمستان سال قبل، این شیب، صعودی بی سابقه پیدا کرد؛ مقایسه نرخ مسکن در تهران در دو بازه زمانی آبان سال ۱۴۰۱ و اردیبهشت ۱۴۰۲، نشان از گرانی حداکثر ۸۰ درصدی هر متر مربع مسکن در مناطق مختلف پایتخت دارد؛ یک آپارتمان ۵۰ متری در غرب تهران که در آبان سال قبل، یک میلیارد و ۶۵۰ هزار تومان نرخ داشت، در انتهای اردیبهشت امسال به نرخ ۳ میلیارد تومان خرید و فروش شد. در بحث اجاره ها شاهد هستیم که یک رهاشدگی و بی قانونی جدی در این زمینه وجود دارد. این رها شدگی باعث نارضایتی شدید ۳۵ میلیون مستأجر در ایران می شود. الان در تهران بیش از ۵۰ درصد ساکنان و در شهرهای دیگر نیز ۴۲ درصد مردم مستأجر هستند. در واقع رشد قیمت ها در بازار مسکن در حالی است که میزان افزایش قیمت ها به هیچ وجه در تناسب با تغییر درآمد یا حقوق افراد نبوده است. این در حالی است که به عقیده کارشناسان این حوزه، در بحث خرید خانه، حدود ۴۰ میلیون نفر خانواده کارگری داریم که اگر ۱۰۰ درصد درآمد خود را پس انداز کنند ۴۲.۵ سال طول می کشد تا یک واحد ۷۵ متری بخرند که در عمل غیرممکن است.

چهارشنبه
۱۸ مرداد ۱۴۰۲
۲۲ مهر ۱۴۰۲
۱۹ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۳۹۹
پجایی ۲۶۸۷

پایه حقوق ماهانه یک کارگر ۷ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان

سالانه ۸۹ میلیون تومان

اینفوگرافی: سامان شرف الدین

آگهی مزایده عمومی با شماره مزایده ۱۰۰۲۰۹۱۶۴۵۰۰۰۰۵ (سامانه ستاد) و شماره مزایده مرجع ۹۹/۱۳

شرکت پانابهایی نفتی ایران (سهامی خاص) در نظر دارد دو فروند شناور بدککش اسقاطی موجود در جزیره خارک به شرح ذیل با جزئیات مندرج در اسناد مزایده را با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) از طریق مزایده عمومی به صورت الکترونیکی به فروش برساند. شرح مزایده: تعداد دو فروند شناور بدککش اسقاطی به مشخصات جدول ذیل. (هر مزایده گیر می تواند برای یک یا هر دو بدک کس پیشنهاد ارائه دهد)

ردیف	زمان انتشار در سایت ستاد	آخرین مهلت آرایه پیشنهاد در سامانه
۱	۱۴۰۲/۰۵/۲۱	۱۴۰۲/۰۵/۲۰
۲	مهلت دریافت اسناد مزایده	۱۴۰۲/۰۵/۰۹
۳	آخرین مهلت آرایه مدارک برای بازدید در خارک	۱۴۰۲/۰۵/۰۵
۴	تاریخ بازدید	از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸ لغایت ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

قیمت پایه برای هر بدک کس: ۷۸۹۶۴۳۰۰۰۰۰ (هفتاد و هشت میلیارد و ششصد و بیست میلیون و هشتصد هزار ریال)
تضمین شرکت در مزایده برای هر بدک کس شناور: ۳۹۹۳۳۰۰۰۰۰ (سه میلیارد و نصد و سی و دو میلیون) ریال

مشخصات	شناور پیلتن (گروه اول)	شناور روبین تن (گروه دوم)
نوع شناور	بدک کس	بدک کس
بندر ثبت	بوشهر	بوشهر
سال و محل ساخت	۱۹۷۱ - انگلستان	۱۹۷۱ - انگلستان
نوع موتورهای اصلی	WARTISIL DIESEL-8R22MD-D	WARTISIL DIESEL-8R22MD-D
قدرت موتور	1286.8 (KW)	1725 (KW)
طول سراسری	37.35 M	37.35 M
عرض میانی	9.75 M	9.75 M
عمق	6.9 M	6.9 M
تعداد موتورها و سیلنرها	8-2	8-2
ظرفیت ناخالص	377 TON	377 TON
ظرفیت خالص	113 TON	113 TON

ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می باشد:

- برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه فرآیندهای مزایده اعم از دریافت اسناد مزایده، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکت، اعلام به برنده، واریز وجه مزایده و تحویل کالا صرفاً در سیستم سامانه مذکور امکان پذیر است.
- حسب آیین نامه تضمین معاملات دولتی شماره ۱۳۳۰۲/۵۰۶۵۹۰۰۰ هـ مورخ ۹۲/۹/۲۲ مصوب هیات محترم وزیران متقاضیان میبایست اصل تضمین فرآیند ارجاع کار (ضمانتنامه پرداخت تضمین شرکت در مزایده) را در مهلت مقرر شده به صورت سررسیده به نشانی زیر تحویل دهند.
- اعضای هیات مدیره شرکت در مزایده و اخذ راهنامه های لازم برای ثبت نام، دریافت

روابط عمومی شرکت پانابهایی نفتی ایران
شماره آگهی: ۱۵۴۰۹۷۵

آگهی فروش سهام

شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام) اتکاسا
به شناسه ملی ۱۴۰۱۰۷۴۷۴۸۵ شماره ثبت: ۵۹۱۳۲۶

در اجرای مفاد ماده ۵ اساسنامه شرکت و بر اساس مصوبه هیات مدیره مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ مقرر گردید، کلیه سهامداران مبلغ تعهدی سرمایه خود را به میزان ۵۰۰ ریال به ازای هر سهم ظرف مهلت مقرر به حساب شرکت واریز نمایند. به اطلاع می رساند از تاریخ انتشار آگهی ۹۵ درصد سهم توسط سهامداران به صورت کامل تادیه شده است. با توجه به عدم پرداخت کامل مبالغ سهام ظرف مهلت قانونی و در اجرای مواد ۳۵ و ۳۶ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، حداکثر ۵ درصد سهم یک هزار ریالی عادی با نام متعلق به آن دسته از سهامدارانی که ظرف مهلت قانونی نسبت به پرداخت بدهی خود اقدام ننموده اند، از روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۳ لغایت روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ طی مدت ۱۰ روز از طریق فرابورس ایران به فروش خواهد رسید. لازم به ذکر است سهامدارانی که تاکنون مبلغ تعهدی خود را واریز ننموده اند و تمایل دارند از فروش سهام خود جلوگیری نمایند باید حداکثر تا پایان روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۱ نسبت به واریز مبلغ تعهدی به همراه خسارت دیر کرد از طریق مراجعه به تارنمای www.Samanre.com اقدام و یا جهت اطلاع از مشروح این آگهی و دریافت جدول محاسبه مبنای پرداخت روزانه، به سایت سامانه اطلاع رسانی جامع ناشران (کدال) سازمان بورس و اوراق بهادار (نماد اتکاسا) مراجعه نمایند.

بدیهی است از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ امکان پرداخت تعهدی توسط سهامداران مذکور وجود نداشته و فروش سهام تادیه نشده از طریق فرابورس انجام خواهد گردید.

هیأت مدیره شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام)

آگهی فقدان سند مالکیت

نظریه اینکه خانم سوره خاکی و عارف مهری (مالک) اصالتاً ضمن ارائه دو برگ استنهادیه مصدق به شماره ترتیب ۱۶۸۳۶ و ۱۶۸۳۷ تاریخ ۱۴۰۲/۴/۲۷ تنظیمی دفتر اسناد رسمی ۷۵۷ تهران منضم به درخواست وارده شماره ۱۴۲۱۴-۱۴۰۲/۴/۲۷ با اعلام اینکه به علت سهل انگاری اصل سند مالکیت شش دانگ یک قطعه زمین به مساحت ۱۳۴/۱۹ متر مربع قطعه ۱۵ تفکیکی بشماره پلاک ثبتی ۳۲۲۶ فرعی از ۴۶ اصلی واقع در بخش ۱۱ تهران که ذیل ثبت ۹۸۱۳۷ صفحه ۵۵۹ دفتر جلد ۲۶۷ سند مالکیت به شماره جایی ۱۵۰۸۵۲ بنام صفر علی دیوند ثبت و سند مالکیت صادر گردیده و سپس تمامی شش دانگ برابر سند ۲۹۱۶۸ و ۲۹۱۶۹ دفترخانه ۳۰ تهران به آقای رستمعلی واعظی پور انتقال قطعی یافته که نامبرده تمامی شش دانگ را برابر سند ۳۶۰۸۰۶-۵۹/۱۷/۱۷ دفترخانه ۴۲ تهران به آقای حسینعلی روحانی انتقال قطعی یافته و سپس تمامی شش دانگ برابر سند ۱۵۲۸۳-۱۵۲۸۳/۲۴ دفترخانه ۴۳۸ تهران به آقایان سجاد و عیسی و قلی و هونان عیسی قلی بالسویه انتقال قطعی یافته و سپس تمامی شش دانگ برابر سند ۸۵۴۳-۷۸/۱۰/۲۸ دفترخانه ۳۰۷ تهران به مریم صفاران منتقل شده سپس به موجب سند قطعی ۸۴۵۹۹ مورخ ۱۴/۰۷/۰۵ دفتر ۶۱ تهران شش دانگ به خانم معصومه ابریشمی و آقای بهرام دلگری خاتمه بالسویه انتقال قطعی یافته و سپس تمامی شش دانگ برابر صورت مجلس تفکیکی ۵۱۰۰۰ به ۴ دستگاه آپارتمان تفکیک شده که نسبت به قطعه اول تحت پلاک ثبتی ۱۱۲۲۷ فرعی از ۴۶ اصلی تاکنون سند مالکیت صادر نشده و به موجب سند انتقال شماره ۴۸۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۳۰ دفترخانه ۱۴۶۸ تهران به عارف مهری و سوره خاکی بالسویه منتقل گردیده است و سند اولیه مفقود شده است و از این اداره تقاضای صدور المثنی آنرا نموده است لذا بدینوسیله وفق ماده ۱۲۰ آیین نامه قانون ثبت مورخ ۱۳۰۱/۱۱/۸ مراتب یک نوبت آگهی تا چنانچه شخص و یا اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مورد نظر میباشند که بدان اشاره نشده و اصل سند مالکیت یا سند معامله را در اختیار دارند: ظرف ده روز از تاریخ انتشار آگهی به این اداره مراجعه و ضمن اعلام اعتراض اصل اسناد مالکیت و باسند معامله را ارائه و رسید دریافت نمایند در غیر اینصورت پس از سپری شدن مهلت مقرر المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم خواهد گردید. (شناسه آگهی: ۱۵۴۳۹۱۱) ۴ علیرضا صالحی فشمی - رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک قلبک تهران ۱۳۴۴ / م الف

آگهی اسناد اصلاحی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۲/۰۲/ع (تجدید شده)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "طراحی، تامین، نصب و راه اندازی دو دستگاه جرثقیل سقفی و یک دستگاه مونوریل سقفی به همراه مسیر و سازه و متعلقات مربوطه در کارخانه های مدیریت فرآوری خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت های واجد شرایط واکذار نماید لذا متقاضیان می توانند جهت اخذ اسناد اصلاحی مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تا مین کنند گان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکت ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۲ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ مقرر شده است و حضور در آن الزامی می باشد. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه های مورد تیه می بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول بار هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

موضوع اجاره کانتینر برای وسایل مستاجران را بررسی کرد

انباری‌های آهنی، آخرین چاره

کیمیا ملکی: درد هر کدام یک چیز است؛ یکی ورشکسته شده، یکی در مسیر طلاق، یکی گرفتار اجاره سنگین، یکی مهاجرت... تا چشم کار می‌کند کانتینر با رنگ‌ها و پلاک‌های مختلف وجود دارد. اینجا ما من مستاجران است! نمی‌توان گفت درد همه آنها نداری است، اما سهم زیادی از این افراد را ندارا تشکیل می‌دهند. این شهر پر از ساختمان‌های مختلف است؛ از قصرهای لاکچری تا قوطی کبریت‌های پرتقاضا، با هزینه‌های آنچنانی! اما عده‌ای به همین قوطی کبریت‌ها نیز دسترسی ندارند و وقتی قادر به پرداخت اجاره نیستند راهی جز نگهداری وسایل در مکانی دیگر با هزینه کمتر و تغییر شرایط زندگی ندارند.

اینجا، حوالی همین شهر شلوغ با ساختمان‌های غول‌پیکر سایه‌افکننده بر زمین، افراد بسیاری در حسرت سقف کوچکی هستند که از قضا تعدادشان هم کم نیست. در این آشفته‌بازار، اجاره کانتینر برای نگهداری وسایل خانه یکی از راه‌هایی است که گویا در ماه‌ها و شاید سال‌های اخیر گسترش یافته و اخبار آن این روزها در صدر خبرها قرار گرفته است.

در این گزارش به بررسی چند و چون اخبار مبنی بر «هجوم شهروندان به سمت کانتینرها» پرداخته‌ام؛ خبری که چندی است در فضای مجازی دست به دست می‌شود و به سوژه کار رسانه‌ها تبدیل شده است.

پشت پرده ماجرای کانتینرها

رخن کامل یک خانه ۵۰ متری در محله سی‌متری جی ۴۵۰ میلیون تومان است. با این وصف اجاره کانتینرها می‌تواند بیانگر این موضوع باشد که با خانواده‌ها دیگر مانند گذشته قادر به تهیه یا اجاره خانه‌ای با متراژ مناسب خود نیستند و اکنون با کوچک شدن فضا مجبورند اسباب‌شان را در کانتینرها بریزند! یا اینکه حتی از آن هم بدتر؛ با بی‌پناه شدن از همان متراژ پایین نیز مانده‌اند. در این شرایط تا وقتی که مشخص شود روزگار بعد از این برای‌شان چه خوابی دیده، اسباب و وسایل‌شان را انبار می‌کنند تا دست‌کم حداقل‌های زندگی خود را هم از دست نداده باشند.

خبر ناگوار درباره ناتوانی مردم برای اجاره خانه نیست، چراکه اگر سری به انبارهای کانتینری اطراف تهران بزنید، تماشای انبوه کانتینرهایی که برای انبار اثاثیه منزل اجاره شده‌اند، شما را شگفت‌زده خواهد کرد. کانتینرهایی که شاید در سال‌های گذشته، بیشتر برای انبار کردن تجهیزات کارگاه، مطب‌ها و دفاتر اداری مورداستفاده قرار می‌گرفت، امروز اما تغییر کاربری تعداد زیادی از آنها به‌منظور ایجاد فضایی برای انبار اثاث خانه‌ها، نمایانگر یک واقعیت تلخ است.» بنا بر آخرین اخبار به‌طور میانگین حدود ۷۰ درصد درآمد هر خانواده ایرانی صرف اجاره مسکن می‌شود. به‌عنوان مثال در جنوب تهران هزینه

تماشای آن می‌تواند هر انسانی را از اندوه لبریز کند. این تصاویر که بعد از وایرال شدن موجی از انتقاد و درد دل کاربران شبکه‌های مجازی را به راه انداخت، حاکی از رنج عظیم خانواده‌هایی است که نصیب‌شان از این زندگی می‌توانست چیزی جز فقر باشد؛ اگر سیاست‌گذاری‌های اقتصادی به گونه‌ای دیگر بود. فاصله گرفتن نرخ‌های پیشنهادی اجاره با قدرت پرداختی مردم، مهم‌ترین عامل کسادی بازار اجاره و نیز تخلیه خانه‌ها و تمدید نشدن قراردادهای اجاره محسوب می‌شود. سایت فرارو با اشاره به موارد یادشده در گزارشی، می‌نویسد: «این تنها

چندی پیش خبری مبنی بر هجوم برخی شهروندان به سمت کانتینرها منتشر شد و پس از آن با موجی از واکنش‌ها توسط رسانه‌های داخلی و خارجی روبه‌رو شدیم. نرخ اجاره مسکن در تهران آنقدر بالا رفته که گاهی با خواندن اخبار، دود از سرمان بلند می‌شود. بالا رفتن هزینه اجاره و خرید خانه، داستان امروز و دیروز نیست، اما در یک دهه اخیر مشکلات بیشتری را برای شهروندان ایجاد کرده است. تصاویری تلخ از آوارگی و سرگردانی یک خانواده در کمال شهر کرج، میان کاربران و شهروندان دست به‌دست می‌شود؛ تصاویری که بی‌شک

این موضوع صحت ندارد!

عنوان آگهی اجاره کانتینر بود و بس. اگر اشتباه نکنم مربوط به یک شرکت بود. برای پیگیری موضوع به‌عنوان خبرنگار با شماره آگهی‌دهنده تماس می‌گیرم. می‌پرسم: در خبرها آمده افرادی که قدرت خرید مسکن ندارد و از پس پرداخت اجاره نیز بر نمی‌آیند، به‌منظور نگهداری اثاثیه منزل کانتینر اجاره می‌کنند. شما با چنین پدیده‌ای مواجه شده‌اید؟

صدای پشت خط با قاطعیت در توضیح جواب رد به سوال من می‌گوید: «چطور کسی که ماهانه ۲ میلیون تومان برای اجاره کانتینر پرداخت می‌کند، قادر به اجاره خانه در هیچ کجای این شهر نیست؟»

- پس مشتریان شما چه کسانی هستند؟
- بیشتر شرکت‌ها برای انبار کالاهای خود اقدام به اجاره کانتینرها می‌کنند.
- متراژ کانتینرها چقدر است؟ آیا مساحت یک کانتینر برای انبار وسایل یک خانه کافی است؟
- کانتینر ۲۰ فوت و ۴۰ فوت برای اسباب منزل کافی است، اما باز هم بعید می‌دانم فردی به‌دلیل ناتوانی از پرداخت اجاره خانه به سراغ اجاره کانتینر بیاید.

قید وسایل را می‌زنند

سراغ یکی دیگر از انبارداران اطراف تهران رفتم و این بار گفتم خبرنگارم و اطلاعاتی درباره اخبار منتشرشده درباره اجاره کانتینر برای نگهداری وسایل خانه می‌خواهم.

این انباردار با تایید حجم بالای متقاضی اجاره کانتینر برای نگهداری وسایل منزل اظهار می‌کند: از حدود یک سال پیش میزان تقاضای اجاره کانتینر برای وسایل منزل افزایش پیدا کرده است. در بین این افراد برخی‌ها به‌دلیل ناتوانی از پرداخت اجاره و برخی نیز به‌دلیل بروز اختلافات خانوادگی و جدایی به سراغ این انبارها می‌آیند. البته در سال‌های گذشته بیشتر متقاضیان را افرادی تشکیل می‌دادند که قصد مهاجرت داشتند. پرداخت هزینه نیز به‌صورت ماهانه و سلاته است و هر طور که صاحب بار بخواهد، یا او قرارداد بسته می‌شود.

این انباردار در ادامه مکالمه به مشکلات پیش‌آمده در روند این کار هم اشاره کرده و می‌گوید: حتی پیش‌آمده که خانواده‌ها، وسایل منزل خود را با قراردادهای یک‌ساله در کانتینرها انبار می‌کنند، اما پس از پرداخت کرایه ماه اول، دیگر خبری از پرداخت‌های بعدی نیست. یعنی خانواده‌های به حاشیه رانده شده یا ناچار به مهاجرت، پس از کوچ اجباری قید وسایل و اثاثیه منزل‌شان را می‌زنند.

وی افزود: این تجربه منجر به توافقی بین کانتینرداران شد که صاحبان بار برای انبار اثاث منزل خود مکلف به پیش‌پرداخت اجاره ۶ ماه یک کانتینر باشند. البته همیشه هم این روند صادق نیست.

ورشکسته‌ها متقاضی هستند

«ورشکسته‌ها متقاضی هستند» این جمله یکی از انبارداران انبار کانتینری سرپوشیده در غرب و جنوب غرب تهران است. او هم وجود اسباب منزل در این کانتینرها را تایید می‌کند و می‌گوید: در گذشته انبارهای ما بیشتر مختص شرکت‌ها بود تا آنها کالاهای خود را در آن دپو کنند، اما حالا اوضاع فرق کرد و بیشتر مشتریان ما برای اثاثیه منزل می‌آیند. البته در یکی از انبارهای مسقف ما حجم زیادی از کانتینرها برای افراد ورشکسته است.

وی با اشاره به هزینه اجاره کانتینرها بیان می‌کند: مبلغ اجاره ماهانه ۲ میلیون تومان است و ما حتی اجاره روزانه نیز داریم. با این وجود مدت‌هاست که دیگر انبارداری کانتینر صرفه اقتصادی ندارد و هزینه‌های ما افزایش یافته، اما باز هم خدا را شاکریم که می‌توانیم کمکی به شهروندان کنیم. او در پایان این گفت‌وگو یاد از کانتینرهای قدیمی کرد و گفت: الان در انتهای انبار مسقف من کانتینری در اجاره یک فرد ورشکسته است که ۵ سال است وسایل خود را در آنجا نگه می‌دارد. در آن زمان هزینه اجاره بسیار کم بود.

وسایل کمی خاک می‌خورد!

با خنده جواب می‌دهد: «کسی؟ خانم کجایی شما؟ الان ۸۰ درصد موجودی انبار ما وسایل خونه مردمه. قبلا اجاره کانتینرها فقط برای شرکت‌ها و انبار شرکتی بود، اما الان کانتینرها بیشتر انبار وسایل خونه‌هاست.»

اجاره ماهانه کانتینرها چقدر است؟

- «بستگی داره! یکسری کانتینرها داخل انبار مسقف هستند که ودیعه ۵ میلیون تومانی دارن و اجاره ماهانه اونا یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومنمه.» از مدت زمان قراردادهای می‌پرسم که می‌گوید: «زمان قرارداد هم به شما بستگی داره. هر طور مشتری بخواهد؛ بعضیا حتی روزانه با ما قرارداد می‌بندن.»

در ادامه تلاش‌ها برای یافتن حقیقت ماجرا، به‌عنوان متقاضی اجاره کانتینر با یکی دیگر از شماره‌های آگهی تماس می‌گیرم. مرد جوان پشت خط با برخوردی بسیار خوب، پاسخگوی سوالاتم است. در ابتدا از انبار موردنظر بسیار تعریف و تمجید می‌کند و مسقف بودن را یکی از مزیت‌های بزرگ این انبار می‌داند. می‌گویم: «برای اجاره خانه پولی ندارم و مجبورم اسباب منزل را در یکی از این کانتینرها بگذارم، اما باید مطمئن شوم به وسایل آسیبی نمی‌رسد.» برای تاکید بر اهمیت سلامت وسایل ادامه می‌دهم: «اصلا تاکنون کسی اثاثیه منزل خود را در این کانتینرها نگه داشته است؟»

گشتی در میان آگهی‌های فضای مجازی

پس از انتشار گزارش‌هایی از این دست، خبرنگار **سما** برای پیگیری بیشتر این موضوع به سراغ برخی از انبارداران کانتینرهای اطراف تهران رفت. کافی است سری به فضای مجازی بزنید تا با موجی از آگهی‌های اجاره کانتینر مواجه شوید. در بیشتر این آگهی‌ها توضیحاتی ذکر شده تا اطلاعات کافی را در اختیار متقاضی قرار دهد. در این آگهی‌ها انبارهای کانتینری بهترین و به‌صرفه‌ترین گزینه برای نگهداری موقت و طولانی‌مدت کالا، جهیزیه و لوازم منزل و اثاثیه معرفی شده‌اند. به‌گفته مالکان، این انبارها از آسیب‌های گرمای تابستان و سرمای زمستان و اثرات آفتاب و برف و باران و گرد و خاک و توفان مضمون بوده و دارای محافظت دوچندان هستند. محتوای برخی از این آگهی‌ها این‌گونه است: «اجاره کانتینر کوچک، مخصوص نگهداری اسباب و اثاثیه و کالای تجاری در کانتینرهای داخل سوله. دارای انبارهای اختصاصی ۲۰ فوت (با ظرفیت یک خاور اتوبار و باربری) فضای اجاره‌شده کاملا در اختیار مستاجر است و فرد قفل شخصی خود را بر آن می‌زند و کلید را با خود می‌برد.» «کانتینر با سایز بزرگ برای اجاره موجود است. محوطه نگهداری کانتینر دارای حرارت، واحد انتظامات، نگهبانان ۲۴ساعته و دوربین مداربسته دید در شب و برجک‌های نگهبانی است.» «نگهداری وسایل شما در کانتینرهای مستقر در امن‌ترین انبار محدوده غرب و جنوب تهران. دارای مجوز اتحادیه و انبار، دارای بیمه آتش‌سوزی.»

پرس‌وجو به آدرس دو انبار در شرق تهران می‌رسم. سراغ یکی از این انبارها می‌روم و کمی با متصدی انبار هم‌صحبت می‌شوم تا واقعیت را دریابم.

- واقعا متقاضیان برای نگهداری اسباب منزل به سراغ شما می‌آیند؟

- «اینکه کانتینر برای نگهداری وسایل منزل استفاده می‌شود، درست است، اما همه آنها به‌دلیل ناتوانی از پرداخت اجاره خانه نیست. خیلی از این آدم‌ها به‌خاطر طلاق یا ورشکستگی وسایل‌شان اینجااست.»

- میزان اجاره هر کانتینر چقدر است؟

- ماهانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان.

- مسئولیت وسایل داخل کانتینر با شماست؟

- بله؛ چون اگر مسئولیت قبول نکنیم که اعتماد نمی‌کنند. فرد بعد از قرار دادن وسایل در کانتینر اجاره‌ای خود، قفلی به آن می‌زند و می‌رود.

- نظارتی بر وسایل دارید؟

- نظارت نه به آن شکلی که فکر می‌کنید؛ فقط نگاه سطحی، اما داخل قراردادهای ذکر کرده‌ایم که ما از جزئیات وسایل مطلع نیستیم.

- این انبارها چقدر در مسائلی چون سرقت ایمن هستند؟

- چند نگهبان در انبار تردد دارند و دوربین نیز در همه جای فضای انبار کار گذاشته شده و فعال است.

نگهبان داریم

وضعیت مسکن در کشور هر روز رو به وخامت می‌رود و هر بار با روایتی تلخ در این حوزه روبه‌رو می‌شویم. از یک سو بسیاری از شهروندان، دیگر قدرت اجاره یک خانه کوچک در یکی از محله‌های پایین تهران را نیز ندارند و از سویی جوانان تشویق به تشکیل خانواده می‌شوند. اینکه قرار است این خانواده زیر کدام سقف مستقر شود، فعلا مشخص نیست و ظاهرا اهمیتی هم ندارد. اجاره خانه روز به روز گرانتر می‌شود و گپ‌وگفت با انبارداران کانتینر اطراف تهران و جست‌وجو در سایت‌های اینترنتی به صحت این موضوع پی بردیم.

گفتنی است با گشتی در سایت‌های اینترنتی دریافتیم کانتینر در حد نو یا نرخ ۱۱۰ میلیون تومان به فروش می‌رسد. همچنین اجاره کانتینر از ماهانه یک میلیون تومان آغاز می‌شود و به ۸ میلیون تومان می‌رسد. برخی از انبارها نیز برای اجاره دادن کانتینر ودیعه دریافت می‌کنند که در محدوده ۵ تا ۲۰ میلیون تومان است. بیشتر متقاضیان اجاره کانتینر افراد مستاجر و ورشکسته‌ها هستند.

بله؛ اجاره کانتینر صحت دارد

پس از انتشار اخبار مختلف و گپ‌وگفت با انبارداران کانتینر اطراف تهران و جست‌وجو در سایت‌های اینترنتی به صحت این موضوع پی بردیم.

گفتنی است با گشتی در سایت‌های اینترنتی دریافتیم کانتینر در حد نو یا نرخ ۱۱۰ میلیون تومان به فروش می‌رسد. همچنین اجاره کانتینر از ماهانه یک میلیون تومان آغاز می‌شود و به ۸ میلیون تومان می‌رسد. برخی از انبارها نیز برای اجاره دادن کانتینر ودیعه دریافت می‌کنند که در محدوده ۵ تا ۲۰ میلیون تومان است. بیشتر متقاضیان اجاره کانتینر افراد مستاجر و ورشکسته‌ها هستند.

سخن پایانی

روز در حال افزایش است و دستمزدها و درآمد‌ها، همواره از تورم عقب می‌مانند. با این حال، دل‌کنندگان از اثاثیه منزل شاید کم‌اندوه‌ترین انتخاب اجباری است که برای مستاجران باقی می‌ماند. نمی‌دانیم این موضوع نیز قرار است تکذیب شود یا خیر، اصلا این مسئله اهمیت خاصی هم ندارد، اما کاش رو در روی ما تکذیب کنید و پشت سرمان پیگیر شوید تا لااقل ترس‌مان از آینده کمتر شود.

در گفت و گوی **منابع معدنی** با کارشناس صنعت فولاد بررسی شد

چالش‌های پیش‌روی صنعتی استراتژیک

شهریار خادمی: فولاد به‌عنوان یک صنعت مادر در کشور نقش بسزایی در ارزش افزوده و اشتغالزایی در صنایع بالادستی و پایین‌دستی دارد، اما این صنعت هم‌زمان دیگر بخش‌های اقتصاد با چالش‌های اساسی روبرو است. کارشناسان این صنعت بر این عقیده هستند که عدم مدیریت واحد و تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی ناهماهنگی موازی موجب شده فولاد از رسیدن به ثبات بازماند، به‌طوری‌که طرف یک سال از چندین محور برای کنترل بازار فولاد تصمیم‌گیری می‌شود. به‌عبارت‌بتر، تصمیمات خلق‌الساعه در زمینه بخشنامه‌های مربوط به صادرات مواد معدنی سبب شده است که فعالان این حوزه نتوانند برای توسعه بازارهای جدید برنامه‌ریزی بلندمدت داشته باشند و در عمل هرازچندگاهی صادرات محصولات معدنی به‌کما می‌رود.

چندی پیش نیز، مجلس شورای اسلامی وارد عمل شده و ۵۰ نماینده مجلس شورای اسلامی به وزیر جدید صمت تذکر فولادین داده‌اند که حق فروش دلاری محصولات فولاد را ندرسد. از طرف دیگر، قطعی مکرر برق و گاز، کاهش ارزش ریال و رکود حاکم بر بازار صادراتی فولاد و همچنین افزایش نرخ برق سبب شده که تولیدکنندگان با مشکلات متعددی روبرو شوند. **منابع معدنی** برای بررسی مشکلات پیش‌روی این صنعت، با ایوب آقاجری یکی از کارشناسان صنعت فولاد به گفت‌وگو نشسته است که در ادامه می‌خوانید.

● صادرات فولاد ایران در چه وضعیتی قرار دارد؟

وضعیت کنونی صادرات فولاد کشور بستگی به چند عامل دارد، از جمله نرخ فلزات، تقاضای بازارهای جهانی و رقابت با سایر کشورها در صادرات فولاد. باتوجه به این عوامل، وضعیت کنونی صادرات فولاد کشور می‌تواند متغیر باشد، اما در کل، باید گفت که صادرات فولاد کشور در سال‌های اخیر به‌دلیل تحریم‌های اقتصادی و تحریم‌های انرژی کاهش، همچنین، رقابت با کشورهای دیگر در صادرات فولاد نیز افزایش یافته است و این موضوع می‌تواند روی وضعیت صادرات تاثیر بگذارد. با این حال، بازارهای جهانی به‌تدریج در حال توسعه و بازارهای جدیدی نیز در حال شکل‌گیری هستند. با بررسی روند صادرات صنایع کشور درمی‌یابیم که صادرات حوزه فولاد ایران در سال گذشته، قریب به ۱۵ درصد کاهش داشته است و نسبت به سالیان گذشته روندی نزولی را در این حوزه تجربه کرده‌ایم. باوجود اینکه ایران توانسته جایگاه هفتمین تولیدکننده فولاد جهان را کسب کند، اما آن‌طور که بایدو شاید در عرصه صادرات این محصول عملکرد مناسبی از خود به‌جای نگذاشته است و نتوانسته سهمی چشمگیر در عرصه بین‌المللی صادرات فولاد را از آن خود کند. راهکارهای بسیاری برای تقویت صادرات فولاد وجود دارد، اما به‌دلیل تشدید تحریم‌ها و شرایط خاصی که بر کشور ما حاکم است، شرکت‌هایی که در این صنعت فعالیت دارند، نمی‌توانند آن‌طور که بایدو شاید از این راهکارها بهره‌جویند. در واقع، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ما نمی‌توانند براساس عرف بازاریابی و به‌صورت حرفه‌ای در بازارهای بین‌المللی حضور یابند. شرکای تجاری ایران محدود هستند و متأسفانه با گذر زمان و تشدید تحریم‌ها محدودتر نیز می‌شوند. بدیهی است که اگر اتفاقی برای حوزه‌های هدف کنونی ایران رخ دهد، حوزه صادرات کشور در معرض آسیب‌پذیری بیشتری قرار می‌گیرد. برای مثال، در سال ۱۴۰۱، چین به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین بازارهای هدف فولاد ایران، با بحران‌های مالی بسیاری روبرو شد و حجم واردات خود را کاهش داد. این امر به‌صورت مستقیم بر حوزه صادرات فولاد ایران اثر گذاشت. موارد دیگری نیز مانند ورود روسیه به بازارهای هدف ایران، اخذ سیاست‌گذاری‌های غیرکارشناسانه و... نیز بر روند نزولی صادرات فولاد کشور موثر بوده و هستند. با این شرایط، بهترین راهکار این است که دولت دخالت‌های مستقیم خود را در حوزه صادرات صنایع کشور کاهش دهد و در اخذ سیاست‌های مرتبط با این حوزه از نظرات کارشناسان و فعالان این عرصه بهره‌مند شود. همچنین، در نظر گرفتن مشوق‌های صادراتی، معافیت‌های مالیاتی، سرمایه‌گذاری‌های مناسب در راستای شناخت بازارهای هدف، تحقیقات بازار حرفه‌ای، اجرای سیاست تولید رقابتی و سیاست‌هایی از این دست می‌تواند به رفع موانع حوزه صادراتی کشور کمک‌های شایانی کند. دولت می‌تواند با اخذ این تدابیر از صادرکنندگان و تولیدکنندگان خود حمایت‌های لازم را انجام دهد تا بازارهای هدف کشور حفظ شوند و افزایش یابند.

● فناوری استخراج معادن کشور در چه وضعیتی است؟

صنعت استخراج معادن یکی از صنایع مهم و حیاتی کشور ما است و تاثیر بسیاری بر اقتصاد کشور دارد. در حال حاضر، فناوری‌های مختلفی برای استخراج معادن در کشور ما به کار گرفته می‌شود که در بعضی از حوزه‌ها پیشرفت‌هایی نیز شده است. به‌عنوان مثال، در حوزه استخراج زغال‌سنگ، فناوری‌های جدیدی برای بهبود عملکرد و کاهش آلودگی هوا ابداع شده است. همچنین، در حوزه استخراج مواد معدنی مانند مس، آلومینیوم، آهن و سنگ‌های زینتی، فناوری‌های مکانیزه و استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته برای ایجاد محاسبات دقیق و بهینه‌سازی فرآیندها به کار گرفته می‌شود.

همچنین، برای کاهش آسیب به محیط‌زیست، فناوری‌هایی مانند استفاده از مواد شیمیایی غیرسمی، بازیافت مواد معدنی و کنترل آلاینده‌ها در فرآیند استخراج معادن به کار رفته است. با این حال، همچنان زمینه برای بهبود فناوری‌های استخراج معادن وجود دارد و باید در این حوزه بیشتر تلاش کرد تا با استفاده از فناوری‌های پیشرفته‌تر، بهبود عملکرد و کاهش هزینه‌های استخراج معادن را به‌دست آورد.

فناوری استخراج و بهره‌برداری معادن ما با استانداردهای جهانی

فاصله بسیار دارد و عدم سرمایه‌گذاری لازم در حوزه فناوری را می‌توان علت اصلی این فاصله دانست. از طرف دیگر، دولت بزرگ‌ترین معدن‌دار کشور ما محسوب می‌شود و معادن کوچک‌مقیاس ما از بهره‌وری لازم در این زمینه برخوردار نیستند. از همین‌رو، این دست از معادن ما از دانش روز مانند هوشمندسازی، مکانیزه بودن، علوم ماهواره‌ای در اکتشافات، استفاده از هوش مصنوعی و... بهره‌مند نیستند. در مجموع، ۲ عامل دسترسی نداشتن به دانش روز و نبود سرمایه کافی سبب عقب‌ماندگی ما در حوزه فناوری استخراج و بهره‌برداری معادن شده است.

● آیا دولت سیزدهم در زمینه حمایت از صنعت فولاد موفق بوده است؟

دولت سیزدهم در حوزه صنعت فولاد تلاش کرده است تا با اجرای سیاست‌های مناسب، به توسعه این صنعت و افزایش رقابت‌پذیری آن کمک کند. از جمله اقداماتی که در این زمینه انجام شده است می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: افزایش صادرات فولاد به کشورهایی مانند چین، هند، امارات متحده عربی و ترکیه، پیشرفت در فناوری‌های تولید فولاد و بهینه‌سازی فرآیندهای تولید، توسعه سازمان‌های تولیدکننده فولاد از جمله آهن اصفهان، خراسان و مبارکه، افزایش تولید و برنامه‌ریزی برای توسعه صنعت فولاد به‌منظور ایجاد اشتغال و ایجاد ارزش‌افزوده؛ با این حال، در برخی موارد، مشکلاتی همچون کاهش نرخ فلزات و تحریم‌های اقتصادی تاثیر منفی بر بخش صنعت فولاد کشور داشته‌اند. همچنین، برخی مشکلات دیگر اعم از مشکلات بنیه صنعت فولاد و نیز مشکلات مربوط به اعتبار و رویه‌های دولتی نیز هنوز به‌صورت کامل حل نشده‌اند. بنابراین، برای عرضه‌یابی و بررسی عملکرد یک پنگاه باید به شناخت و بررسی شاخص‌های موثر در حوزه سنجش عملکرد پرداخت. به‌عبارت‌دیگر، باید برای بررسی عملکرد دولت شاخصی خط‌کش مانند در دست داشته باشیم تا بتوانیم به نتیجه درستی دست یابیم. سال‌ها است که برنامه‌ای جامع برای صنعت فولاد تدوین و در چشم‌انداز ۱۴۰۴ دستیابی به ظرفیت تولید ۵۵ میلیون تن فولاد مدنظر قرار داده شده است. برنامه توسعه و چشم‌انداز ۱۴۰۴ صنعت فولاد با جزئیات تمام تدوین شده و عملکرد تمامی صنایع در این زمینه سالانه با دقت در وزارتخانه موردبررسی قرار می‌گیرد. به‌همین دلیل می‌توان گفت ما در حوزه سیاست‌گذاری و چشم‌انداز موفق عمل کرده‌ایم، اما نکته اصلی دیگری وجود دارد که ما باید آن را موردبررسی قرار دهیم و از خاطر نبریم و آن این است که هنگام پایش و بررسی عملکرد صنعت فولاد باید موانع و چالش‌ها را به‌خوبی شناسایی کنیم تا بتوانیم با اخذ تدابیر لازم آنها را برطرف کنیم. برای مثال، یکی از چالش‌هایی که در سال‌های گذشته نمایان شده، این است که سرمایه‌گذاری‌های لازم برای زیرساخت این صنعت انجام نمی‌شود.

● یعنی وزارت صمت در این زمینه ضعیف عمل کرده است؟

نه، نمی‌توان به‌صورت قطعی گفت که این موارد ضعف‌های وزارت صمت هستند، چراکه این موارد تنها بخشی از فعالیت‌های وزارت صمت در حوزه صنعت فولاد هستند و باید نگاهی جامع‌تر به کلیت فعالیت‌های این وزارتخانه داشت. همچنین، باید توجه داشت که بخش صنعت فولاد در کشور ما با چالش‌های زیادی مواجه است که شامل مواردی از جمله تحریم‌های اقتصادی، کاهش نرخ فلزات، کمبود منابع و مواد اولیه و همچنین مشکلات بنیه صنعتی است. بنابراین، اگرچه می‌توان در برخی موارد به بهبود عملکرد وزارت صمت در حوزه صنعت فولاد اشاره کرد، اما برای ارزیابی جامع‌تر وضعیت و عملکرد این وزارتخانه، نیاز به بررسی گسترده‌تر و جامع‌تری از تلاش‌ها و موفقیت‌ها و نواقص و مشکلات در حوزه‌های مختلف داریم.

اما می‌توان بیان کرد که بزرگ‌ترین ضعف وزارت صمت در این سال‌ها این بوده که تنها به سیاست‌گذاری و ارائه پروانه‌های مختلف و مازاد بر ظرفیت پرداخته و موانع را آن‌طور که بایدو شاید موردبررسی قرار نداده و در راستای رفع آنها، اقدامات لازم را انجام نداده است. گذر زمان در این سال‌ها به ما نشان داده که کشور ما به‌لحاظ منابع موردنیاز سنگ‌آهن، گاز، قدرت رقابت‌پذیری و بازاریابی در عرصه صادرات از توانمندی‌های لازم برخوردار نیست و این موارد، موانعی هستند که باید به آنها توجه بیشتری نشان

داد و بازنگری جدی درباره آنها انجام شود. در مجموع دولت باید براساس ظرفیت‌های کنونی کشور سیاست‌گذاری‌های لازم را انجام دهد یا اگر چشم‌اندازی فراتر از ظرفیت موجود کشور در نظر دارد، موانعی را که در مسیر تحقق آن وجود دارند، از میان بردارد. سیاست‌گذاری خام نمی‌تواند بدون فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم مربوطه موفق باشد و چشم‌انداز مدنظر را تحقق بخشد. به‌طور کلی، در حوزه سیاست‌گذاری، اقتصادهای مختلف در دنیا رویکردهای متفاوتی دارند. کشورهایی که مبنای سیاست‌گذاری خود را اقتصاد آزاد قرار داده‌اند با حداقل دخالت دولت مواجهند و شاهد بیشترین سطح سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی هستند. در نقطه مقابل، کشورهایی با اقتصاد کمونیستی وجود دارند که با بیشترین سطح دخالت دولت‌ها روبرو هستند و کمترین سطح فعالیت بخش خصوصی را دارند. حال باید دید کشور ما در کدام یک از دسته‌بندی‌ها قرار می‌گیرد و تفکرات سیاست‌گذاران کشور ما در حوزه فولاد کدام روش را می‌پسندند و دولت‌مدران چه نگاهی به اقتصاد و حوزه فولاد دارند؟

● نقش بخش خصوصی در صنعت فولاد در چه وضعیتی است؟

در طول سالیان اخیر، بخش خصوصی توانسته است با ایجاد و بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته، بهبود عملکرد و کاهش هزینه‌ها به تولید چشمگیر دست یابد. از جمله مواردی که می‌توان به‌عنوان موفقیت‌های بخش خصوصی در صنعت فولاد اشاره کرد، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: افزایش تولید و بهبود کیفیت محصولات فولادی از طریق بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در فرآیندهای تولید، ایجاد و توسعه شرکت‌های خصوصی در بخش صنعت فولاد و همچنین رقابت با شرکت‌های دولتی در این حوزه، برنامه‌ریزی برای افزایش تولید و بهره‌وری در مجتمع‌های فولادی خصوصی مانند فولاد مبارکه، فولاد خراسان و فولاد اصفهان.

به‌طور کلی، می‌توان گفت که بخش خصوصی در صنعت فولاد کشور ما توانسته است با ایجاد رقابت و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، به توسعه و رشد این صنعت کمک کند. با این حال، همچنان مشکلاتی مانند کمبود منابع و مواد اولیه، تحریم‌های اقتصادی و مشکلات داخلی صنعت فولاد، مانعی برای توسعه بیشتر این صنعت است و باید برای حل آنها تلاش بیشتری انجام بگیرد. از آنجا که بخش خصوصی کشور ما در قسمتی از صنعت فولاد این سرزمین فعالیت دارد، نحوه تولید آنها از نظر مقیاس تولید با شرکت‌هایی که زیر نظر موسسات دولتی فعالیت می‌کنند، بسیار متفاوت است. بنابراین، بسیار ضروری است که نگاه دولت‌مدران ما نسبت به فعالیت بخش خصوصی در حوزه فولاد مشخص باشد. باید دید که آیا دولت از حضور و استمرار فعالیت این بخش در این حوزه استقبال می‌کند یا قصد دارد این فعالیت را محدود کند.

● چند سالی است که باید محصولات فولادی از گذرگاه بورس کالا عرضه شود، به‌اعتقاد شما بورس کالا بستر مناسبی برای عرضه فولاد به بازار است؟

در حال حاضر بورس کالا به‌عنوان یکی از کانال‌های عرضه محصولات فلزی از جمله محصولات فولادی در کشور ما فعالیت می‌کند. گرچه به‌نظر می‌رسد که بازار بورس کالا در حوزه فلزات و به‌ویژه فولاد هنوز به‌شکل کاملی توسعه پیدا نکرده است، اما با توجه به اینکه این بازار قابلیت ارائه خدمات متنوعی از جمله امکان خرید و فروش به‌صورت آنلاین، تامین نیاز بازار و همچنین تبدیل به یک بازار شفاف و قابل‌اعتماد دارد، می‌تواند یک بستر مناسب برای عرضه محصولات فولادی به بازار باشد. با این حال، برای جلب اعتماد بازار به بورس کالا و همچنین توسعه این بازار در حوزه فلزات و فولاد، نیاز به اتخاذ برخی اقدامات و سیاست‌ها است. به‌عنوان مثال، ایجاد شفافیت بیشتر در قیمت‌گذاری و عرضه محصولات، افزایش رویکرد به بازارهای خارجی و توانایی رقابت با آنها و همچنین توسعه نظام حمایتی از تولیدکنندگان و بازار فولاد، می‌توانند از جمله اقدامات موثر در این زمینه باشند.

بورس کالا می‌تواند بستری مناسب برای شفاف‌سازی قیمت، عرضه و تقاضا باشد، اما از طرف دیگر، در دوره‌های گذشته ما شاهد مهندسی عرضه بوده‌ایم. در واقع، مهندسی‌های پشت‌پرده‌ای در این بازار وجود دارد، زیرا شرکت‌ها در این بستر می‌توانند خریدار محصول خود باشند و با اعلامیه میزان عرضه خود، می‌توانند بازار را

دستخوش تغییرات بسیار کنند. هرچند، این موارد به‌لحاظ فنی برای بورس کالا قابل نظارت و بررسی است و می‌تواند مانع وقوع این دست از اتفاقات باشد. به‌طور کلی، اگر تدابیر لازم در این زمینه اخذ شود، بورس کالا می‌تواند بازاری برای شفاف‌سازی قیمت‌ها باشد. امید می‌رود بورس کالا با توجه به اینکه روابط خوبی با شرکت‌ها دارد، بتواند این مشکلات را حل کند و بیش‌ازپیش بستری مناسب برای معاملات فولادی و سایر صنایع فراهم سازد.

● به‌نظر شما، بورس کالا از سیاست قیمت‌گذاری دستوری پیروی می‌کند؟

به‌طور قطعی نمی‌توان گفت که بورس کالا در قیمت‌گذاری محصولات خود از سیاست قیمت‌گذاری دستوری استفاده می‌کند. با توجه به اینکه بازار بورس کالا به‌عنوان یک بازار شفاف و قابل‌اعتماد شناخته می‌شود، تلاش برای حفظ شفافیت در قیمت‌گذاری و عرضه محصولات از جمله سیاست‌های این بازار است. به‌عنوان مثال، در بازار فولاد بورس کالا، نرخ محصولات با توجه به قیمت‌های بازار و در نظر گرفتن فاکتورهایی مانند تقاضا و عرضه، شرایط بازار و هزینه‌های تولید تعیین می‌شود. بنابراین، بورس کالا به‌عنوان یک بازار شفاف و با اعتماد، تلاش می‌کند تا با حفظ شفافیت در قیمت‌گذاری و عرضه محصولات، به بهبود عملکرد بازار و جلب اعتماد بازاریان کمک کند.

● اما نکته مهم آن است که همواره تعارض منافع بین بخش‌های مختلف زنجیره فولاد وجود داشته است. با فرض اینکه دولت تمایل دارد از سیاست‌های اقتصاد کمونیستی پیروی کند و با کنترل بیشتر در ریزترین موضوعات قیمت‌گذاری و سیاست‌گذاری ورود کند، نیازمند این هستیم که نگاه دولت نسبت به فعالیت بخش خصوصی بسیار شفاف و مشخص بیان شود. در غیر این صورت، با تقویت بخشی از فعالان حوزه صنعت مواجه خواهیم بود. این موضوع موجب نارضایتی و خروج سرمایه‌گذاران بخش‌های دیگر به‌ویژه بخش خصوصی از این حوزه خواهد شد. به‌طور کلی، بهتر است که سیاست‌گذاری دستوری به حداقل ممکن برسد و دولت تلاش کند با تعیین رهنمودهای کلان فقط شرایط بازار را جهت‌دهی کند؛ نه اینکه در کوچک‌ترین مسائل مربوط به صادرات یا قیمت‌گذاری دخالت داشته باشد.

● چشم‌انداز صنعت فولاد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

صنعت فولاد در کشور ما یکی از صنایع پر رشد و توسعه‌یافته است که در سطح جهانی نیز جایگاه ویژه‌ای دارد. با این حال، همچنان مشکلاتی مانند کمبود منابع و مواد اولیه، تحریم‌های اقتصادی و مشکلات داخلی صنعت فولاد، مانعی برای توسعه بیشتر این صنعت است. در این شرایط، ارزیابی دورنمای صنعت فولاد باید با توجه به عوامل مختلفی صورت گیرد.

● از جمله عواملی که باید در ارزیابی دورنمای صنعت فولاد مورد توجه قرار گیرند، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: توانایی تولید و بهره‌وری، وضعیت صادرات و واردات و در نهایت، تولید محصولات نوین و با ارزش افزوده بالا. بنابراین، باتوجه به این موارد، می‌توان گفت که دورنمای صنعت فولاد در کشور ما همچنان به توسعه و رشد نیاز دارد و باید برای حل مشکلات موجود، تلاش بیشتری انجام بگیرد.

● اما نکته نماند شکی نیست که تا اینجای کار صنعت فولاد ایران توانسته است موفقیت‌های بی‌شماری به‌دست آورد، اما ادامه حیات و حرکت در مسیر تحول در محیط بسیار متغیر کنونی اقتصاد بین‌الملل جز با نظر به ترندهای روز صنعت و نیازهای جدید مشتریان امکان‌پذیر نیست. به‌منظور تحقق اهداف عالی کشور، صنعت فولاد ایران می‌تواند یکی از نمادهای تولید کشور باشد.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● باید برای بررسی عملکرد دولت شاخصی خط‌کش‌مانند در دست داشته باشیم تا بتوانیم به نتیجه درستی دست یابیم

● برای حل مشکلات موجود، تلاش بیشتری انجام بگیرد.

● اما نکته نماند شکی نیست که تا اینجای کار صنعت فولاد ایران توانسته است موفقیت‌های بی‌شماری به‌دست آورد، اما ادامه حیات و حرکت در مسیر تحول در محیط بسیار متغیر کنونی اقتصاد بین‌الملل جز با نظر به ترندهای روز صنعت و نیازهای جدید مشتریان امکان‌پذیر نیست. به‌منظور تحقق اهداف عالی کشور، صنعت فولاد ایران می‌تواند یکی از نمادهای تولید کشور باشد.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

● حرکت در مسیر توسعه تولید ارقام با ارزش افزوده بالا در مقطع کنونی نه یک انتخاب است ضرورتی است حیاتی برای ادامه مسیر رشد. از آنجا که این تحول می‌تواند گامی درآمد و ارزش‌آوری صنعت فولاد را تا ۱۰ برابر ارقام کنونی به‌دست‌آمده، برای صادرات شمش فولاد عاید کشور کند، لازم است سیاست‌گذاران به‌خوبی از وضعیت کنونی صنعت فولاد و دامنه متنوع محصولات این بخش اطلاع کافی داشته باشند.

پدیده بدمسکنی در کشور را مورد بررسی قرار داد

تاخت و تاز مسکن در جاده نابسامانی

رفع بدمسکنی
با تمرکز بر
آمایش سرزمین

مجید گودرزی
کارشناس مسکن

سال‌هاست که تامین مسکن برای اقشار کم‌برخوردار و خانه‌دو‌لی‌ها اصل‌ترین چالش برای دولت‌ها و جامعه بوده و روزبه‌روز به‌دلیل افزایش تورم ناشی از افزایش نرخ ارز و طلا سخت‌تر از گذشته شده است.

مردم با حقوق تعیین‌شده فعلی به ناچار درگیر بدمسکنی می‌شوند. بدمسکنی همیشه ناشی از کمبودها نیست، بلکه بخش زیادی از آن ناشی از سیاست‌گذاری غلط یا نبود سیاست‌گذاری است. بخش مسکن درگیر نبود قانون‌گذاری مناسب است؛ زمانی که صدرصد درآمد یک خانوار صرف اجاره می‌شود، مشخص است که آن خانواده تا چه حد درگیر مشکلات متعدد اقتصادی و اجتماعی می‌شود.

دولت و مجلس باید در بحث قیمت‌ها نیز ورود پیدا کنند تا بدمسکنی بیش از این گسترش نیابد. قیمت‌های رهاشده، باعث شده است حتی صاحب‌خانه‌ها هم دچار مشکل شوند و دیگر کسی نتواند آن خانه‌ها را اجاره کند. آمارهای نگران‌کننده‌ای در حوزه مسکن به‌گوش می‌رسد و برخی آمارها گویای بدمسکنی ۵۵ درصدی هستند. هرچند بدمسکنی تعاریف مختلفی دارد، اما ساده‌ترین آن، فاصله میان مسکن و محل کار است که اگر به یک ساعت برسد، فرد فوق‌دچار بدمسکنی است. در بحث آمار و اطلاعات در حوزه مسکن با چالش مواجهیم و شهرداری‌ها باوجود اینکه آمار تعداد درخت‌ها را هم دارند، اما آمار خانه‌های خالی شهر را ارائه نمی‌کنند. در بررسی دلایل بروز بدمسکنی به عامل مهم افزایش افسارگسیخته نرخ ملک، چه در خرید و چه در اجاره می‌رسیم. در بسیاری از شهرهای ایران، تمام مزد کارگری و کارمندی، کفایت اجاره یک واحد مسکونی متعارف را نمی‌دهد.

همچنین، باید جلوی تصویب قوانین بی‌هدف و پوچی نظیر قانون مالیات بر خانه‌های لوکس و قانون مالیات بر خانه‌های خالی را گرفت. تمامی قراردادهای اجاره مثل ایتالیا و استرالیا باید حداقل پنج‌ساله باشد و اجاره نباید بیش از ۳۰ درصد درآمد مستأجران را شامل شود.

در ایران، رهن یا ودیعه مستأجر، در یک ظلم آشکار به‌صورت قرض‌الحسنه و با ارزش زمانی صفر در نظر گرفته می‌شود؛ اما نرخ ملک جاری است. در یک نامعادله و از ۵ سال پیش تاکنون، ودیعه مستأجران ۹۲ درصد قدرت خرید خود را از دست داده و گویا مستأجران در این نامعادله، مسئول جبران کاهش ارزش پول ملی هستند.

بخش دیگر ماجرا به تورم افسارگسیخته مسکن برمی‌گردد که باز هم مستأجران مجبور به جبران کم‌کاری مسئولان هستند و وجه سوم ماجرا وام‌های ودیعه‌ای است که برای جلوگیری از کاهش قیمت‌ها در این بازار تصویب، اما به‌ندرت پرداخت می‌شود.

طرح‌هایی مثل مالیات بر خانه‌های لوکس و خانه‌های خالی، که توهین به قانون‌گذاری و یک اشتباه حقوقی بود، چراکه تا زمانی که قیمت‌گذاری کنترل نشود، هرگونه مالیات یا عوارضی به‌راحتی به قیمت‌ها افزوده و باعث تشنج بیشتر در بازار مسکن می‌شود؛ باید مسکن سرمایه‌ای و مسکن مصرفی تفکیک شود. همچنین، مبلغ رهن مستأجر تنها باید به‌اندازه ۳ ماه اجاره باشد و برای جبران خسارت‌های احتمالی به ملک یا عدم پرداخت اجاره باشد و در پایان دوره اجاره با سود متعلقه به مستأجر بازگردانده شود (مثل کشور آلمان). اکنون ارزش زمانی ودیعه مستأجران در یک عرف غلط، صفر منظور شده، چراکه ودیعه قرض‌الحسنه، یک اقدام نادرست است.

در نهایت اینکه، کشور ما با مساحتی بالغ بر ۱۶۴۸۰۰۰ کیلومتر مربع و جمعیتی در حدود ۸۵ میلیون نفر با اقلیم‌ها و فرهنگ‌های مختلف، منابع زیرزمینی غنی و ثروت‌های ملی عظیم و بیکران خود، ظرفیت لازم و کافی در بخش زمین‌قابل‌سکونت را دارد، در حدود ۱۰ درصد از کل مساحت ایران عزیزمان قابل‌سکونت است، اما در حال حاضر حدود ۲ درصد از آن تحت اشغال و سکونت قرار گرفته که گویای وجود زمین کافی برای احداث شهرهای جدید و انتقال جمعیت سرریز کلانشهرها به آنها است، اما دلایلی همچون کمبود آب، تمرکز مشاغل و صنایع در مراکز استان‌ها، نبود طرح آمایش سرزمین و تمرکز کلیه امکانات و زیرساخت‌های شهری در کلانشهرها موجب شده تا بیشتر مردم گرایش به زندگی در آن شهرها داشته و میلی به مهاجرت و ترک کلانشهرها نداشته باشند.

کلید حل این مشکل ابتدا در طرح آمایش سرزمین و شناسایی ظرفیت‌های موجود در هر یک از شهرها و حریم آنها و اراضی موجود در آنها است. با این کار، ظرفیت‌های موجود در داخل و جوار هر شهر یا روستا شناسایی می‌شود و می‌توان با الحاق زمین‌های قابل‌سکونت به محدوده آن شهر یا روستا یا ایجاد شهری جدید، زمینه لازم برای گسترش یا احداث آن را فراهم ساخت و ضمن جلوگیری مهاجرت افراد به مراکز استان‌ها و کلانشهرها، موجبات مهاجرت معکوس و کاهش جمعیت شهرها را ایجاد کرد، اما این نیمی از مسئله است، ایجاد یا گسترش هر شهر و روستا نیاز به زیرساخت‌های بسیاری دارد که تامین هزینه‌ها و برنامه‌ریزی ساخت آن باید دغدغه اصلی هر دولتی باشد.

مسکن، بازار پرحاشیه‌ای است که شهروندان را به ستوه آورده و از تهیه یک‌خانه مناسب ناامید کرده است. اکنون بیش از ۲ سال از وعده‌های دولت سیزدهم مبنی بر ساخت مسکن برای اقشار هدف می‌گذرد، اما متأسفانه نه تنها پیشرفتی نداشته و اوضاع فعلی را ساماندهی نکرده، بلکه مردم را با مشکلات زیادی مواجه کرده و به کانکس‌نشینی، پشت‌بام‌خوابی، موتورخانه‌خوابی، بالکن‌خوابی و... کشانده است. مسکن به‌عنوان یکی از بنیادی‌ترین نیازهای هر فرد در جامعه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است که

متأسفانه سیاست‌گذاری‌های اشتباه چند دهه اخیر باعث شده تا این نیاز ضروری برای بسیاری از دهک‌های پایین به آرزو تبدیل شود. مشکلات این بازار به‌حدی عمیق است که بعید به‌نظر می‌رسد در کوتاه‌مدت قابل‌حل باشد و به برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری منسجم نیاز دارد. رشد فزاینده نرخ مسکن در کشور به‌ویژه در شهر تهران به حدی بوده است که حتی بانک مرکزی از ارائه آمار مترتبط با این بخش کوتاه می‌کند و به‌نظر می‌رسد میانگین نرخ هر متر خانه در شهر تهران به مرز ۶۰ میلیون تومان در حال نزدیک

تأثیرات منفی بدمسکنی بر سلامت جامعه

دولت سیاست‌گذاری مناسبی را در این زمینه اعمال کند. در نهایت، سیاست‌ها در زمینه بازار مسکن باید به‌گونه‌ای باشد که بهبود شرایط زندگی شهروندان، کاهش فقر مسکن و ایجاد اشتغال را به‌همراه داشته باشد. در همین راستا، نظارت بر عملکرد بازار مسکن و تنظیم قوانین و مقررات مناسب، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

زندگی در کانکس شده‌اند، اتفاقی که تا‌زگی ندارد و چند دهه است که آغاز شده که این مسئله متأسفانه می‌تواند باعث ایجاد افق‌های اجتماعی و اقتصادی منفی شود. بازار مسکن یکی از اصلی‌ترین قطب‌های اقتصادی هر کشور است که تأثیر مستقیم روی کیفیت زندگی شهروندان می‌گذارد. برای اینکه بازار مسکن سالم و پایدار باشد، نیاز است که

در سال‌های اخیر، با افزایش نرخ مسکن در ایران، قدرت خرید مردم برای خرید خانه به‌شدت کاهش یافته است. این مسئله، باعث شده بسیاری از افراد نتوانند موفق به خرید یا اجاره مسکن مناسب شوند و به‌دنبال آن، به‌اجبار در محل‌هایی با شرایط نامساعد زندگی کنند. در چند دهه اخیر، یکی از عوامل مهم در مشکل مردم برای تهیه مسکن، افزایش نرخ ملک بود

سکونتگاه‌های غیررسمی در دسرساز شد

علی عابدینی، کارشناس بازار مسکن به **سایت** گفت: متأسفانه بخش زیادی از جمعیت کلانشهرها در ایران در بافت‌های فرسوده و حاشیه شهرها زندگی می‌کنند؛ موضوعی که چند سالی است پای مردم را به آوارگی کشانده و سکونتگاه‌های غیررسمی را گسترش داده است. مسکن به‌عنوان یک محرک اقتصادی در هر جامعه‌ای شناخته می‌شود و از طرفی، دارایی مهمی برای خانوار به‌شمار می‌رود. در نتیجه، لزوم برنامه‌ریزی برای ساماندهی بازار مسکن و تدوین اصول شهرسازی باید به مسئله اصلی مسئولان تبدیل شود. وی در ادامه بیان کرد: البته باید این موضوع را یادآور شوم که تنها بدمسکنی مربوط به حاشیه‌نشینی و کانکس‌نشینی نیست، چراکه تنها یک سقف بالای‌سر معنی مسکن نمی‌دهد و باید فاکتورهای متعددی را برای یک خانه مناسب خانوار در نظر بگیریم. در سال‌های اخیر، افزایش نرخ زمین و مصالح ساختمانی باعث شده تا بسیاری از سوداگران و سودجویان اقدام به ساخت ساختمان‌های بی‌کیفیت کنند و این موضوع در کنار افزایش تراکم جمعیتی، تصویری ناخوشایند از مدیریت شهری را به‌وجود آورده است؛ آپارتمان‌هایی که از هیچ

امکانات رفاهی مناسبی برخوردار نیستند و بدون توجه به اصول شهرسازی قد علم کرده‌اند. دولت‌ها تلاش‌های به نسبت متعددی برای ساماندهی بازار مسکن انجام داده‌اند که اگر برنامه‌ریزی درستی صورت می‌گرفت، این اقدامات می‌توانست باعث نتایج مثبتی شود، بنابراین اکنون که شرایط از هر زمان دیگری بحرانی‌تر شده است، باید دولت برای انجام اقدامات بیشتری در راستای بهبود قدرت مردم برای خرید مسکن تلاش و برای آن برنامه‌ریزی کند.

اشکال مختلف بدمسکنی

این کارشناس بیان کرد: بدمسکنی در تهران به اشکال مختلف چند سالی است خود را نشان داده است. قشر بزرگی از مردم برای حفظ کار و زندگی در این شهر به راه‌های مختلفی از جمله کانکس‌نشینی، زندگی در خوابگاه‌های خودگردان، پشت‌بام‌خوابی و زندگی چندنفره یا حتی چند خانواده در یک خانه کوچک متوسل شده‌اند که به‌هیچ‌عنوان در شأن شهروندان کشور ما نیست. عابدینی اظهار کرد: بی‌خانمانی و بدمسکنی، موضوعی است که ریشه انگیزه و امید به زندگی در شهروندان را می‌خشکاند و شرایط

چالش‌ها و راهکارهای بدمسکنی و کانکس‌نشینی

مشکلات سلامتی، روانی و اجتماعی منجر می‌شود. این شرایط می‌تواند روند رشد و توسعه فردی و اجتماعی را متوقف کند. همچنین، کانکس‌ها به‌دلیل شرایط غیربهداشتی می‌توانند منجر به شرایط ناپایداری شوند. این کارشناس در ادامه بیان کرد: افرادی که در این شرایط زندگی می‌کنند، به دلیل دسترسی نداشتن به مسکن مناسب و پایدار، در معرض خطرات جدی مانند بروت، گرما و خطرات امنیتی قرار می‌گیرند. بدمسکنی و کانکس‌نشینی به‌دلیل اینکه به‌صورت موقت و غیراستاندارد است، عدم‌پایداری مسکن را نیز به‌همراه دارد، این موضوع باعث می‌شود که افراد دچار عدم‌امنیت در موضوع مسکن شوند.

وی در پایان گفت: برای رفع بدمسکنی نیازمند توجه ویژه مسئولان

را برای بقا و سعادت افراد سخت می‌کند. در شرایط تومی موجود و تأثیر مستقیم آن بر بازار مسکن، سیاست‌گذاری‌های بی‌اساس و بی‌پایه، نه‌تنها باری از دوش مردم برمی‌دارد، بلکه تیشه به ریشه مشکلات موجود در حوزه مسکن می‌زند.

وی در خاتمه گفت: در صورتی که مشکلات مربوط به بازار مسکن و اجاره حل نشود، بدمسکنی هر بار خود را در ابعاد و اشکال متفاوتی در جامعه نشان خواهد داد. از سوی دیگر، اقداماتی که دولت نیز امسال در بازار اجاره اعمال کرده، به‌نظر جز مانوری نمایشی نبوده است. تعیین سقف اجاره‌بها و نظارت بر آن، در حالی که جامعه با تومی روزافزون روبه‌رو است، تنها بی‌میلی مالکان و نقض حقوق شخصی مالک را به‌دنبال خواهد داشت. از طرف دیگر هم دولت در حال حذف و کاهش اختیارات مشاوران املاک است که این خود نیز می‌تواند عده‌ای را به‌خطر خواهد انداخت.

در ساماندهی بازار فعلی هستیم و باید سیاست‌ها و برنامه‌هایی اجرا شوند که بهبود و ساخت مسکن‌های مناسب و پایدار را ترویج کنند. دولت‌ها و سازمان‌های مربوطه باید برنامه‌ها و سیاست‌هایی را اجرا کنند که مسکن مناسب را در دسترس افراد با درآمد کمتر قرار دهند. دولت می‌تواند با اجرای سیاست‌های مناسب، قدرت خرید مردم را بهبود بخشد و برای مردم امکان خرید یا اجاره مسکن را فراهم کند. البته در کنار موضوعات یادشده، نباید از توسعه بازار اجاره نیز غافل شد. با ایجاد بازار اجاره مسکن قوی، افرادی که نمی‌توانند خانه بخرند، می‌توانند با اجاره مسکن به شرایط مناسب‌تری دست یابند.

سخن پایانی

شاخص‌های مترتبط با بازار مسکن نشان‌دهنده وضعیتی بحرانی در این بخش هستند؛ وضعیتی که جامعه تاکنون مشابه آن را ندیده است. زمان انتظار برای خرید مسکن سه‌رقمی شده است؛ نزدیک به نیمی از جمعیت ساکن در کلانشهر تهران در خانه‌های استیجاری زندگی می‌کنند، سهم مسکن در سبد هزینه خانوارهای شهری کشور ۳ برابر متوسط جهانی است و نزدیک به ۴۰ درصد جمعیت کشور گرفتار بدمسکنی هستند. پیداست که این شرایط بحرانی در دوره‌ای کوتاه شکل نگرفته و به‌صورت تدریجی پدیدار شده است. به‌بیان دیگر، در طول چند دهه گذشته و در دوران تصدی دولت‌های مختلف، این شاخص‌ها حرکتی در راستای منفی شدن داشته‌اند و به‌تدریج ابعاد مشکل گسترده‌تر شده و اینک به یک بحران تمام‌عیار تبدیل شده است. به‌طبع دولت‌های وقت هر کدام در زمان تصدی خود تدابیری را در حوزه مسکن به کار بسته‌اند؛ اما این تدابیر کارساز نبوده و هیچ‌کدام نتوانسته‌اند درمانی جدی برای این بیمار باشند؛ به‌گونه‌ای که حالش رو به وخامت نرود. اینکه اگر هر کدام از متولیان حوزه مسکن را در طول ۳ دهه گذشته خطاب کرده و از کارنامه‌اش بپرسیم، به‌طورقطع فهرستی بلندبالا از اقدامات و سیاست‌هایی که در دوران مسئولیت خود به کار گرفته است، ارائه خواهد داد و حتی تغییراتی مثبت در برخی شاخص‌های حوزه مسکن در آن ایام را به‌عنوان شاهد موفقیت خواهد دانست. با مرور عملکرد دولت‌های متوالی می‌توان ادعا کرد در طول سال‌های بعد از پایان جنگ تحمیلی؛ یا مسئله مسکن جزو دغدغه‌ها و اولویت‌های اول دولتمردان نبوده یا اگر با هر دلیل و توجیهی به مساله مسکن توجه بیشتری شده است، دولتمردان حاضر به همکاری با اهل فن و استفاده از ذخیره‌های انانایی جامعه نبوده‌اند.

دردوگر افزود: بازار مسکن همچنان در جاده نابسامانی در حال تاخت‌وتاز است. زندگی در شرایط بدمسکنی و کانکس‌نشینی به

محمد انوشه‌نی
editor@smtnews.ir

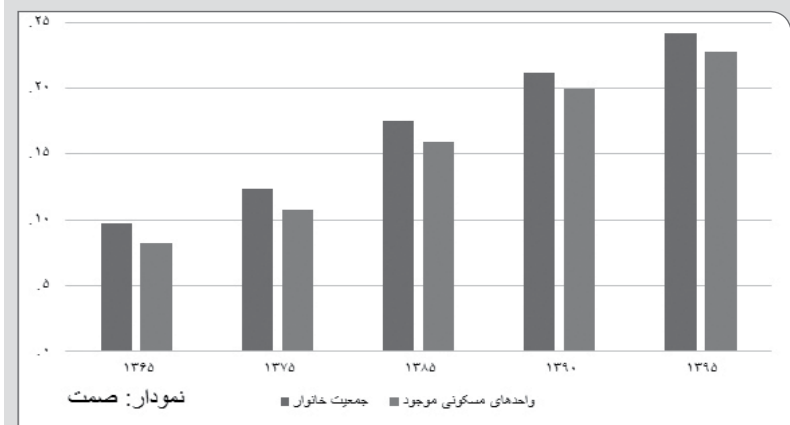
تحلیلی از عملکرد ۶ برنامه توسعه در زمینه تهیه سرپناه

چگونه تامین مسکن نیازمند پس انداز ۵۰ ساله شد؟

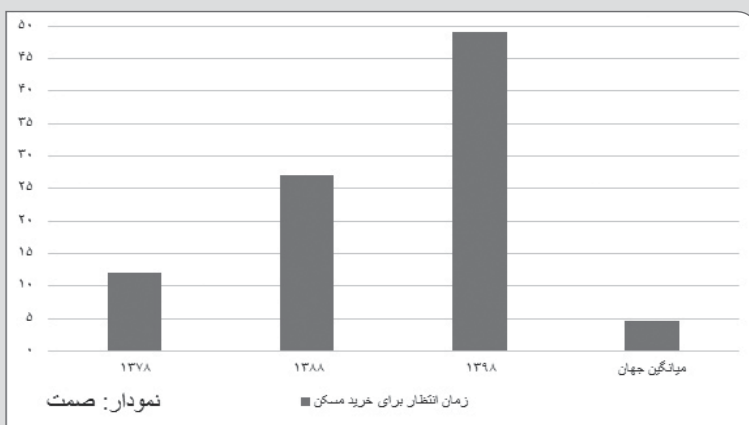
امیرعباس آذرموند: عوامل گوناگونی دست به دست هم می دهند تا یک سیاست به نتیجه برسد یا شکست بخورد. این را به ویژه در تحقق نیافتن بالای ۶ برنامه توسعه اجرا شده در کشور می توان بهتر از هر جای دیگری مشاهده کرد. در لایحه برنامه هفتم توسعه و درباره مسئله مسکن هم بحث هایی صورت گرفته است. بررسی ها نشان می دهد که در ۶ برنامه توسعه قبلی، با وجود تلاش های انجام گرفته که برای تدوین طرح جامع مسکن در اواسط دهه ۸۰ شمسی انجام شد، نبود یک بسته جامع با ابعاد و سطوح مختلف برای رفع نیازهای مردم با نگاه به حل مشکلات دیگر این بخش، چون بدمسکنی به وضوح دیده می شود. در تحلیل پیش رو با تکیه بر گزارش بازوی پژوهشی مجلس شورای اسلامی به عملکرد ۶ برنامه توسعه در زمینه تهیه سرپناه پرداخته است.

شاخص زمان انتظار برای خانه دار شدن

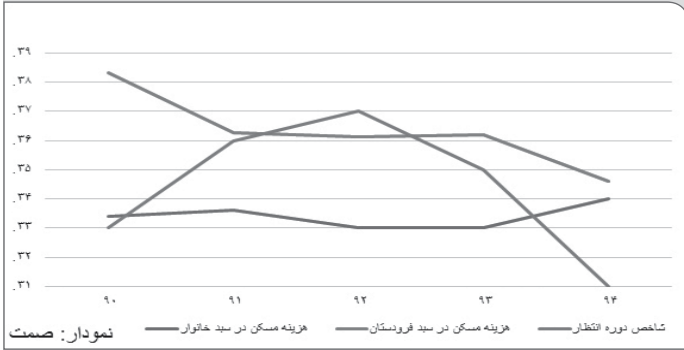
علاوه بر این، بدمسکنی هم از معضلات دیگر این بخش است. به دلیل مشکلات حاد اقتصادی که به ویژه از ابتدای دهه ۹۰ شدت گرفتند، وضعیت افرادی که دچار بدمسکنی هستند، بدتر از گذشته و تعداد این افراد رو به افزایش است. در حال حاضر گفته می شود ۲۰ تا ۲۵ درصد مردم در سکونتگاه های غیررسمی و بافت های فرسوده زندگی می کنند. به عبارت دیگر، از هر ۴ یا ۵ فرد ساکن ایران، یکی از آنها در سرپناهی فاقد استانداردهای روز زندگی می کند. هم اکنون ۳ دهک پایینی جامعه به طور مطلق ناتوان از تامین مسکن هستند و دهک های ۴، ۵ و ۶ نیز قادر به تامین مسکن مورد نیاز خود نخواهند بود.

مسکن یکی از مهم ترین و اثرگذارترین بخش های اقتصاد است و با بخش های دیگر اقتصاد دارای ارتباط گسترده ای است و در سیاست گذاری ها هم به عنوان بخشی موثر بر فرهنگ و آسیب های اجتماعی مطرح می شود. از شاخص های مهم برای تحلیل وضعیت مسکن در کشورها، شاخص زمان انتظار برای خانه دار شدن افراد است. بنا بر بررسی های انجام گرفته در سال ۷۸ این شاخص برای مسکنی با ۸۰ متر مربع زیربنا، ۱۲ سال بود و در سال ۹۹ این رقم به ۴۸٫۹ درصد رسیده است. در حالی که به طور متعارف این شاخص در کشورهای جهان بین ۵ تا ۱۰ سال است.

مسکن مناسب برای فرودستان تبدیل به مشکل شد

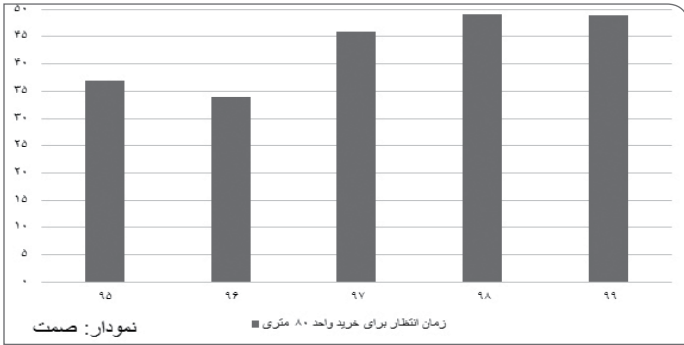
برنامه سوم توسعه (۱۳۷۹-۱۳۸۲) در زمانی تهیه شد که درآمد نفتی به شدت کاهش یافته بود که متعاقب آن، رشد اقتصادی هم روندی کاهنده در پیش گرفت. این برنامه در زمانی تهیه شد که بخش مسکن در رکود به سر می برد. در این برنامه، مانند برنامه های قبل بر حل مشکل مسکن افراد کم درآمد و آزادسازی (درواقع رهاسازی) بازار مسکن هم به طور همزمان تاکید شده بود. در این برنامه، بر نقش سیاست های پولی و تسهیل شرایط اعطای وام مسکن تاکید شده بود.

در بحث مسکن استیجاری این برنامه هرگز موفق نبود و در تمام سال های اجرای آن بیش از ۳۰ درصد آن محقق نشد. شروع گسترده ساخت واحدهای استیجاری را ابتدا دولت اصلاحات یک موفقیت بزرگ برای خود به حساب آورد اما به دلایل مختلف، این واحدها هیچ گاه به مرحله بهره برداری نرسیدند و دولت نیز در نهایت آنها را به شکل اجاره به شرط تملیک در اختیار گروه هایی با درآمد متوسط قرار داد. به تعبیری منابعی را به نام فرودستان اختصاص دادند، اما محصول را با قیمتی دیگر به اقشار میانی واگذار کردند. با وجود اینکه بانک جهانی به صراحت گفته ایران جزو معدود کشورهایی است که فاقد نظام تامین مسکن برای کم درآمد است، اما برنامه سوم مانند دیگر برنامه های توسعه پس از جنگ، باز هم به واگذاری تمام و کمال بخش مسکن به بخش خصوصی پرداخت. همین نیز موجب شد تا بر جمعیت سکونتگاه های غیررسمی کشور اضافه شد. به دنبال رواج تراکم فروشی، ارزش دارایی، مبادله و در نهایت سوداگری به جای ارزش مصرف قرار گرفت و با وجود تولید چشمگیر مسکن، بهای متعارف به ۱۲ سال درآمد سالانه خانوارهای شهری افزایش یافت. به همین دلیل گروه های بیشتری به سوی مسکن نامناسب یا غیررسمی رانده شدند.

تامین مسکن دشوارتر از همیشه

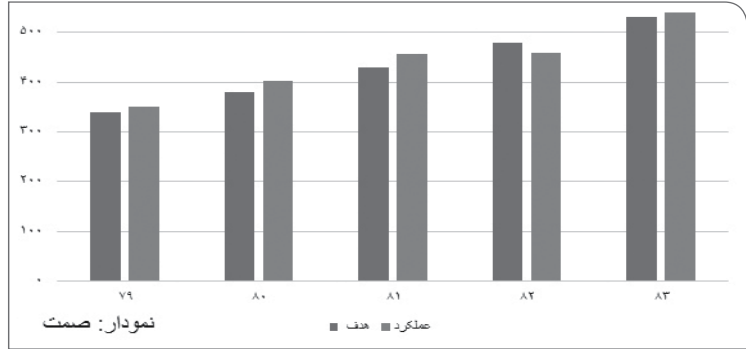
در بندهای مختلف برنامه ششم به طور مشخص به گروه های کم درآمد از نظر فقر و فقر مسکن پرداخته شد. چالشی که در برنامه های توسعه و طرح جامع مسکن هنوز به قوت خود باقی است، به طوری که اکنون بیش از ۲۰ درصد از جمعیت کشور در بافت های فرسوده یا به شکل غیررسمی اسکان یافته اند. تمامی این موارد در برنامه ششم مطرح شد، اما در چگونگی فرآیند کار و سیاست های درپیش گرفته شده به طور مشخص مورد توجه نبود. این دوران، همزمان شد با جهش های شدید و بی سابقه در نرخ مسکن، به نحوی که در سال ۹۵ میانگین نرخ یک مترمربع واحد مسکونی در شهرهای کشور یک میلیون و ۴۹۷ هزار تومان بود که در پایان سال ۹۹ به ۷ میلیون و ۶۷۱ هزار تومان رسید. همچنین، میانگین انتظار برای خانه دار شدن هم از ۲۳ سال به ۴۸ سال افزایش یافت.

تورمی که از سال ۹۷ کشور را در بر گرفت و در انتهای برنامه ششم (سال ۹۹) موجب کاهش استطاعت مردم برای خرید مسکن شد و چون برنامه پنجم منجر به شرایط دشواری برای تولید مسکن قابل استطاعت شد، به دلیل کاهش قدرت خرید مردم، از میزان تولیدش هم کاسته شد و زمان انتظار برای خرید واحدهای مسکونی ۸۰ متری به ۵۰ سال رسید. یعنی اگر یک خانواده ایرانی تمام درآمد خود را برای ۵۰ سال پس انداز کند، به فرض ثابت ماندن نرخ خانه، تازه پس از نیم قرن کوشش، مالک یک واحد ۸۰ متری خواهد شد.

حاکمیت «تعدیل ساختاری» از برنامه دوم

برنامه دوم توسعه (۱۳۷۴-۱۳۷۸) در شرایطی تدوین شد که سیاست های تعدیل ساختاری و دست راستی اقتصادی بر رویکرد حاکم بر دولت و حاکمیت تبدیل شد. حالا دیگر مسئله نه رفع محرومیت فرودستان که واگذاری همه چیز به بازار و منطق سود بود. بخش مسکن هم از این تفکرات لیبرالی و بازاری مصون نماند. با این حال، پرداختن به حل مسئله مسکن اینبارگران، جانبازان و عشایر به طور جداگانه ای مورد توجه بود.

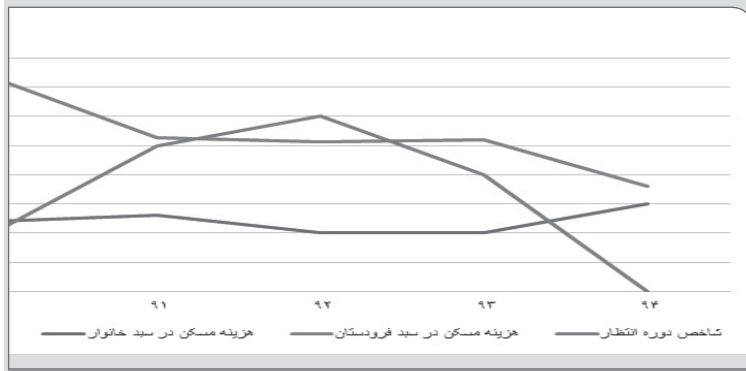
در دوره دولت رفسنجانی و در چارچوب نگاه های نولیبرالی و راست به اقتصاد، رهاسازی بازار مسکن انجام و تمام تمرکز بر عرضه واحدهای مسکونی بود که به افزایش چشمگیر سهم بخش خصوصی و انبوه سازان منجر شد. در این دوران، متراژ واحدهای مسکونی به سرعت کاهش یافت و از میانگین ۱۴۰ متر به ۱۲۰ متر رسید. با اینکه ارقام رسمی نشان می دهند که برنامه دوم توسعه در رسیدن به اهداف مسکنی خود موفق بود، اما در مقابل، افزایش فعالیت های سوداگرانه در بازار مستغلات، کاهش سهم دولت در بازار زمین که به افزایش قیمت ها منجر شد، افزایش دامنه رونق و رکود، تورم نرخ مسکن و افزایش بهای مصالح ساختمانی به مشکلات موجود در این بخش اضافه شدند. در حال حاضر هم، وجود سفته بازی و سوداگری در بخش مسکن از موانع یک وضعیت عادلانه در این بخش است.

طرح جامع مسکن در برنامه چهارم

نخستین بار در برنامه چهارم توسعه به موضوع طرح جامع مسکن پرداخته شد. امری که تا امروز هم یک استثنا در برنامه های توسعه اجرا شده در کشور است. این طرح، در راستای تحقق قانون برنامه، برای ایجاد تعادل در اقتصاد ملی، ارتقای کیفیت تحقق قانون برنامه، تعادل در اقتصادی ملی و کاهش نابرابری تهیه و تدوین شد. در مجموع می توان گفت که مهم ترین ویژگی برنامه چهارم توسعه، نظم منطقی و پیوستگی آن است که آن را از برنامه های دیگر متمایز می سازد.

رویکرد به بخش مسکن در این برنامه ایجاد تعادل در برخورداری از مسکن مناسب در میان گروه ها و در مناطق مختلف کشور است و از مهم ترین اهداف آن، تامین مسکن خانوارهای کم درآمد، تامین مسکن جوانان و خانوارهای دارای سرپرست زن، صنعتی کردن ساخت و استاندارد کردن مصالح ساختمانی است. تدوین طرح جامع مسکن، تصویب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و اجرای طرح واگذاری حق بهره برداری از زمین با اجاره بلندمدت (۹۹ ساله) از مهم ترین سیاست های این دوره است.

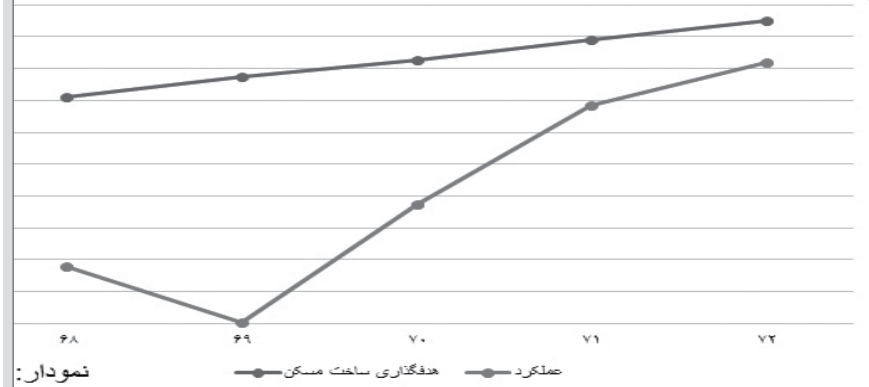
در دوره برنامه پنجم توسعه و با تغییر دولت، شاهد تغییر سیاست عرضه محوری به تقاضا محوری هستیم. در سال های نخست این برنامه، مهم ترین رویکرد اجرایی به پروژه مسکن مهر معطوف بود که با تغییر دولت، این پروژه در تامین مسکن گروه های کم درآمد، رها شد. با این همه، هیچ برنامه ای جایگزین آن نشد و تنها بازنگری طرح جامع مسکن مورد توجه قرار گرفت. در طول اجرای برنامه پنجم، تورم مسکن افزایش یافت و در نهایت، بازار مسکن دچار رکود شد.

برنامه ششم توسعه نیز با اهدافی بیش از برنامه پنجم تدوین شد. این برنامه در ۴ محور به موضوع مسکن گروه های کم درآمد پرداخت که در این میان، سیاست و راهبردهای درپیش گرفته شده برای نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده شهری، مسکن کم درآمد ها و روستایی مطلوب ارزیابی می شود. در این برنامه رویکرد از سیاست عرضه محور به سیاست تقاضا محور تغییر یافت.

افزایش تولید هم گره مسکن را باز نکرد

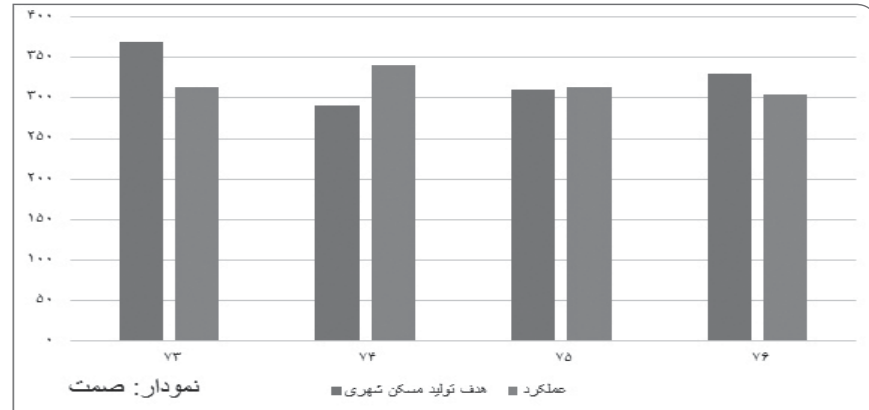
بررسی تحولات جمعیتی و مسکنی از سال ۱۳۶۵ تا امروز نشان می دهد که در ۳ دهه نخست موفقیت نسبی در افزایش تولید مسکن به وجود آمده که سبب شده است بیش از افزونی تعداد خانوارهای کشور تعداد واحدهای مسکونی افزایش یابند. در حالی که ایده آل ترین شرایط مساوی شدن تعداد خانوارها با تعداد واحدهای مسکونی است. چنان که واحدهای مسکونی معمولی با واحد مسکونی خالی جمع و نسبت به خانوارها سنجیده شود، باید تعداد واحدهای مسکونی بیش از تعداد خانوارها باشد.

پس از سرنگونی رژیم پهلوی، کلیه امور اجرایی به دست دولت افتاد و سیاست بخش مسکن هم بدون برنامه های توسعه پیش رفت. در آن زمان، جمهوری اسلامی در همراهی با گفتمان نیروهای مبارز علیه شاه، خود را نیرویی مخالف سرمایه داری و حامی محرومان معرفی کرد و در بخش مسکن هم تمایل به سیاست های مدافع فرودستان به اجرا درآمد؛ از جمله اینکه با صدور مجوزی، زمین های «موات» به تملک دولت درآمد. با توجه به پیش بینی های انجام گرفته مبنی بر افزایش چشمگیر جمعیت در فاصله سال های ۵۵ تا ۶۵ و افزایش چشمگیر مهاجرت به کلانشهرها، از مهم ترین اقدام دولت زمان جنگ، می توان آماده سازی زمین در سطحی گسترده که بعدها به ایجاد شهرهای جدید منجر شد را نام برد. این مهم گام موجب کاهش جمعیت و افت خدمات شهری در بافت مرکزی شهرهای تاریخی شد و به تشدید سرعت روند فرسودگی بافت شهری انجامید. در آن دوران، مسکن به عنوان یک کالای اساسی در نظر گرفته می شد که دولت باید تمام تلاش خود را برای تامین کافی آن انجام دهد، هر چند در تمام آن دوره هم، وظیفه ساخت مسکن برعهده بخش خصوصی بود. البته دولت با ارائه زمین رایگان مردم را به ساخت مسکن برای مصارف شخصی تشویق کرد. با پایان این دوره دولت از سهم خود در تشکیل سرمایه های بخش مسکن کاست و به حضوری که آن را غیرمستقیم نام گذاشته اند و امروز هم شاهد آن هستیم، پرداخت.

برنامه اول به دنبال رها کردن وظایف دولتی

حل مشکل مسکن، تامین زمین غیرکشاورزی ارزان نرخ برای ساخت مسکن، بهره گیری بهینه از ظرفیت های بالقوه عوامل تولید، پرداخت یارانه و اعمال سیاست های حمایتی در این بخش به شکل عرضه مصالح ارزان نرخ و ساخت خانه های ارزان نرخ برای اثرگذاری بر عرضه مصالح ارزان و ساخت خانه های ارزان تاثیر بر نرخ بازار، از جمله راهبردهای اساسی بخش مسکن در برنامه اول توسعه و تاکید این برنامه بیش از هر چیز بر ساخت مسکن ارزان، استیجاری و کوچک بود.

در برنامه اول توسعه، بهبود کیفیت، تقویت بخش خصوصی، هدایت بخش مسکن به سمت تولید بیشتر با زیربنای کمتر از جمله اهداف اصلی بود. همچنین، سیاست هایی نیز برای تحقق اهداف مانند ایجاد مراکز مسکونی جدید، افزایش انگیزه برای مرمت واحدهای موجود و مسکن اقشار محروم هم مورد توجه و در نهایت، کاهش متراژ واحدهای مسکونی با تحقیقی بیش از اهداف برنامه محاسبه شد و تعداد واحدهای ساخته شده ۷۳ درصد اهداف برنامه اول بود. این مسئله موجب شد تا اعتبارات عمرانی و بانکی کمتری به بخش مسکن اختصاص یابد و با افزایش سود بانکی، افزایش سریع نرخ مصالح و تورم شدید، توان مالی اکثریت جامعه (منهای سرمایه داران و ثروتمندان) کاهش یافت و همین موضوع اثر خود را هم بر بازار مسکن گذاشت. در سال های اول برنامه سرمایه های فراوانی به بخش زمین سرازیر شد که به دلیل همین تقاضای کاذب و سوداگرانه نرخ زمین به شکل جهشی گران شد. در نهایت، ناهماهنگی های موجود سبب شد تا اهداف بخش مسکن در برنامه اول ناکام بماند.

درد نان

سد تولید علم

محمد عبدالرحمن زاده
پژوهشگر

جذب نخبگان باید جزو برنامه‌های سیاست‌گذاری‌های مهم در کشور باشد که برای این هدف نیازمند یک سیستم جامع و هوشمند و به‌روز هستیم.

وی با اشاره به سخن اخیر رئیس معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان و رئیس بنیاد ملی نخبگان در رابطه با جذب ۵ هزار نفری نخبگان تا پایان سال آینده به **سنت** گفت: ظرفیت کشور بیش از ۵ هزار نفر جذب نخبه است.

بنابراین جذب ۵ هزار نفر کار دشواری نیست، اما اینکه تا چه حد می‌توانیم به چنین هدفی برسیم، خود جای بحث دارد. جذب نخبگان کشور هدفی است که نیازمند هم‌افزایی همه‌جانبه میان معاونت علمی و وزارت علوم و وزارت بهداشت و دیگر وزارتخانه‌های مربوطه است. به‌عبارت‌دیگر، تا زمانی که اراده ملی برای این امر شکل نگیرد، راه به جایی نخواهیم برد.

از یک‌سو، جامعه و نظام شغلی ایران در شرایط فعلی نخبه‌پذیر نیست و از طرفی هم، نخبگان علاقه‌ای برای فعالیت در دستگاه‌های اجرایی ندارند. گفتنی است، نهادهای دولتی از نخبگان مقطع کارشناسی ارشد و دکتری برای فعالیت در دستگاه‌های بهره می‌گیرند، اما آماری که از سوی بنیاد ملی نخبگان منتشر شده، حاکی از آن است که مهاجرت نخبگان بیشتر در دوره لیسانس اتفاق می‌افتد، بنابراین باید فکری به حال دانشجویان کارشناسی کرد که بیشترشان در فکر رفتن هستند. به‌طورمعمول، افراد در مقاطع بالاتر، ریسک مهاجرت را نمی‌پذیرند و ترجیح می‌دهند خود را با شرایط موجود سازگار کنند.

جذب نخبگان به‌ویژه نخبگان داخل کشور، نیازمند یک نگرش سیستمی است. متأسفانه تاکنون نظام اداری و دستگاه‌های اجرایی کشور زمینه مناسبی را برای جذب نخبگان فراهم نکرده‌اند و شرایط فعلی اجازه جذب حداکثری نخبگان را نمی‌دهد. به‌همین دلیل، راهی جز ایجاد تغییرات بنیادی در بسترهای مرتبط وجود ندارد که به‌اعتقاد من در بلندمدت حاصل می‌شود. در واقع، انتظار نمی‌رود باوجود بروکراسی خسته‌کننده حاکم در نظام اداری کشور، جذب نخبگان در دستگاه‌های اجرایی و اداری در کوتاه‌مدت اتفاق بیفتد.

محدودیت‌هایی از جمله پذیرا نبودن نظام اداری، مانع ورود مستقیم نخبگان به دستگاه‌های اجرایی کشور می‌شود. به‌همین دلیل، باید از نهادهای واسطه که به‌عبارتی زیست‌بوم آنها متناسب با فرهنگ دانش‌بنیانی است، بهره گرفت، چراکه این نهادها پذیرای نخبگان هستند. برای هدف‌گفته‌شده، نیازمند پیگیری چند گام هستیم که با نام بسته سیاستی هوشمند شناخته می‌شود. ایجاد هسته‌های علمی مسئله‌محور، یکی از این گام‌ها است. گفتنی است، در گام نخست، در این هسته‌ها دانشجویان با در نظر گرفتن مقاطع تحصیلی آنها باید تفکیک شوند. گام دوم به تفکیک رشته‌های تحصیلی تأکید دارد؛ به‌عبارت‌دیگر، باید هسته‌های علمی مربوط به مقاطع و رشته‌های تحصیلی به‌طور جداگانه تشکیل شود. ناگفته نماند که این هسته‌های علمی در شرایط فعلی هم در کشور وجود دارند، اما فاقد آیین‌نامه مجزا با تفکیک رشته و مقطع تحصیلی هستند.

استادان جوان و فعال یکی از اهرم‌های جذب نخبگان به‌حساب می‌آیند. آنها می‌توانند جذب‌کننده نخبگان باشند، به‌همین دلیل باید تأکید ویژه برای نگهداشت استادان جوانی که در حال حاضر هستند، داشته باشیم. همچنین، شاگردپروری هم دیگر رویکرد مهم نگهداشت نخبه یا جذب آنان است که الزاماتی دارد. وقتی این الزام از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وجود داشته باشد که برای ارتقای علمی باید مقاله یا کتاب نویسنده یا اختراعی را به‌ثبت برسانند؛ این افراد زمانی برای شاگردپروری نمی‌گذارند و دانش‌شان محصور در مقاله و کتاب‌ها می‌شود.

متأسفانه زیست‌بوم قانون و مقررات کشور مردم‌گیز است و برای نخبگان دافعه دارد، به‌همین سبب، الزام ایجاد مسیری که نظام قانون و مقررات را نخبه‌پسند کند و در نهایت، به حذف دست‌اندا‌های قانونی بینجامد، به‌شدت احساس می‌شود. همچنین، در بیشتر کشور‌های توسعه‌یافته ویژه‌ای به ابزارهای اطلاعاتی و گفتمانی می‌شود که رسانه یکی از آنها است. این ابزارها به‌طورمعمول به‌عنوان جهت‌ساز و جهت‌دهنده به نخبگان شناخته می‌شوند و به‌نوعی موردبهره‌برداری قرار می‌گیرند که در نهایت به تقویت عرق ملی نخبگان بینجامد. در گام سوم، نشان دادن تجارب موفق و آشنایی با نخبگان ملی در زمان گذشته با استفاده از این ابزارها می‌تواند راهکار سودبخشی برای پیگیری این گام باشد؛ گفتنی است، هدف ایجاد احساس مثبت است.

گام بعدی، مربوط به موانع مالی و اقتصادی است. تا وقتی نخبگان درد نان و مسکن داشته باشند، نمی‌توانند به تولید علم بپردازند. در حقیقت، پول اصلی‌ترین عامل ایجاد یا نبود انگیزه است.

به‌عبارت روشن‌تر، باید شرایط رفاهی و ابتدایی‌ترین معضلات مالی نخبگان رفع شود تا آنها بتوانند با آرامش خاطر دست به تولید علم و فناوری بزنند. در واقع، اگر نخبگان دغدغه مالی نداشته باشند، می‌توانند کارآیی لازم را در بدنه تولید و سرمایه‌یجاد کنند. مجموعه این گام‌ها می‌تواند به طراحی سیاست هوشمند در راستای جذب مخاطب بینجامد. همچنین، می‌توانیم هم در کوتاه‌مدت و هم در بلندمدت، نتیجه درخوری را دریافت کنیم.

راهکارهای رفع چالش‌های استارت‌آپی را بررسی کرد

پلی برای رد شدن از دره مرگ

امروزه یافتن شغل در کشور یکی از اصلی‌ترین دغدغه تحصیلمکرده‌ها بعد از اتمام دوره تحصیلی است. به‌عبارت دیگر، این موضوع تبدیل به یک مولفه مهم در انتخاب رشته افراد شده است، اما اگر برای هر فرد تحصیلکرده، پیدا کردن شغل موردنظر با حقوق و مزایای کافی مهم باشد، افرادی وجود دارند که نگرشی فراتر دارند و می‌خواهند ایده‌های‌شان را به‌ثمر برسانند، خودشان ایجاد اشتغال کنند و به‌عبارت دیگر، طرحی نوین درآندازند. این افراد همان رهبران استارت‌آپی‌هایی هستند که می‌خواهند، دیده شوند و به کار صنعت و اقتصاد بیایند. در واقع، برای آنها نه‌فقط ابعاد مالی که از مهم‌ترین بخش‌های راه‌اندازی یک استارت‌آپ است، بلکه رواج نوآوری اهمیت بسزایی دارد؛ خواسته‌ای که برای تحقق آن در سال‌های اخیر، نظام شغلی کشور پاسخ‌خور به این افراد نداده است و گویا دره مرگ معروف استارت‌آپ‌ها در ایران عرض و طول بیشتری نسبت به کشورهای دیگر دارد.

در این گزارش به راهکارهای حل چالش‌های توسعه استارت‌آپ‌ها در نظام شغلی کشور پرداخته است.

سود کوتاه‌مدت، انتظار بیخودی است

کند، وی افزود: اینکه رهبران استارت‌آپ‌ها در ابتدای مسیر نیازمند سرمایه هستند، امری بدیهی است، در واقع برای تست بازار نیازمند تأمین مالی هستند، اما در مرحله سوددهی، استارت‌آپ‌هایی که فرآیندهای جدیدی را ارائه می‌دهند، نیازمند صرف زمان هستند و نباید انتظار داشته باشند که در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت به سود قابل‌قبول برسند. با توجه به تجربه‌های جهانی، این بازه زمانی به‌طورمعمول ۲ تا ۵ سال یا حتی بیشتر هم به‌طول می‌انجامد که بستگی به فعالیت کسب‌وکار دارد. در بحث بازار، استارت‌آپ‌ها باید ارتباط قوی با نیازهای آن داشته باشند و بهتر است بدانند که چگونه می‌خواهند به رفع نیاز مخاطبان‌شان بپردازند.

پژشکی، خودرو و مسکن؛ بازارهای خوب استارت‌آپی

برآیادی گفت: زمینه فعالیت استارت‌آپ‌ها اهمیت زیادی در کسب سود در مدت‌زمان کوتاه دارد. برای مثال، بازار تجهیزات پزشکی در شرایط فعلی کشور می‌تواند سوددهی لازم را برای یک شرکت استارت‌آپی به‌همراه بیاورد، همچنین خریدوفروش تجهیزات خودرو روندی مشابه دارد که می‌تواند استارت‌آپ‌ها را به سوددهی زودهنگام برساند. فعالیت با محوریت مسکن هم

برندسازی، یک گام مهم

همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، مولفه‌هایی نظیر کیفیت، نرخ و تنوع در برندسازی موضوعیت پیدا می‌کنند و در صورت موفقیت برندسازی الزامی به وجود هر سه این مولفه‌ها نیست. دومین مولفه تأثیرگذار، موفقیت در مدیریت ارتباط با مشتری است که در نهایت موجب می‌شود مشتری برای مدت زمان طولانی قانع به خرید از محصول موردنظر شود که این به فعالیت شرکت در مشتری‌مداری برمی‌گردد. وی در ادامه گفت: بنابراین برای قیمت‌گذاری استاندارد، نیازمند متخصص و کارشناس مالی، بازاریابی و مارکتینگ یا منتور خوب برای کارکنان یا دستیار مدیرعامل هستیم تا در کنار آنها بتوان مصرف‌کننده را هم راضی کرد. برای این منظور باید نزدیک به ۳۰ سیستم در تعامل با یکدیگر در یک مجموعه تولیدی فعالیت کنند تا در نهایت، هم به سود شرکت و هم به رعایت حقوق مصرف‌کننده بینجامد. این فعال دانش‌بنیان تأکید کرد: هر سیستم تولید دارای ورودی، فرآیند و خروجی است که بخش بازخورد سیستم در خروجی کار مشخص می‌شود. گفتنی است، در بیشتر شرکت‌های ایرانی این بخش که بازخوردی از نظرات مشتریان است، دریافت نمی‌شود. این بازخوردها نظر مشتری از کیفیت فنی کالای روانه‌شده در بازار است و موجب ارتقای کیفیت کالا می‌شود. حتی نظر کارکنان نسبت به محصول می‌تواند باعث افزایش کیفیت شود، بنابراین اگر بازخورش یا فیدبک در محصولی وجود نداشته باشد، به‌طورقطع نمی‌توانیم شاهد رشد کیفی باشیم.

وی افزود: مدیریت رضایت مشتری مولفه مهم دیگری است که در نهایت منجر به شکل‌گیری باشگاه مشتریان می‌شود. در حقیقت، برای شناخت فضای فکری مشتری نیازمند چنین باشگاهی هستیم. شایسته با‌اشاره به اهمیت شناخت مشتری از سوی تولیدکنندگان و بازار هدف گفت: به‌طورقطع یک نوع کالا برای همه جامعه هدف مناسب نخواهد بود و تولیدکنندگان باید قدرت انتخاب بیشتری به مشتریان بدهند. به‌همین دلیل تولیدکننده باید در نظر داشته

می‌تواند برای صاحبان کسب‌وکار صرفه اقتصادی خوبی داشته باشد، چراکه مشکلات زیادی در این زمینه‌ها احساس می‌شود. برای‌مثال، در زمینه دسترسی افراد به منزل مسکونی موردنظر،

استارت‌آپ‌ها می‌توانند فعالیت‌های ارزنده و مهمی را به‌سرانجام برسانند. از آنجایی که زمینه‌های یادشده به منابع پول نزدیک‌تر هستند، برای توسعه کسب‌وکارهای نوین می‌توانند پولساز هم باشند.

این کارشناس گفت: از موانع موجود در راه توسعه کسب‌وکارهای نوین، قوانین دست‌وپا گیر هستند که تا حد زیادی باید از سوی نهادهای دولتی مرتفع شوند. در واقع ارائه زیرساخت‌ها باید از سوی نهادهای دولتی انجام شود، همچنین دریافت مجوز یکی از معضلاتی است که رهبران استارت‌آپ‌ها تا حد زیادی با آنها مواجهند. به‌اعتقاد من، باید قوانین روند سرمایه‌گذاری در کسب‌وکارهای نوین تغییر کند.

باشد که کالایی که تولید می‌کند، برای کدام قشر از جامعه روانه بازار خواهد شد؛ به‌همین سبب، معمولاً دست تولیدکننده در ارائه کیفیت برای تولید کالاهایی که باید به‌طورمرتب در بازه‌های زمانی

خریداری شوند، باز است. مشتریان بسته به میزان بودجه‌ای که در درجه بعدی اهمیت پیدا می‌کند. در واقع بسته به نوع سلیقه و انتخاب مخاطب کالا وارد بازار می‌شود.

وی ادامه داد: مولفه بعدی که تولیدکنندگان و استارت‌آپ‌ها لازم است به آن توجه ویژه داشته باشند، این است که آنها باید بدانند برای کدام طبقه از جامعه تولیدشان را روانه بازار می‌کنند که به آن دهک‌های درآمدی می‌گویند، در حقیقت اینکه این تولیدات برای کجا دارد عرضه می‌شود هم، اهمیت دارد. شایسته در ادامه درباره دیگر شرط رعایت حقوق مصرف‌کننده گفت: شرط دیگری که بیشتر شرکت‌های تولیدی نسبت به آن غفلت می‌ورزند، تحقیقات بازار است. به عبارت دیگر، قبل از تولید باید تبلیغات بازار داشته باشند. بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان این‌گونه فکر می‌کنند که چون محصول نوآورانه دارند، قرار است در بازار فروش بالایی را تجربه کنند؛ در حالی که مولفه‌های زیادی در بازار وجود دارد و فقط نباید تولید را در نظر گرفت و برای تولید کالا با نرخ و کیفیت مناسب باید بیش از ۲۰ سیستم کارآمد وجود داشته باشد تا به‌نتیجه رسید. گفتنی است، سیستم‌ها باید در ارتباط و همبستگی با یکدیگر کار کنند، نه اینکه فعالیت‌های‌شان همدیگر را خنثی کنند. بنابراین، هر مدیر شرکت تولیدی نیازمند یک داشبورد مدیریت است تا تمام سیستم‌های مانیتورینگ و در ارتباط با یکدیگر فعالیت کنند.

سخن پایانی

راه‌اندازی یک استارت‌آپ، مستلزم کار و برنامه‌ریزی زیادی است. بیشتر پروژه‌ها فراتر از مراحل اولیه توسعه یا حتی فراتر از فاز ایده پیش نمی‌روند، اما برای داشتن یک استارت‌آپ موفق باید تمامی این مراحل به‌درستی طی شود، چراکه ۹۰ درصد استارت‌آپ‌ها وارد فاز نهایی توسعه نمی‌شوند و ۱۰ درصد از آنها حتی از مرحله اول یا دوم فراتر نمی‌روند. ایجاد اشتغال از کانال اکوسیستم استارت‌آپی به گفتمان‌های میان صنعت و دنیای کارآفرینی بستگی دارد. در واقع، ارتباط صنعت با دانشگاه اصلی‌ترین مانع یک کسب‌وکار نو یا به‌ویژه

از تحول دانشگاه‌ها در راستای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان گذر کنیم، بی‌شک رشد استارت‌آپ‌ها نقش جدی در توسعه این اکوسیستم دارد. جلال برآیادی، از فعالان عرصه شتاب‌دهنده در گفت‌وگو با **سنت** درباره مولفه‌های مهم در نقشه‌راه رشد استارت‌آپ‌ها گفت: ۲ شاخصه مهم برای شتاب‌دهنده در مسیر تجاری‌سازی استارت‌آپ‌ها در اولویت قرار دارند و براساس این ۲ شاخصه، استارت‌آپ‌ها می‌توانند به دنیای شتاب‌دهنده‌ها ورود پیدا کنند. تیم‌سازی نخستین مولفه‌ای است که باید به آن توجه ویژه شود، همچنین رهبران استارت‌آپی ضروری است، بدانند که ایده‌های‌شان چقدر قابلیت پردازش دارد و تا چه حد می‌تواند به رفع مشکلات موجود بپردازد تا در نهایت به سوددهی برسد، در واقع حضور فناوران و افرادی که اشراف کافی بر ایده دارند، اهمیت زیادی در تجاری‌سازی دارد، بنابراین این ۲ شاخصه مهم یعنی تیم‌سازی و ایده‌پردازی، اصلی‌ترین شاخص برای شتاب‌دهنده‌ها در راستای انتقال فعالیت کسب‌وکارهای نوین به بازارهای مربوط است. در کل، تیم‌سازی و پردازش ایده، اصلی‌ترین شاخصه توسعه یک استارت‌آپ است که می‌تواند کار را برای شتاب‌دهنده‌ها راحت‌تر

محمدرضا شایسته، فعال در حوزه تجاری‌سازی، در گفت‌وگو با **سنت** گفت: فرآیند تجاری‌سازی محصولات استارت‌آپی، باید از مسیر کیفیت و نرخ مناسب و تنوع درخور بگذرد. از آنجایی که برندسازی مهم‌ترین مولفه در بازارسازی است، وجود آن برای استارت‌آپ‌ها اهمیت دارد و می‌تواند در توسعه مولفه‌های گفته‌شده نقش جدی داشته باشد. وجود محصولات بی‌کیفیت اما پر فروش در بازار نتیجه برندسازی استاندارد است، همچنین نرخ بالا و نه واقعی که باز هم مصرف‌کنندگان را اقناع به خرید می‌کند، دلیل دیگری است که بگوییم برندسازی کار خودش را کرده است.

وی افزود: بنابراین وقتی برندسازی مسیر درستی را طی کند. به‌عبارتی، شاید این تفکر به‌وجود بیاید که لزومی ندارد که کیفیت نرخ و تنوع هم استاندارد باشد، چراکه کار برندسازی ایجاد بازار و افزایش فروش است، اما به‌فراخور رسالت اجتماعی تولیدات باید با کیفیت بالا، نرخ مناسب و همراه با تنوع باشد، اما واقعیت داستان این است که در بسیاری از موارد کیفیت و نرخ مناسب و باوجود تنوع و مردم‌پسند بودن یک کالا باز هم فروش موردنظر اتفاق نیفتد؛ خبر بد آنکه ممکن است سهم بازار با یک گفت‌وگو، مذاکره یا لابیگری به‌دست بیاید.

قیمت نامناسب ممنوع

به‌گفته‌وی، باز هم هیچ چیز برای مصرف‌کنندگان جای کیفیت را نمی‌گیرد و این محصول باکیفیت است که جای خود را در بازار پیدا می‌کند. بخش آراندای و تحقیق و توسعه یک شرکت نقش مستقیمی بر کیفیت کالای تولیدشده دارد؛ این بخش وظیفه ارتقای کیفیت متناسب به باذقه مردم را در هر شرکتی برعهده دارد که با روش‌های مشخص شده باید بازخورد بازار را کسب کند. بنا به تعریفی که از کیفیت ارائه می‌شود، باید گفت کالای باکیفیت به محصولی گفته می‌شود که از لحاظ فنی دارای استانداردهای کافی است و به‌منظور ایجاد مشتری‌مداری متناسب با ذائقه آنها تولید شده است. شایسته گفت: قیمت‌گذاری باید مسیری را در بازار طی کند که علاوه بر جذب رضایت مشتری حیات استارت‌آپ هم به‌خطر نیفتد. ناگفته نماند که مشتریان نه به نرخ پایین و نه به نرخ بالا رضایت پیدا نمی‌کنند؛ بلکه نرخ باید مناسب باشد؛ بنابراین اگر مدیران شرکتی بخواهند با کاهش نرخ در راستای جلب رضایت مصرف‌کننده گام بردارند، آینده و حیات شرکت خود را به‌خطر می‌اندازند و شاید در ذهن مشتری این‌فکر به‌وجود بیاید که نرخ کم کالا ناشی از بی‌کیفیتی آن است.

قیمت، تضمین کیفیت نیست

شایسته در پاسخ به این پرسش که آیا نرخ بالا حاکی از کیفیت مطلوب است، گفت: هیچ‌گاه نرخ، تضمین‌کننده کیفیت نبوده است،

عکس‌ها: آیدآ خریدی

انرژی سرمایه و میراثی که از بین می‌رود

آیدآ فریدی: در یک ساعت اخیر زندگی تان چه چیزهایی را از بین برده‌اید؟ در اینجا منظور ما از چیزها انواع سرمایه‌ها و انرژی‌هایی است که از بین برده یا در از بین رفتن شان سهمیم بوده‌ایم. آنچه جامعه‌شناسی مدرن از آن به‌عنوان پدیده مصرف یاد می‌کند، همان گزاره‌ای است که ما در رسانه‌ها با عنوان هدررفت از آن یاد می‌کنیم. هدررفت و نابودی نیروی انسانی، هدررفت انرژی، هدررفت سرمایه، هدررفت میراث و آنچه از گذشته به جای مانده، از دست دادن زمان، از دست رفتن منابع و همه آنچه در روز با آن مواجهیم نمونه‌هایی از زائل شدن هستند. در اخبار عنوان‌های بسیاری برای ما آشناست. زمین‌خواری، مصرف، زمین و محیط زیست، زندگی شبانه در خیابان‌ها و مصرف برق، کمبود مواد غذایی و مصرف، اقلیم و از بین رفتن محصولات کشاورزی، تولید انبوه و تغییر شرایط محیط زیستی، ارتباط مصرف، تفریح و خرید؛ تمام این عناوین اشاره‌هایی به حلقه‌های یک زنجیره مصرف است. اینکه آیا می‌توان برای «هدررفت» چاره‌ای اندیشید یک مسئله است و آگاه بودن به اینکه در زندگی روزمره خودمان چقدر در حال از بین بردن هستیم، مسئله‌ای دیگر. گزارش تصویری پیش رو با موضوع هدررفت انرژی از سوی انسان‌ها و در زندگی روزمره و مدرن تهیه و تنظیم شده است.

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه منعت معدن تجارت www.smtnews.ir/about.html	
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «منعت»	
مدیرمسئول: عاطفه خسروی	
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۷۲۲۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱ ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره داخلی (۰۴) پیاپی: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰ امور مشترکین: ۸۸۷۲۷۲۲۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۲۰۹ توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۷۲۲۵ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۲۳۸۱۱ روابط عمومی: pr@smtnews.ir امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir چاپخانه: صمیم	
www.smtnews.ir telegram.me/smtnews	instagram.com/smtnews tozi.smtnews@gmail.com
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی عضو انجمن مدیران رسانه عضو تعاونی مطبوعات	روزنامه منعت با رتبه ۱ در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

طرح: حسین علیزاده

بدون شرح

پیشکشی پاها برای چشم‌ها

زبان برای پوشیدن کفش‌های چوبی مرسوم (برای قواره کردن پاها) آن زمان می‌کشیدند، نشان دهد. گاهی برای نشان دادن بعضی موضوع‌ها در یک قاب باید هوشمندانه عمل کرد تا تأثیر خود را در دل مخاطب بگذارد، به عنوان مثال برای نشان دادن سختی‌هایی که یک دوندۀ ماراتن برای پیروزی کشیده، لازم نیست کل صحنه‌های مسابقه را عکاسی کرد، بلکه

بایک دوشان - منتقد عکس: نقش پا، آن هم برهنه‌اش در تاریخ و فرهنگ و زیست انسان بسیار مفصل تر از آن است که در این مجال آید و عکس‌هایی که در این سبک می‌بینیم حرف‌های بسیاری برای گفتن دارند و بیننده را با هر عکس به تفکر وامی‌دارند. به عنوان مثال عکاسی که از پاهای زنان چینی عکاسی کرده بود و می‌خواست رنجی را که آن

یک قاب از پاهای خسته و ناول زده آن فرد کل منظور را می‌رساند و تأثیر گذار تر است. اینک بیابیم دست و پایی بزینم و با سه عکس و سه نگاه متفاوت به پای انسان در موقعیت‌های متفاوت نگاهی اندازیم. ای خوشا حالت آن مست که در پای حریف سر و دستار نداند که کدام اندازد

هنر درمانی چیست؟

ممکن است تعجب کنید که بدانید هنر می‌تواند به عنوان یک ابزار موثر در درمان بیماری‌های ذهنی به کار رود. هنر چه نقشی می‌تواند در روان‌درمانی داشته باشد؟ هنر به عنوان یک رسانه بیانگر، می‌تواند به بیماران در برقراری ارتباط، غلبه بر استرس و کشف جنبه‌های مختلف شخصیت‌شان کمک کند. در روانشناسی، استفاده از روش‌های هنری برای درمان اختلالات روانی و بهبود سلامت روانی، «هنر درمانی» نام دارد. هنر درمانی، تکنیک‌های روان‌درمانی را با فرآیندهای خلاقانه در هم می‌آمیزد تا سلامت روانی و بهزیستی را بهبود بخشد. ذهن انسان ویژگی تخیل و تفنن را دارد و می‌تواند به راحتی به آینده و گذشته سفر کند و با نیروی تخیل خود می‌تواند به آسمان‌ها بپرد یا بدون داشتن آب‌شش زیر آقیانوس‌ها رود در حالی که جسم انسان نه پری برای پرواز دارد و نه امکانی برای نفس کشیدن زیر آب. جسم انسان پیر و ناتوان می‌شود اما ذهن به جاودانگی می‌اندیشد. هر کدام از ما منحصر به فرد هستیم که از این قوه تخیل و نیروی ذهن خود می‌توانیم استفاده کنیم و به واسطه هنر، آرزوهای فردی خود را برآورده سازیم. به همین دلیل است که هنر باعث کاهش تنش‌هاست و در برآورده کردن آرزوهای فردی می‌تواند عمل کند و این اثر و نتیجه هنر درمانی است. مثلاً فردی که مهارت نوشتن و قصه‌گویی دارد گویا دارد روایتی از جهان و انسان در زندگی می‌آفریند و اینکه کسی که مهارت نواختن ساز و موسیقی دارد گویا دارد حرف‌های نگفته و نگفتنی‌های خود را تبدیل به گفت‌وگو می‌کند پس با هنر می‌شود ناگفته‌ها را گفت و آرزوها را جامه عمل پوشاند و تمام کارهای نشدنی به دلیل محدودیت‌های جسمانی را شدنی و از قفس تن عبور و همین جولان بی‌وقفه ذهن را به صورت هنر نمایان کرد.

انجمن هنر درمانی آمریکا، هنر درمانی را چنین تعریف می‌کند: «یک حرفه مربوط به سلامت روانی که از فرآیندهای خلاقانه هنری استفاده می‌کند تا سلامت و بهزیستی جسمی، روانی و هیجانی افراد را در همه رده‌های سنی، بهبود و ارتقا بخشد. هنر درمانی برپایه این اعتقاد قرار دارد که فرآیند خلاقانه در خود بیانگری هنری، به مردم در حل تعارضات و مشکلات، تقویت مهارت‌های ارتباطی، تنظیم رفتار، کاهش استرس، افزایش حرمت نفس و خودآگاهی و به دست آوردن بینش بهتر و بیشتر کمک می‌کند.»

منشأ هنر درمانی

با وجودی که هزاران سال است که مردم از هنر به عنوان راهی برای بیان، ارتباط و بهبود یافتن استفاده می‌کنند اما هنر درمانی به صورت رسمی از میانه‌های قرن بیستم شکل گرفته است. پزشکان دریافته‌اند که افرادی که از بیماری‌های روانی رنج می‌برند غالباً خودشان را در نقاشی‌ها و سایر کارهای هنری بیان کرده‌اند و این باعث شد که به فکر استفاده از هنر به عنوان یک راهبردی بهبودبخشی بیفتند. از آن زمان، هنر بخش مهمی از حوزه روان‌درمانی شده است و در برخی از روش‌های سنجش و درمان به کار می‌رود. تاریخچه هنر درمانی به مفهوم روان‌شناختی با نام خانم مارگارت نامبرگ شناخته می‌شود. او زمانی که مشغول تعلیم نقاشی به کودکان بود، فهمید هنر، تداعی آزاد را بسیار روان و ارتباط نمادین ناخودآگاه را به شکلی بدون سانسور و عینی آسان می‌کند و عملاً جنبه درمانی آن در رها سازی ناخودآگاه از طریق تصویرسازی و مشاهده آگاهانه «خود» است. اما همزمان با نامبرگ، خانم آدرین هیل که هنرمندی بریتانیایی بود برای اولین بار واژه «هنر درمانی» را با نگاه هنری به کار برد و اثر درمانی هنرهای تجسمی و تصویرسازی در قالب هنر درمانی را توصیف کرد.

به دنبال این دو خانم بنیان‌گذار در سال ۱۹۶۱، خانم دیگری به نام ادیت کرامر بر توانایی‌های ذاتی هنر در درمان تأکید کرد، او نیز مانند هیل معتقد بود فرآیند آفرینش هنری ذاتاً توانایی درمان و شفابخشی دارد. در حال حاضر مارگارت نامبرگ به عنوان مادر رشته هنر درمانی در آمریکا شناخته می‌شود. او با استفاده از ایده‌های فروید و یونگ، هنر درمانی با رویکرد روان‌تحلیلی را مطرح کرد. در انگلستان انجمن هنر درمانی انگلستان «BAT»، دانشجویان هنر درمانی را بیشتر به عنوان روان‌درمانگرانی با تمرکز بر روان‌تحلیلی آموزش می‌دهد.

چه موقع از هنر درمانی استفاده می‌شود؟

از هنر درمانی می‌توان برای درمان محدودده وسیعی از اختلالات توجه و تمرکز استفاده کرد. در بسیاری موارد، ممکن است همراه با سایر روش‌های روان‌درمانی مانند گروه درمانی یا درمان‌شناختی - رفتاری به کار گرفته شود. برخی شرایط و وضعیت‌هایی که ممکن است هنر درمانی به کار گرفته شود به قرار هستند:

- کودکان با ناتوانی‌های یادگیری
- بالغان یا استرس شدید
- کودکانی که از مشکلات رفتاری یا اجتماعی در مدرسه یا خانه رنج می‌برند
- افراد با مشکلات سلامت روانی
- افرادی که از آسیب‌های مغزی رنج می‌برند
- کودکان یا بالغانی که در معرض رویدادهای آسیب‌زا قرار گرفته‌اند.

هنر درمانی چگونه عمل می‌کند؟

هنر درمانگر می‌تواند از روش‌های متنوع و متعدد هنری از جمله نقاشی، طراحی، مجسمه‌سازی و کولاژ (تصویر تکه‌کاری) در مورد بیماران، از کودک تا سالمند، استفاده کند. کسانی که دچار آسیب‌های هیجانی، خشونت جسمی، بهره‌کشی خانگی (استفاده از ثمره کار دیگری)، اضطراب، افسردگی و سایر مشکلات روانی شده باشند می‌توانند از خودبیانگری خلاقانه سود ببرند. خدمات هنر درمانی می‌تواند در مدرسه، سازمان‌های اجتماعی، بیمارستان و مراکز روان‌درمانی خصوصی در دسترس بیماران باشند. ممکن است کنجکاو باشید که بدانید جلسات هنر درمانی چه تفاوتی با کلاس‌های معمولی هنرآموزی دارد. در کتاب مرجع هنر درمانی نوشته کتی مالدیوچی چنین آمده است: «در اغلب جلسات هنر درمانی، تمرکز روی تجربیات درونی (احساسات، ادراکات و تصورات) خود شخص است.»

با وجودی که هنر درمانی ممکن است شامل یادگیری مهارت‌ها یا تکنیک‌های هنری شود اما تأکید به طور کلی نخست بر ایجاد و بیان تصویری است که از درون فرد برمی‌آید، نه بر آن چیزهایی که او در دنیای خارج می‌بیند.» و با وجودی که در بعضی از کلاس‌های سنتی هنری نیز ممکن است از شما خواسته شود که از روی تصورات و تخیلات‌تان طراحی یا نقاشی کنید اما در هنر درمانی، علایق درونی تصاویر، احساسات، افکار و ایده‌های شما همواره در درجه اول اهمیت قرار دارد.

عکس نخست:

کادر عمودی

سبک: سیاه و سفید

عکاس: ساجده براتی

پا برهنه در مکان عمومی (چاه عمیق، مسیر آب)، جنسیت زن، بخشی از دست و زمین سیمانی و لبه جدول آبراه که شخص بر آن نشسته تمام چیزی است که هنرمند به تصویر کشیده است. عکس برخلاف ایستایی و ساکن بودن کارکترش در نگاه نخست دارای حرکت درونی توسط خطوط هدایتگر چشمی است. نگاه بیننده پس از دعوت انگشتان پا به درون در سه جهت حرکتش ادامه می‌یابد. نخست توسط پاها به سمت بالا و سپس با انگشتان

دست به پایین و در نهایت به واسطه سایه بدنه جوی آب سیمانی به عمق هدایت می‌شود. نقش چین‌های روی پوست، رگ‌های برآمده، ناخن‌ها و فیگور پاها (حرکتی از روی شرم) همانا خواندن کتیبه‌های رنج انسانی است. برهنگی پاها در عقبه فرهنگی و زیست معمولی مان نشانه وضعیت و رتبه پایین اجتماعی از سویی و از جهتی هم نشانه راحتی و بی‌غل و غشی است که شواهد امر (شلوار و آستین لباس) تأیید مورد اول است. عکس خلوت و جلوت را به عرصه عمومی کشانده و حتی حسرت بیننده را برای این راحتی خیال بر می‌انگیزاند که با خویش گوید: کاش لب جویی بنشینیم و دست به آبی زینم و چهره گشاییم.

عکس دوم: پا در کفش (صندل)

کادر عمودی

سبک: رنگی

عکاس: علیرضا افشاری

جنسیت زن، بخشی از پارچه شلوار و کف زمین تیره‌ای که بر آن نشسته، تمامی چیزی است که هنرمند به عمد در یک شات آن را به بیننده ارائه کرده است. کمتر، غنی تر است. اما همین برش شات همچون تابلوهای مینیاتور فشرده‌ای از گستره زیست آدمی را به تصویر کشیده است. از نقش و نگار فانتزی شلوار تا صندل چرمی، بی‌جورایی پا، زخمی و سیاهی آسفالت کف خیابان و تپانینش با سپیدی ظرف پلاستیکی بگراند، پوست متخلخل (گذر سال‌های رتبه)، پوست ترک خورده انگشت پا تا ناخن سیاه شده شست هر کدام می‌تواند داستانی داشته باشند و در نهایت رنجنامه‌ای که تلاش‌های روزانه زنی را واگویی می‌کند.

نکته عکاسانه اثر همانا گرفتن از نمای نزدیک (کلوزآپ)، قرار دادن شست پا در مرکز که همچون لنگری این کشتی را متوازن نگه می‌دارد که بسیار دقیق و کارآمد شده است. ژرفای معنایی با فضای رنگی برای نمایش همزمانی تضادش با سیاهی آسفالت خیابان اندیشمندانه به کار گرفته شده تا همه مفاهیم و ایده‌ها در همین اندک فرجه تصویر ارائه شده باشند. باری در این عکس، عکاس دست مخاطبش را گرفته و کنار سوژه نشانده و با حوصله نقاط مورد نظرش را نشان‌مان داده و سپس ما را با سوژه تنها گذاشته‌است تا خوانش خویش کنیم از جزء به کل و ورقی خوانیم از این دفتر گشوده به رنج.

عکس سوم: دیدن حتی به اندازه کف پا

سبک: سیاه و سفید

عکاس: محمد شمس

متن را می‌شود با پرسش‌های از قبیل، پای چپ هست یا راست، خانم هست یا (آقا) شک نکنید حتماً آقاست، پیر هست یا جوان، کارگراست یا... و مباحث فرمی پا (خطوط کف پا، نحوه انگشتان و...) ادامه داد. اما وقتی می‌توان به نکات هستی‌شناسانه و مفهومی اثر اشاره کرد نیازی به این نکات نیست. همین که عکاس کف بینی‌اش را از کف پا آغازیده و بر خلاف دو عکس پیشین امر خصوصی را به حیطه عمومی کشانده بسیار ساختار شکنانه و خرق عادت جالبی شده است. خطوط کف پا که همگان را چون کف بینی به دوباره خوانی سرنوشت بشر فرما می‌خواند، چیزی همدریف سنگ نوشته‌های باستانی، پا و سلسله‌ای بی‌شمار از تداعی کلمات: راه رفتن، پای کوبی، پای فشردن، پایمردی، پاپوش و پاپوش درست کردن تا سرک زدن به دنیای جانوران: هزار پا، هشت پا و... تا جهان اساطیر از خر سه پا (ایران) تا موجود تک پا (پاناتاسولا، امریکای لاتین) ذهن را دعوتی همه جانبه به خوانش این خطوط همه خوان فرما می‌خواند. باری نوشتن درباره چنین آثاری و انتخاب چنین سوژه‌ای دم پای (دستی) از نکات فنی‌اش تا نقش‌اش در فرهنگ و ادبیات می‌تواند به درازا کشیده شود، برای همین کمند گفتار را پس می‌کشیم و با این پرسش به پایان می‌بریم این نوشتار را: آخرین باری که کف پایت را دیدی کی بود؟ لعنتی؟ هر چند پای ما لنگ است و منزل دراز!

ایرانگرد نیز ایران را ترک می‌کند

ایران می‌امند و ما قرار بود از آنها فیلم بگیریم و با این برنامه طبق فرمایش رهبر معظم انقلاب با پروژه ایران‌هراسی مقابله کنیم. این طرح را نوشتیم، اما متأسفانه نه وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و نه سازمان صداوسیما حمایتی نکردند و حالا آن طرح در گوشه‌ای خاک می‌خورد.

وی ادامه داد: پس از آن، طرح «ایرانگرد کوچک» را ارائه دادم که درباره ایران و ایران‌شناسی برای بچه‌ها برنامه بسازیم؛ تا کودکان که آینده‌سازان فردای کشور محسوب می‌شوند، ایران خود را بهتر بشناسند. چون معتقدم کودکان اگر درباره ایران‌شان آگاهی کمی داشته باشند، یک خطر است. اتفاقاً آن طرح را هم در برنامه «خندوانه» عنوان کردم و به شبکته‌های نهال و امید دادم، اما متأسفانه باز هم هیچ حمایتی نشد. قرارایی همچنین درباره فصل جدید برنامه «ایرانگرد» نیز گفت: «ایرانگرد ۶» در حالی که طرح کامل آن را از مدت‌ها پیش به سازمان

ارائه کردم، اما به جایی نرسیده و هیچ خبری نشده است. من هم هفت، هشت ماه است که خانه نشینم. در جلسه نخبان با آقای رییس‌جمهور هم که دعوت شده بودم، به ایشان گفتم که باید برای کارآفرینی، رونق اقتصادی و مقابله با ایران‌هراسی، در زمینه صنعت گردشگری کار کنیم اما می‌بینیم که حمایتی نشد.

سازنده مجموعه مستند «ایرانگرد» درباره پروژه‌های که از طرف مسئولان کشور عمان به او پیشنهاد شده است، توضیح داد: هفت، هشت ماه است که به طرح‌هایم پاسخی داده نمی‌شود و خانه‌نشین هستم. به همین دلیل، دعوت مسئولان عمانی را پذیرفتم تا برنامه‌ای را برای تلویزیون عمان بسازیم. درخواست آنها این بود که پروپوزالی برای معرفی جاذبه‌های گردشگری عمان به مردم جهان بدهم. آنها علاوه دارند که کشورشان در سطح جهانی شناخته شود. مطمئنم که می‌توانیم کار بزرگی انجام بدهیم.